Una din ilustraţii ne arată distanţa pe care e purtat un obiect pe secundă, în latitudinea New-Yorkului, datorită rotaţiei pământului. Vârful clădirei ne arată drumul parcurs.

Care e efectul acestei mişcări asupra corpurilor de pe suprafaţa globului? Ştim că un corp care se învârteşte în jurul unei axe, are tendinţa să se îndepărteze de ea, sub acţiunea unei forţe pe care o numim centrifugă.

Toţi corpii de pe suprafaţa pământului au tendinţa să asculte de această lege şi această tendinţă e tot mai mare, cu cât ne apropiem de ecuator.

Exceptând la cei doi poli ai pământului, toţi corpii ce nu sunt solid fixaţi pe suprafaţa sa, ar fi asvârliţi în spaţiu, dacă nu i-ar reţine gravitatea, a cărei forţă e mai mare decât forţa centrifugă. Chiar la ecuator, unde forţa centrifugă atinge maximum puterea gravităţii e de 289 de ori mai mare.

Şi acum, bazându ne pe cele precedente, să intrăm în domeniul ipotezelor şi al deducţiei ca un alt Trevor Gex.

In primul rând greutatea unui corp nu e aceiaş pe toate punctele globului, deşi volumul rămâne neschimbat.

Am văzut că puterea de atracţie descreşte, pe măsură ce corpii se depărtează unii de alţii. Un obiect ce se depărtează de centrul pământului, îşi pierde din greutate.

Experţii au măsurat această descreştere cu aparate foarte sensibile şi au găsit că e a milioana parte din corp, la fiecare trei metri.

Această pierdere pare infimă, dar e apreciabilă în unele cazuri: la 3300 de metri înălţime un corp care cântăreşte 100 kgr. va pierde 100 gr.

In acest calcul nu s'au considerat diferenţele cauzate de presiunea atmosferică şi de forţa centrifugă. Aceasta din urmă tinde să ne arunce în spaţiu şi luptă contra gravităţii, cu o energie crescândă. La ecuator, forţa centrifugă echivalează cu 289-a parte din puterea de atracţie. Am putea spune că un obiect ce cântăreşte 289 kilograme la polul Nord, nu mai are decât 288 kilograme la Ecuator.

In realitate această cifră nu e exactă, căci trebue să ţinem seamă, şi aci, ca şi în alte cazuri, de câteva influenţe, dintre care unele măresc diferenţa, iar altele o micşorează.

In concluzie putem spune că un corp la Ecuator, cântăreşte mai puţin decât la poli.

Această schimbare e însă greu să fie percepută de simţurile noastre. La un om de greutate normală se va produce o diferenţă de aproape trei sute de grame.

Corpul omenesc suferă zilnic variaţiuni mai importante, rezultate din mâncare, băutură, etc.

Acum să imaginăm ce s'ar întâmpla dacă condiţiunile actuale s'ar schimba.

Să presupunem de pildă, că, în urma unui eveniment cosmic, volumul pământului, densitatea etc., ar creşte.

Realizarea acestei presupuneri n'ar fi cu neputinţă.

Multe elemente ce intră în planeta noastră şi planeta însăş au suferit schimbări similare, dealungul vremurilor. Prin ipoteza pe care o facem vom estima şi accelera astfel de transformări.

Ca rezultat al evenimentului pomenit vom presupune că puterea de atracţie e dublată. Aceasta ar schimba complet condiţiunile actuale ale existenţei oamenilor şi a tuturor vieţuitoarelor.

Vom remarca schimbarea prin câteva accidente neplăcute. Scaunul pe care obicinuim să stăm confortabil se sfărâma, sub greutatea noastră îndoită. Şi când vom încerca să-l mişcăm ne va părea mult mai greu decât a fost — de fapt e de două ori atât de greu. Facem un pas şi ne pare că avem tălpi de plumb.

Incetul cu încetul instinctul nostru de economisire a eforturilor, ne îndeamnă să ne lungim jos, căci în picioare capetele şi umeri noştri sunt cu putere atraşi spre pământ şi cu greu ne putem menţine vertical.

In scurt timp am pierde obiceiul de a mai sta cu capul sus şi am deveni patrupezi. Dar în acest caz forma capetelor noastre şi modul în care sunt legate de trup ne-ar plictisi grozav, căci capul ar avea tendinţa să cadă spre pământ, ceeace ne-ar împiedica să vedem înaintea noastră. In acest caz, sau muşchii gâtului şi umerii vor lua o desvoltare exagerată sau ca rezultat al legii selecţiunii şi supravieţuirei celui mai adecuat mediului, doar oamenii cu cranii foarte nedesvoltate şi cu creere foarte mici, vor prospera, în timp ce trupurile şi membrele trebuind să facă eforturi mai mari, s'ar desvolta devenind mai puternice.

Spre a nutri muşchii crescuţi ar fi nevoie de o hrană mai substanţială şi mai abundentă o respiraţie mai adâncă, o circulaţie a sângelui mai puternică. Stomacul, inima şi plămânii ar juca un rol mult mai important în corp decât creerul şi s'ar desvolta în dauna acestuia din urmă.

Necesitatea hranei ar face lupta pentru viaţă mai sălbatică, iar excesiva activitate a fălcilor ar determina desvoltarea lor, mărirea dinţilor şi a părţii de jos a figurei. Toate aceste schimbări ar avea loc în dauna creerului. In acelaş timp scheletul ar avea să suporte muşchi mai puternici şi ar deveni mai greu şi mai mare. Mâinile noastre fiind nevoite să atingă pământul sprijinind un corp de două or atât de greu cât cel de acum, ar pierde în mare parte delicatul simţ al pipăitului, care a contribuit mult la desvoltarea inteligenţii. Oboseala ce am simţi sărind şi alergând sau revenind în poziţia dreaptă de mai înainte ne-ar face leneşi, am căuta să evităm mişcările. Intr'un cuvânt creşterea gravităţii, după toate probabilităţile ar întoarce omul la nivelul animalelor patrupede şi-ar micşora acea intelectualitate, care l-a pus deasupra celorlalte animale.

Ceeace e mai curios, chiar imaginaţia populară sau tradiţia superstiţioasă a căutat să reprezinte răul şi nenorocirea prin animale târâtoare, iar întruparea binelui şi a frumosului a fost reprezentată prin figuri înaripate, care se înalţă.

Aceste spirite rele ar triumfa pe planeta dominată de o putere de atracţie mai mare, decât cea de acum. O astfel de lume ar prii de minune reptilelor şi altor animale, care se târăsc, pe suprafaţa pământului.

Un om stând în două picioare, s'ar găsi într'o poziţie foarte rea. S'ar poticni şi şi-ar pierde echilibrul, la fiecare pas. Mamiferele, ca pisica şi câinele, ce stau pe patru picioare s'ar găsi mai bine decât el. Dar o situaţie mult mai bună ar fi acea a broaştelor ce ating pământul, nu numai cu membrele, dar şi cu stomacul. Unele din această specie au avantajul unei lungi cozi, ce se târăşte pe pământ. Cele mai fericite animale ar fi viermii şi şerpii.

Pe de altă parte, păsările şi insectele ar fi sacrificate. Ar fi incapabile să se ridice dela pământ şi să sboare ca şi cum li s'ar fi tăiat aripile. Creşterea densităţii aerului nu le-ar fi de mare folos, căci ar deveni în acelaş timp mai greu şi mai anevoie de străbătut.

Consecinţele absenţei creaturilor înaripate s'ar simţi foarte mult. Se ştie că majoritatea celor mai frumoase flori datoresc perpetoarea existenţei lor insectelor, ce ajută fecundaţia.

Astfel printr'o serie de împrejurări, o simplă creştere în gravitate, pământul s'ar popula cu fiinţe mai mult sau mai puţin lipsite de inteligenţă, grele, masive, feroce, de o mai mică senzivitate, reacţionând anevoie, târându-se fără încetare pe suprafaţa pământului, în căutarea prăzii într'o lume privată de cele mai dulci miresme şi de cele mai bogate culori.

Să examinăm acum o altă stare de lucruri. Să presupunem că puterea de atracţie a descrescut şi că în timp ce condiţiunile celelalte rămân aproape neschimbate, gravitatea se reduce la jumătate.

Consecinţa ar fi o dublare a forţei noastre muschiulare sau mai curând, am avea să cheltuim doar jumătate din energia de care avem acum nevoie, pentru anumite scopuri. Am alerga şi sări cu repeziciunea unei antilope. Făcând eforturi mai mici, trupurile noastre ar avea trebuinţă mai puţină. Un fruct de o mărime moderată, ne-ar hrăni o zi întreagă, dând inimei noastre destul sânge pentru puţinul ce-ar ar avea de făcut. Stomacul, intestinele şi plămânii ar ocupa un loc, relativ mic, în trupurile noastre înalte şi svelte, ce s'ar menţinea drepte fără efort, suportate de un schelet cu oase subţiri, ce-ar mări eleganţa înfăţişării noastre.

Ar fi uşor şi plăcut să trăieşti în astfel de circumstanţe, eliberat în mare parte de grijile materiale ale existenţei, într'o lume populată de flori frumoase, fluturi strălucitori şi păsări cântăreţe. In astfel de împrejurări gustul nostru pentru estetic, stimulat din toate părţile de tablouri fermecătoare, trupuri svelte, mişcări graţioase şi culori strălucitoare ar lua o desvoltare necunoscută până acum. Creerele noastre ar avea o activitate ce n'ar fi niciodată ingreuiată sau împiedicată de oboseala trupurilor. Organele noastre vitale n'ar fi prea greu încercate şi n'ar avea motive să îmbătrânească. Am păstra îndelung o tinerească frăgezime şi un corp sănătos, cuprinzând un suflet voios. Intr'adevăr pământul ar deveni un paradis, printr'o simplă descreştere a gravităţii.

Astfel o singură schimbare intervenită în constituţia planetei noastre ar aduce o totală transformare locuitorilor săi.

Se înţelege dela sine că am observa schimbări tot atât de profunde dacă alte legi fizice s'ar modifica, adică, dacă lumina şi căldura ar creşte sau ar diminua.

Dar examinarea acestor fapte ne-ar îndepărta de pământ, căci lumina şi căldura ne vin din afară. Ne vom menţinea pentru moment la lucruri proprii pământului, spre a nu intra în speculaţii ce n'ar mai avea sfârşit. După ce-am studiat ce-ar rezulta dintr'o schimbare în volumul pământului, vom vedea care ar fi urmarea unei schimbări în mişcarea sa. Aceste urmări vor fi şi mai surprinzătoare decât cele examinate până acum.

ANUL IV. Nr. 163. — 13 MARTIE 1930. 32 PAGINI APARE JOI

REALITATEA ilustrată

GRETA GARBO
va vorbi pentru prima dată în film

(M. G. M.)

Atelierele „Adevěrul" S. A.

ANUL IV. Nr. 164. — 20 MARTIE 1930. 28 PAGINI APARE JOI

REALITATEA ilustrată

D-ra Elena Mischiu, MISS OLTENIA

PREȚUL 10 LEI

(Photo-Olimp., Turnu-Severin)

Trucurile automobilismului

ȘTIU... Risc să provoc o epidemie de accidente de automobil. Dar ce-mi pasă? Eu n'am mașină. Și nici n'am motiv să-i cruț pe automobiliști: nu odată m'au stropit cu noroi...

Așa dar: în Germania, lângă Weimar, a fost găsit, pe șosea, un tânăr în nesimțire. Logodnica era lângă el și plângea amarnic. Un automobil l-a lovit și a plecat mai departe. Dar ea și-a notat numărul...

Victima a fost ridicată de un alt automobil și transportată la spital, unde a rămas șease săptămâni.

A urmat un proces de daune. Proprietarul mașinei cu pricina, n'a vrut, în ruptul capului, să recunoască că a trântit și lovit un om și nici că a plecat mai departe, lăsând victima în plata Domnului și în îngrijirea logodnicei. Era indignat că-i se atribuie tocmai lui... Par'că nu s'a mai văzut așa ceva; parcă s'ar fi găsit până acum un automobilist, care să-și recunoască vina... Și judecătorul l-a condamnat, — firește.

Dar automobilistul încăpățânat a făcut apel. Și fiindcă justiția prevăzătoare lasă să treacă dela un proces la altul câteva luni, logodnicul a avut tot timpul necesar ca să se certe cu logodnica sau invers. De aceea logodnica a povestit, în a doua instanță, cu mai multă preciziune decât la prima în fățișare, cum stă cazul cu accidentul. Așa s'a aflat că logodnicul a fiert o țigară de foi și a băut fiertura. Apoi s'a lungit, verde și leșinat, pe marginea drumului, după ce a trecut o mașină. Restul se știe....

Șease săptămâni... îngrijire medicală și o despăgubire pentru alte câteva săptămâni de traiu liniștit...

Trucul i-a reușit odată. Dacă nu se certa cu logodnica mai reușea și a doua oară.

Combinație bine chibzuită, bazată pe antipatia publicului față de nebunia vitezei.

Să fie „logodnicul" nostru unicul simulant, sau acest negoț sală de mai mult și a fost abea acum denunțat?..

Rolul câinilor în medicină

SCHOPENHAUER a vorbit de câini filosofi. Dresorii știu să învețe câinii să numere. Dar nimeni nu s'a gândit să se servească de câini, pentru fixarea diagnosticei unui bolnav.

Această ingenioasă ideie, aparține profesorului vienez Hochneher care, fiind un bun vânător și cunoscător de câini, s'a gândit să se folosească de flerul câinelui pentru scopuri medicale.

Profesorul vienez a ajuns la aceastâ ideie bazat pe faptul că bolnavii care suferă de anumite boale, au un miros specific. De pildă diabeticii miros a fructe din cauza acetonei care se formează, în organismul lor. Odăile în care dorm tuberculoșii: sunt îmbibate cu un miros caracteristic, dulce-acru. Mulțumită acestor emanațiuni caracteristice, la anumite maladii, medicii găsesc mai ușor diagnoza.

Pornind dela aceste constatări, profesorul vienez a înființat o crescătorie de câini, pentru a-i deprinde să recunoască boalele. Câinii vor fi supuși unui dresaj deosebit și mirosul lor va fi îndreptat într'o anumită direcție, mulțumită căreia medicul se va putea ușor orienta, cu privire la natura maladiei, pe care trebue s'o diagnostizeze.

Se anunță că primele rezultate ale acestor experimente sunt cât se poate de mulțumitoare.

Așchia trădătoare

TRECÂND în zorii zilei pe o stradă pustie, dela periferia New-Yorkului, un polițist găsi pe trotuar un tânăr în nesimțire, care avea o rană la cap.

Tânărul a murit peste câteva ore la spital, fără să-și vie în fire. Nu s'au găsit nici un fel de documente pentru stabilirea identității. Poliția n'a primit deasemenea nici un fel de înștiințare cu privire la dispariția acestui om.

Medicul legist, făcând autopsia cadavrului, a constatat că moartea a provenit din cauza unei lovituri cu un corp contondent. In rana capului a găsit o așchie de lemn, de mărimea unui chibrit, pe care a predat-o poliției.

Această țandără a fost deajuns pentru un detectiv tânăr și începător, ca să găsească în cursul zilei, pe criminalul și să stabilească identitatea victimei.

Detectivul, examinând așchia hotărî că ea nu poate proveni decât dela o coadă de mătură. Invelind țandăra într'o bucată de hârtie, detectivul se îndreptă spre cea mai apropiată primărie, de locul unde a fost comisă crima. Aici ceru podarilor, care au fost de serviciu noaptea, să-i prezinte măturile. Una din măturile prezentă tocmai lipsa așchiei, care a fost găsită în capul victimei. Podarul criminal a fost imediat arestat. El a mărturisit și a spus cine este victima.

Victimile modei

DIN cauza modei de a fabrica pantofi și alte obiecte din piele de șopârlă, s'a creiat în India o situație destul de precară. Deoarece prețurile pe astfel de piei sunt mari, a început în India exterminarea șopârlelor. Cu acest prilej s'a pierdut din vedere importanța pe care o au șopârlele mari, pentru om. Ele distrug cuiburile de șerpi și ouăle lor, devorând cantități enorme de pui de șerpi.

Cu dispariția șopârlelor s'au înmulțit șerpii și autoritățile engleze s'au văzut nevoite să oprească deocamdată vânatul.

D.

PENTRU GLORIA TA, KALI!

ADY ARABELLA STANFORD, părea că nu dă nici o atenţie muzicei sgomotoase a jazzbandului, care era totuş recunoscut drept cel mai bun, din localurile de noapte ale Londrei.

Jimmy Stake, şeful lui, schimba instrumentele cu o frenezie demnă de o cauză mai bună. Dela saxofon, trecea la banjou, dela chitară la flaut, iar vocea lui melodioasă, răsuna prin megafonul de metal, ca o chemare pasionată, în ritmul unui tango sincopatic.

La ce se gândia oare, frumoasa nobilă, nelipsită dela nici o recepţie a curţii, dela nici o serbare de binefacere, sau reprezentaţie de gală, dela Covent-Garden?

...apăruse o pereche de dansatori

Tânără, — avea 27 ani, — fusese crescută de mătuşa ei, contesa de Starwick, deoarece mama ei murise tânără, iar tatăl, îşi pierduse viaţa ca un erou, în revolta din Allahabad. Era baronul Stewen Reedler, colonel în armata colonială britanică.

Din frageda copilărie, mica Arabella avea înclinaţii pentru senzaţional, pe care-l provoca, atunci când nu se prezenta dela sine. Nu rareori, profesoarele pensionatului în care învăţa, săriseră ca arse depe scaun, care avea pocnitori sub picioare, iar o vreme 'ntreagă, mersese vestea în tot ţinutul, că pensionatul d-nei Cooleridge, ar fi vizitat de stafii. Natural că fantomatica arătare, era totdeauna Arabella.

Mai târziu, când extraordinara-i frumuseţe, făcea deliciul saloanelor unde era invitată, dădea prima semnalul bunei dispoziţii, prin voioşia-i permanentă şi prin glumele de bun gust, pe care le făcea. Astfel a cunoscut-o lordul Stanford, un tânăr căpitan, care-şi făcea stagiul la Calcutta, preferând însă vânătorile de tigri, vieţii de cazarmă.

Idila lor a fost scurtă. Căci ca în orice căsătorie, farmecul dispare, odată cu trecerea pe la ofiţerul stării civile. Işi urmă soţul în Indii, care constituiau pentru ea, un ce senzaţional, cu misterioasele rituri şi ceremonii religioase ale băştinaşilor. Căpitanul Stanford avu aceeaş soartă ca şi tatăl ei. Muri otrăvit de săgeata unui brahman, care răsbună astfel pe zeiţa Kali, căreia lordul îi luase un şal sfânt, dintr'o pagodă pierdută în junglă, în timpul uneia din vânătorile sale. Acestea se ştiură în urmă.

La descoperirea cazului însă, poliţia indigenă se dovedi tot atât de incapabilă, ca şi consorele ei din toată lumea. După trei luni, afacerea trebuia să se claseze. Atunci lady Arabella, chemă dela Londra pe Jim Stuart, celebrul detectiv, cu care porni în căutarea asasinului.

Amănuntele acestei urmăriri, sunt cunoscute din senzaţionalele reportagii ale ziarelor. Destul că atunci când brahmanul a fost descoperit şi şi-a mărturisit crima, frumoasa femee îl împuşcă în faţa asistenţilor înmărmuriţi.

Procesul care se desfăşură în faţa juraţilor din Calcutta, fu mai mult o distracţie mondenă, şi aduse dela Londra, trei din cei mai buni avocaţi, cari îşi făcură un titlu de glorie, din a pleda pentru frumoasa Arabella. Sala Curţii era arhiplină şi bieţii indigeni, cari formau majoritatea juraţilor, fură intimidaţi de torentele de argumente mai mult sau mai puţin serioase ale avocaţilor, dar desfăşurate cu tonuri de teribilă ameninţare şi după rechizitoriul în doui peri al procurorului, aduseră o sentinţă de achitare.

După 24 ore, toţi juraţii indigeni ai procesului, erau nişte cadavre. Astfel, lady Arabella Stanford, se întoarse la Londra, văduvă la vârsta de 23 ani, enorm de bogată, frumoasă ca o poemă scoţiană şi cu aureola unei celebrităţi bine meritate.

De-atunci era steaua tuturor reuniunilor mondene şi cu toate că era invidiată, ca orice femee de rangul ei, frumoasă şi bogată, nu circula nici un fel de svon pe seama ei, cu toate escapadele şi dispariţiile-i misterioase.

De câteva luni, era una din cele mai bine văzute cliente, ale localului „Blue Star", din Paddington Avenue. Venise şi în seara aceasta de Carnaval, pentru a-şi destinde nervii.

Şi par'că era un făcut: Stake nu găsia astăseară nimic mai bun de cântat, decât enervantele tangouri, care-i reamintiau nopţile cu lună din Rio şi Buenos Aires, sau pampasul nesfârşit din Rosario, pe care le văzuse într'una din călătoriile ei.

Lady Arabella, aruncă pe masă, un pumn de bijuterii...

Spleen...

Nostalgia unei activităţi vitale, o atrăgea în necunoscut, în alte sfere. O plictisiau de-acum mondenităţile, sporturile permise clasei ei şi toate restricţiunile celei mai tradiţionale ţări, Anglia...

— „Good evening, mylady", răsună o voce sonoră lângă ea. Timbrul puternic, o trezi din visare şi întoarse capul. Lângă ea, stătea în

(Continuare în pag. 8-a)

Citiza...

MOTTO: Toată lumea strigă tare:
Nu-s parale, nu-s parale...

Cântecul popular spune:

Fă-mă mamă cu noroc
Și apoi m'aruncă'n foc...

Nu ți se va întâmpla nimic, așa cum nu i s'a întâmplat nimic sfântului închis într'o cușcă, printre fiare sălbatece.

Când, însă, n'ai noroc, îți cade un înger în cap, așa cum i-a căzut femeei dela Catedrala Sf. Iosif, acum câteva luni, și te face piftie.

Când ai noroc, dă Banca faliment, înainte ca tu să-ți fi achitat datoriile, iar când nu ai noroc, trage obloanele după ce-ai depus acolo toate economiile.

Când ai noroc, îți iese un popă înainte, și totuș, în ziua aceea, îți merg toate din plin: afli de exemplu că bunul tău prieten a avut două polițe protestate.

Când ai noroc găsești un pol pe stradă, iar când ai ghinion, — un fir de păr în supă

Când ai noroc, lași bastonul într'un cuer și găsești în locul lui o umbrelă. Deoarece afară e zi ploioasă, confuzia te bucură.

Când n'ai noroc, îți depui șoșonii la garderobă și găsești în locul lor, o pereche de galoși găuriți.

Când ai noroc, vezi că-ți pleacă trenul de sub nas. Ești nefericit și înjuri. Dar a doua zi citești în ziare că trenul pe care l-ai scăpat s'a ciocnit undeva, într'o gară.

* * *

Se cunoaște că nu citiți ziarul cu luare aminte și că, în special, nu acordați interesul cuvenit paginei economice. Altminteri ați vedea că numele nostru continuă să primească cinstea publicității, căci apare destul de frecvent, cu literă cursivă, la rubrica polițelor ce-au fost protestate.

Rubrica aceasta e un bulevard, pe care ne întâlnim cotidian cu multe cunoștințe și cu alte persoane cu care începem să schimbăm zâmbete și saluturi.

Hai noroc, d-le Ionescu. Ce mai faci? Ne-am întâlnit săptămâna trecută. Ne întâlnim și azi. Da, am o poliță protestată, de șease mii de lei. Văd că d-ta ești cu una de zece mii. Hei, ce să-i faci? Ca la moară: pe rând. Acum o săptămână am avut și eu una de paisprezece mii, iar d-ta o bagatelă de patru mii Uite-l și pe d. Popescu. E nelipsit și el... Face figură frumoasă, căci e trecut la gazetă cu trei polițe, în valoare integrală de șeaptezeci de mii. Se bucură de stimă și de credit. Cine mai poate să contracteze astăzi împrumuturi așa de mari?

Vă rog, numele dv. mi-e cunoscut. Vă numiți Dumitrescu. Eu, Ionescu. Ne întâlnim în fiecare săptămână, pe bulevardul acesta. Imi pare bine. Da, precum vedeți, am și astăzi protestată, o poliță. Nu, dimpotrivă, îmi pare bine căci, datorită publicității pe care creditorii mi-o fac, am astăzi un nume cunoscut. Mi se spune: „D. Ionescu? Da, știu. Am văzut deseori numele dv. tipărit în ziar!" „La pagina culturală?". „Nu, la pagina economică".

Inteleg și nu mai stăruesc.

Prestigiul meu social a sporit considerabil de pe urma publicității, pe care creditorii mi-o fac. De vreme ce am atâtea datorii, înseamnează că sunt o persoană care prezintă garanții materiale, suficiente, și pot contracta alte datorii.

„D. Ionescu?" se spune la Bancă. „A, d. Ionescu e persoană bine. Are multe polițe protestate. Să-i aprobăm cererea de împrumut".

Când vrem să știm dacă vre-un prieten al nostru mai trăește, îl căutăm pe acest bulevard al polițelor protestate. Când, după o săptămână de cercetări, nu dăm de el, suntem în drept să credem că a murit sau că, în cel mai fericit caz, a ajuns foarte rău: nu-i mai acordă nimeni credit de cinci parale.

La departamentul Externelor a fost, nu de mult, un ceas de grea nedumerire și au urmat trei ceasuri de haz nebun: se primise o adresă dela departamentul britanic al Externelor și un dosar dolofan. Câteva zeci de femei dela noi trimiseseră la Londra, ministerului Coloniilor, scrisori, prin care declarau că, în urma anunțurilor apărute în ziarele românești, se angajează să plece în colonii, unde, între alte lipsuri, bărbații o resimt și pe aceea a sexului contrariu.

Anunțuri? Se caută femei?

In adevăr, așa ceva apăruse în ziarele românești, dar anunțurile erau date de patronul unui cinematograf, care avea un film cu un subiect anume.

Nu știm dacă, în urma reclamei, filmul a obținut succes, dar vedem acum că reclama a indus în eroare numeroase femei.

Rezultatul? Nedumerirea în rândurile oficialității britanice, nedumerire și pe urmă ilaritate, la departamentul d-lui Mironescu.

Chestia este într'adevăr cu haz, — dar e și fără haz: Ba e tristă deabinelea, căci suntem siguri că nu spiritul aventurei a dictat scrisorile femeilor. „Aventura" poate fi încercată ori poate fi gustată de anume femei, aci. Cele care se hotărâseră să pornească în necunoscut sunt, — avem certitudinea, — femei cinstite și în aceeaș măsură nefericite.

Ele intră în categoria cititorilor de anunțuri din ziarele de tiraj. E numeroasă categoria acestor cititori fiindcă numeroși sunt cei dornici de a trăi.

In tramvai, în grădinile publice și pe străzi, veți observa un elev dela școala comercială, o fată pirpirie, un domn nebărbierit citind cu luare aminte „Mica Publicitate".

Cauți un practicant, — se prezintă cincizeci de postulanți. Vrei o dactilografă, — bat la ușă, sfioase, cincizeci de domnișoare. Vrei un contabil, — cincizeci de domni nebărbieriți fac planton, dinaintea biuroului.

— Vă rog, am citit...

Ei da, au citit. Dar au citit prea mulți și au venit prea mulți.

Oh, triștii cititori de anunțuri!

ION PAS

Vulcan

Prometeu, prietenul oamenilor, furând o scântee din focul ceresc a ascuns-o într'o trestie şi ne-a adus-o nouă, ca să punem astfel temeliile civilizaţiei.

Dar dacă focul subjugat ne-a dat posibilitatea să ne deosebim de animale, din timp în timp, el se revoltă şi se manifestă cu furie, bătându-şi joc de noi şi de toată munca noastră.

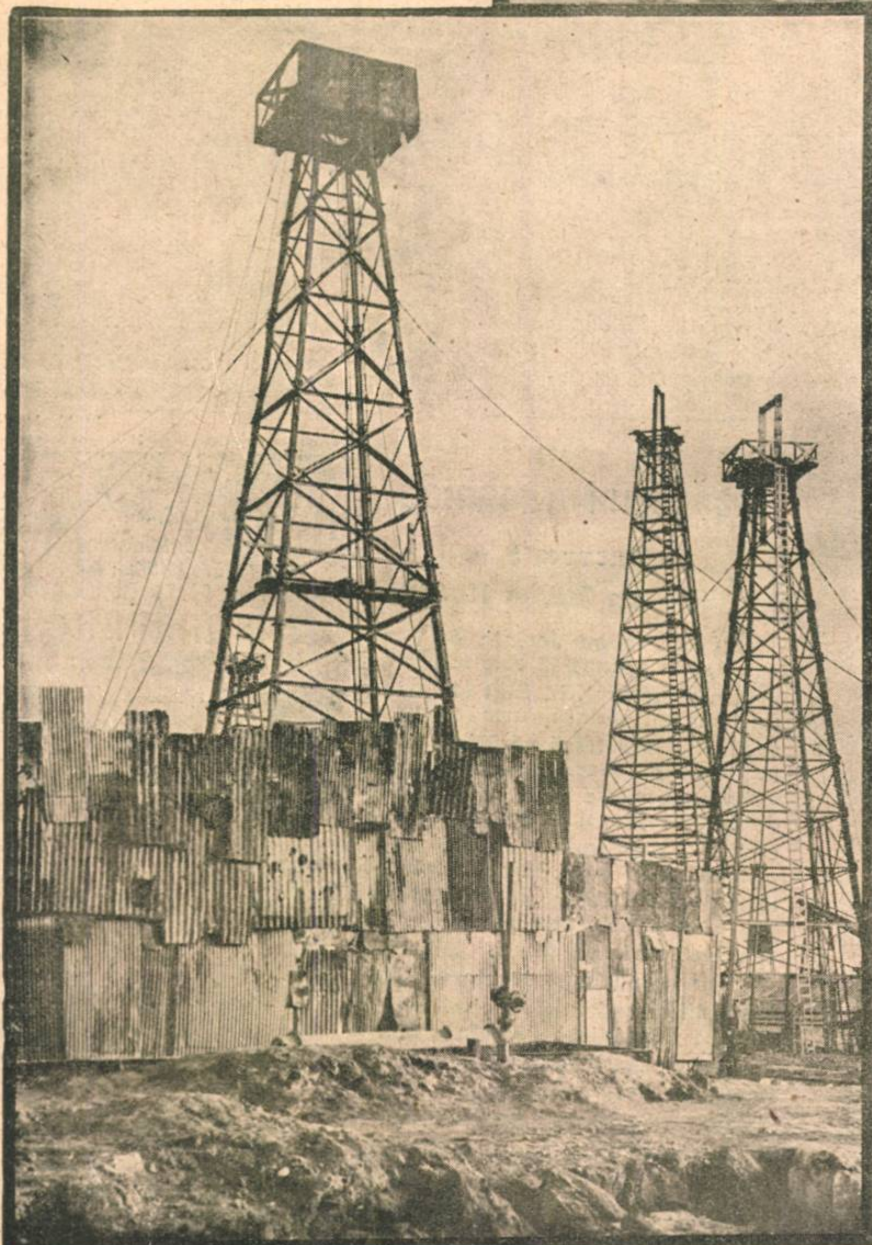
De mai bine de şase luni, ca o faclă nestinsă, arde sonda dela Moreni. Mii şi mii de vagoane de petrol ţâşnesc în aer, într'o jerbă de flacări, bogăţii de miliarde se prefac în scrum.

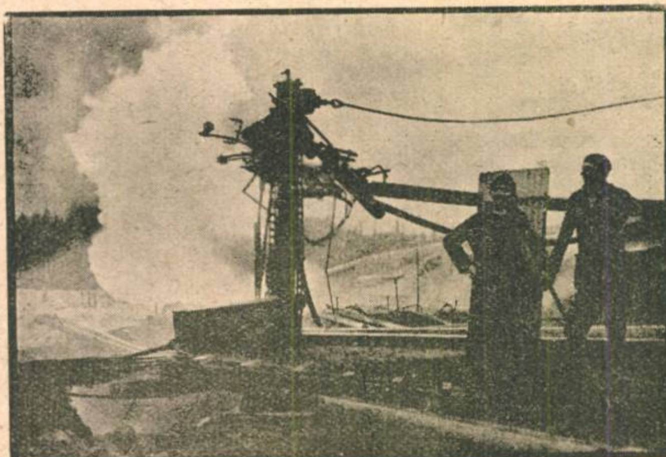
In săptămâna trecută, o schelă a societăţii „Unirea" s'a aprins, o altă sondă a luat foc şi o sută de mii de metri cubi de gaze s'au aprins, ca o mare de flăcări. O altă faclă a început să ardă, alimentată zilnic de şase vagoane de ţiţeiu.

La dogoarea răspândită de focul acesta, cei lipsiţi de adăpost şi-au făcut culcuşuri, apărându-se astfel de frig.

Dar omul perseverent şi neînfrânt îşi adună iar puterile şi iar şi iar încearcă să domolească furia elementelor naturale. Şi

desigur că în cele din urmă va isbuti să supue focul, căci avem raţiunea şi puterea de invenţiune, în faţa cărora nu există obstacole.

EVOLUŢIA CINEMATOGRAFULUI AMERICAN

AM CREZUT că va fi interesant, pentru toţi cei ce se ocupă de cinematograf, să arătăm pe scurt, care a fost evoluţia cinematografului american, — precum şi care îi sunt azi metodele de lucru.

Bineînţeles, lăsăm de-oparte pe Chaplin, pe Douglas, pe Bebé Daniels şi pe Harold Lloyd. Aceşti creatori, nu se pot compara cu nimeni. Când vorbim de „cinematograful american" nu ne referim la ei. Ei aparţin de pe acum Istoriei universale a filmului.

Există însă o industrie americană a cinematografului, remarcabilă pentru excelenţa technică şi buna calitate artistică a actorilor. Filmele acestea, nu se pot număra pe degete; ele se numără cu sutele şi chiar cu miile. Despre ele ne vom ocupa aci.

* * *

Cum foarte bine remarcă un observator francez, nu există nici-o ţară pe lume, care să ignoreze produsele studio-urilor californiene. Filmul unchiului Sam, sunt proiectate peste tot, uneori cu exclusivitate, în toate cazurile însă, în mare număr. Motivul e, că cinematograful, această formă de expresiune minunată şi nouă, n'a fost deplin industrializată până acum, decât în Statele-Unite. Supusă aceloraş legi ca şi industria automobilului sau a mobilelor, a petrolului sau săpunului, — industria cinematografică americană îşi are producţia ei regulată, continuă, care îi asigură, în mod foarte logic, multiple debuşeuri, — deoarece exploatatorii de săli din întreaga lume doresc mai presus de toate, să ofere clienţilor lor, o marfă sigură. Or, America singură, pentru moment, este în stare să furnizeze totodată cantitatea necesară şi certitudinea unei calităţi susţinute.

Toate celelalte ţări, unde se fac filme, au o producţie *instabilă*. Cutare editor, care a scos zece bucăţi din studio-urile sale, în anul trecut, nu va mai scoate, poate, decât trei, în anul următor. Cât despre calitatea technică a filmelor, ea variază, la aceeaş casă, în mod foarte simţitor. O operă interesantă, poate fi precedată sau urmată de un film inept. Nu există nici cea mai mică garanţie, cu privire la calitatea filmului „care va ieşi". In ce priveşte producţia europeană, faptul că o dramă cinematografică, având cutare „star" şi cutare regisor a fost aclamată ca o bucată reuşită nu va fi niciodată o dovadă că bucata următoare, jucată cu aceiaşi artişti şi dirijată de acelaş regisor, nu va fi o pură stupiditate. Prea multe elemente intră în joc, la producţia unui film. Iată dece editorul european, va fi bă tut dinainte. Armele sunt prea inegale. Confratele american, are un handicap puternic, care se numeşte „industrializarea".

* * *

Acum aproximativ cincisprezece ani, industria cinematografică americană se găsia încă în faşe. *„Vitagraph"* era aproape singura societate, care încercă un efort serios de producţie. Dar nu ameninţa nici pe departe, preponderenţa concurenţilor săi francezi şi italieni.

In deosebi francezii, se arătau pe atunci excepţional de străluciţi. Deja adaptaseră pentru ecran *„Mizerabilii"* lui Victor Uugo, *„Sans Famille"* a lui Hector Malot, *„L'Apprentie"* a lui Geoffrag, *„La maison du baigneur"*, *„Le duc de Guise"*, *„Elisabeth d'Angleterre"*, *„Roman d'un mousse"*, şi câte alte filme, care au cunoscut un răsunător succes, filme cu totul remarcabile, pentru vremea aceea.

Studiourile franceze, pe atunci, erau înfloritoare şi beneficiau de un quasi-monopol în Germania, Rusia, Anglia şi Statele-Unite, fără a mai vorbi de ţara de origină şi de altele mai mici. Fără îndoială, cererea de filme nu era colosală, ca acea de astăzi. Dar păstrând proporţiile, rezultatul era prodigios. Ba chiar se poate spune, că exclusivitatea monopolului francez din acea vreme, era relativ mai completă, decât acea de astăzi a americanilor.

* * *

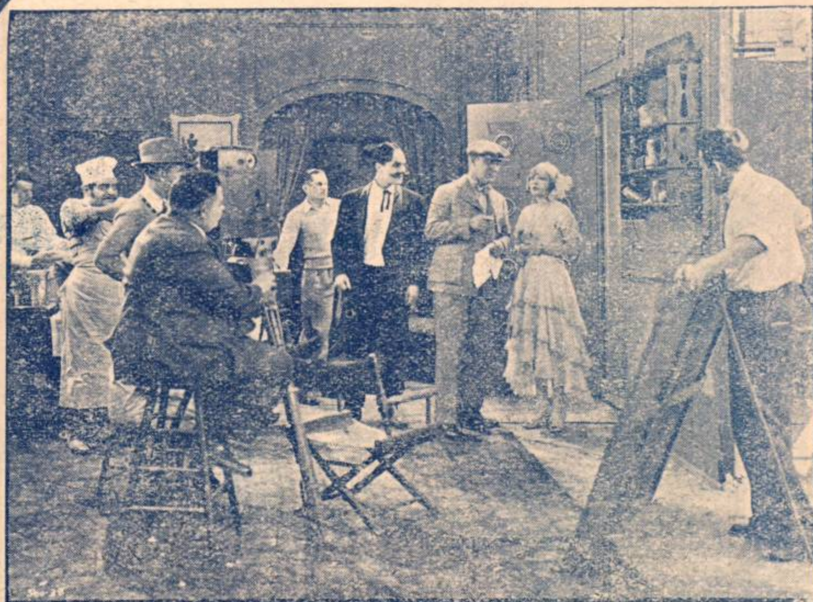
Inceputul grandorii americane este de origină tot franţuzească. Şi iată de ce.

In 1912 un film francez avea mare succes. Se chema: *„Elisabeth d'Angleterre"* şi era interpretat de celebra Sarah Bernard. Acest succes determină pe d. *Adolphe Zukor* (astăzi preşedintele societăţii *„Paramount-Famous-Lasky"* actualmente cea mai importantă companie cinematografică de pe glob) să cumpere filmul şi să-l reprezinte în America.

Bucata avu un mare succes bănesc. D. Zukor trase din ea importante beneficii.

Dar, — lucru curios, — beneficiul cel mare e de ordin naţional. Dela „Elisabeth of England" începe industria cinematografică *americană*.

De ce? Şi ce legătură poate fi între o bună afacere pe care d. Zukor o face cu o marfă franceză şi clădirea unei puternice industrii naţionale americane?

Vedere generală din Hollywood. In planul întâiu uzinele Metro Goldwyn Mayer.
In dreapta: **O scenă din filmul care arată cum trăesc şi cum lucrează artiştii americani, film care s'a reprezentat de curând la Bucureşti.**

Foarte simplu. Ceeace împedecase până atunci apariţia ei, era lipsa de capitaluri.

Americanul are un cusur şi o calitate. Un cusur: nu poate produce bine, decât în mare. Cu capital puţin este, a fost şi va fi bătut de concurentul european. O calitate: de îndată ce producţia în mare este posibilă, marfa americană întrece pe toate celelalte.

Decât, până în 1912, americanii nu aveau putinţa să fabrice filme în stil mare, pentru simplu motiv, că deţinătorii de capital — faimoşii *„lei din Wall-Street"*, nu aveau încredere în cinematograf.

picioare, Jim Stuart, vechiul ei amic, detectivul care îi ajutase să descopere pe asasinul soţului ei.

— „Bună seara, maestre. Ai ceva noutăţi!".

— „S'a descoperit criminalul din Bolton street. E Nick Craig, casierul dela „Western Bank".

— „A mărturisit?".

— „Incă nu, dar pus în faţa dovezilor, va trebui să mărturisească. Păcat de el. Va fi spânzurat".

Lady Stanford căzu pe gânduri. Pe parchetul din mijlocul localului, apăruse o pereche de dansatori. Şi'n timp ce salonul rămăsese într'o penumbră albăstrie, pornită din lampadarele ascunse în nişe, dansatorii şerpuiau pătimaş, în sunetele innebunite ale jazzbandului, în timp ce două reflectoare, îşi încrucişau torentele de raze, asupra lor.

Cazul din Bolton street, era original, prin felul cum fusese operat. Directorul lui „Western Bank", un om în vârstă de 46 ani, fusese găsit în aceeaş dimineaţă, mort în camera-i de culcare. Descoperirea fusese făcută de camerierul victimei, care rămase înlemnit de groază, la vederea spectacolului, care i se înfăţişa ochilor. Stăpânul său zăcea lungit cu faţa 'nspre fereastră, cu ochii holbaţi, ca la vederea unei arătări din altă lume.

Poliţia avizată, făcu o cercetare sumară, în urma căreia se stabili, că bancherul murise otrăvit cu o substanţă misterioasă, care şi-a făcut efectul fulgerător.

— „Ai cercetat cadavrul, maestre ?"

— „N'am mai avut timpul necesar. Dar autopsia a conchis, că este vorba de o otravă necunoscută".

— Şi de unde deducţia, că Nik Craig ar fi asasinul ?"

— „Ca în majoritatea crimelor din lumea mare, se presupune că numai el poate fi asasinul, căci a cinat aseară la el şi în afară de victimă, toată lumea cunoştea relaţiunile dintre Craig, şi soţia directorului său Burnett. Craig, — se crede, — avea tot interesul de a trimite pe lumea cealaltă, pe soţul amantei sale, pe care aceasta—după legea noastră, — trebuia să-l moştenească, — în lipsa copiilor. In consecinţă, s'ar fi ascuns în dormitorul bancherului, ucigându-l după o luptă scurtă.

— „Şi te mulţumeşti cu atâta, maestre"?

— „Ce pot face oare mai mult? Mai cu seamă, că n'aş voi să răpesc laurii amicului nostru, inspectorul Maxwell, care a şi pus concluzii de vinovăţie a inculpatului, în locul procurorului".

— „Bine, dar dacă nenorocitul este nevinovat?"

— „Nu cumva ţi-e dor iar de un „pleasury-party ?"

— „Cam aşa ceva. Aş vrea să te secondez din nou, de data aceasta, în afacerea la ordinea zilei. Cred că nu-ţi voiu fi nici de data aceasta, o povară prea grea".

Detectivul surâse. Işi amintia de preţiosul ajutor, pe care i-l dăduse această femee îndrăsneaţă, în multe din cazurile cele mai încurcate. Cu perspicacitatea ei şi cu bunul simţ al femeii de lume, descoperise amănunte, care pentru el, rămâneau ascunse. Aceasta era explicaţia misterioaselor ei dispariţii.

— „Când putem vedea cadavrul?"

— „Mâine dimineaţă, mylady, dacă-ţi convine ?"

Spre stupefacţia chelnerilor, cari erau obicinuiţi cu vizite mai lungi, Lady Stanford se ridică şi părăsi localul, în tovărăşia detectivului.

A doua zi, Lady Arabella deghizată într'un tânăr cam suplu şi slăbuţ, pentru meseria de detectiv, şi Jim Stuart, vizitară morga din Kerrington Road. O clădire impunătoare, cu un muzeu criminalistic extraordinar. Intr'o sală frigorifeză, se afla corpul ciopârţit de disecţie, al lui Burnett.

In asistenţa unui legist ajutor, detectivul făcu o cercetare amănunţită a cadavrului, la care luă parte activă şi frumoasă amatoare de senzaţional. Corpul neînsufleţit, purta urmele unei otrăviri puternice. Toate cercetările detectivului, se rezumară la corp. La un moment dat, lady Arabella ceru o lupă. Examină cu ea, capul victimei, scoţând de-odată un strigăt de uimire.

— „Priveşte, maestre", spuse ea detectivului. „Cadavrul are pe frunte, două urme de şarpe tatuat. Iţi mai aminteşti de acest semn ?"

— „Desigur, mylady, asasinul soţului d-voastră, avea tatuaţi pe dosul ambelor degete arătătoare, doui şerpi asemănători acestora. Bizară coincidenţă !"

Fotograful institutului fu chemat şi fixă pe o placă, urmele găsite.

Tocmai când se pregătiau să plece, apăru inspectorul Maxwell, care strâmbă din nas, la vederea străinului, care însoţia pe celebrul detectiv.

— „Cine este tânărul care te însoţeşte?" întrebă el pe detectiv, după ce răspunse la salutul acestuia.

— „Ajutorul meu, inspectore.

— „Ei, ce zici de succesul pe care l-am avut, în cazul Burnett. O pistă foarte încurcată, nu-i aşa ? In afacerea asta, cred că nu mai ai ce te amesteca. Am rezolvat-o eu urgent, sigur şi dovedit, pentrucă...".

Şi inspectorul începu să toarne o aventură imaginară, despre modul cum a isbutit să aresteze pe Nik Craig, într'o spelună din West-End, poveste în care-şi rezervase rolul eroului, care impuşcă o duzină de criminali, sare de pe un pod umblător, pe un transatlantic, primeşte 140 gloanţe, care ricoşează pe cămaşa de zale şi înfine gloria îl încunună cu laurii ei, de cele mai multe ori, reprezentaţi prin zeflemelele cotidianelor.

In timp ce inspectorul îşi debita tirada, lady Stanford şopti ceva la urechea dedectivului. Inspectorul sesiză câteva cuvinte, şi-l întrebă pe maestru :

— „Bine, dar ajutorul dumitale, prea are voce femeească".

— „Nu înţelegi, inspectore ? Se obicinueşte a vorbi femeeşte pentru un caz special, ce mi-a fost încredinţat. Dar permite-mi, te rog, să-ţi pun câteva întrebări. Cunoşti pe doamna Burnett?"

— „Desigur. O indiană de toată frumuseţea. Este o prinţesă de sânge, cu care Brunett s'a căsătorit acum câţiva ani, pe când era conducătorul fillialei lui „Western Bank" din Calcutta".

Lady Arabella tresări.

— „Intreabă mai departe", şopti ea detectivului.

— „Şi de când s'a înapoiat Burnett din India ?"

— „De câţiva ani, de când fusese numit director comercial, al centralei din Londra. La înapoiere, şi-a adus şi soţia, care a stârnit o senzaţie extraordinară, în toate cercurile, pe care le frecventa".

— „Iţi mulţumesc, inspectore. Good bye. Haidem Tommy".

Inspectorul, se uita lung după cei doui, cari plecau şi reflecta :

— „Dacă toţi detectivii mei, ar avea un asemenea talent, ştiu că Scotland Yard-ul ar ajunge departe...

In maşina care-i ducea spre locuinţa detectivului, lady Arabella tremura, în prada unei surescitări extraordinare.

— „Maestre, am o presimţire !"

— „Anume ?"

— „Burnett a căzut victimă, răsbunării lui Kali. Spune te rog şofeurului, să oprească la primul oficiu poştal.

— „Crezi că asasinul este un indian ?"

— „Sunt sigură. Vei vedea".

Stuart dădu ordine şofeurului şi când maşina opri la poştă, lady Stanford dădu o telegramă urgentă, prefectului de poliţie din Calcutta.

A treia zi, sosi răspunsul :

„Din patru juraţi englezi, trei asasinaţi. Burnett, al patrulea, plecat Londra. Tatăl doamnei, prinţul Sindur, sectar kalid. Burnett căsătorit un an după procesul Stanford.

King, directorul poliţiei".

Detectivul se duse imediat la Scotland-Yard, în al cărui arest, se afla nenorocitul Nik Craig. La cerere, fu introdus în celula lui. Bietul tânăr, era într'o depresiune grozavă a nervilor.

După câteva cuvinte de îmbărbătare şi numai după ce Stuart îl asigură, că este convins de nevinovăţia sa, bietul om se linişti.

— „Este adevărat, că între d-ta şi d-na Burnett, existau relaţiuni de dragoste ?"

— „Nicidecum. Eram doar camarazi de sport, în timpul liber pe care mi-l lăsa serviciul. E drept, că în ultimul timp, doamna Burnett încercase să devină mai tandră, mă invita mai des la masă, dar citiam în ochii ei, ceva străin, rece".

— „In seara precedentă crimei, ai fost la dineu în casa Burnett?"

— „Da. Şi ce e mai curios, am observat că soţia directorului meu, era foarte agitată. Am întrebat-o asupra cauzelor, şi a pretextat o migrenă".

— „S'a ridicat vreodată, în timpul mesei ?"

— „Nu ştiu... ba da... o singură dată, când s'a dus să ia un medicament".

— „A lipsit mult ?"

— „Vreo zece minute".

— „Iţi mulţumesc, domnule Craig, şi ai nădejde 'n viitor. Voiu face tot posibilul să te scap".

In după amiaza aceleiaş zile, detectivul se prezentă în Bolton street şi fu primit imediat de doamna Burnett. Era foarte palidă, căci tocmai venise dela cimitir.

— „Iertaţi-mi deranjul, doamnă, dar pentru cercetările mele, am nevoe de două lămuriri : cu ce a fost fascinat soţul d-voastră şi unde se află acum asasinul?"

— „Cum îndrăsniţi, domnule, să-mi puneţi asemenea întrebări ? Ştiţi doar bine, că asasinul a fost arestat şi că el este Nik Craig, casierul băncii".

— „A fost bine aranjată afacerea, doamnă. Acum însă, vă rog să luaţi loc şi să dăm cărţile pe faţă. Faceţi parte din secta kalizilor, ca şi tatăl d-voastră. Burnett, a făcut parte dintr'o comisiune de juraţi, care a achitat pe ucigaşa unui brahman. Ea îşi răsbunase soţul, care comisese un sacrilegiu, într'o pagodă a lui Kali şi a fost ucis de acel brahman"

Şiroaie mari de lacrimi, începură să curgă din ochii frumoasei hinduse

— „Să continuăm, doamnă !“ urmă detectivul. „Burnett, în calitate de director al băncii „Western“ din Calcutta, era prea bine păzit, pentru a-se încerca şi asupra lui un atentat, după ce toţi ceilalţi juraţi, fuseseră asasinaţi mişeleşte, prin mijloace identice : „kali-horgh“, teribila otravă a zeiţei răsbunării. Şi atunci, nenorocirea sau dragostea, — ceeace e în definitiv acelaş lucru, — te-a scos în cale-i.

S'a îndrăgostit de d-ta şi numai pentrucă trebuiai să serveşti ca instrument la uciderea lui, tatăl d-tale, un prinţ de sânge, a acceptat o dublă mesalianţă: primo, un alb şi secundo, un simplu burghez bogat.

Au trecut ani şi întretimp, ai început să-ţi iubeşti soţul. V'aţi mutat la Londra. Aci, insistenţele tatălui d-tale, au fost atât de puternice, încât ai trebuit să cedezi. Şi atunci a intrat în scenă, un personagiu misterios, care a aranjat toate amănuntele crimei, inclusiv atragerea în cursă a lui Nik Craig şi lansarea diverselor svonuri.

D-voastră aţi înlesnit acestui criminal, intrarea în casă, în seara premergătoare crimei, atunci când v'aţi ridicat dela masă, în timpul dineului, pretextând nevoia unor medicamente. Iar cadavrul soţului d-voastră, a păstrat o expresie de groază, ceace dovedeşte, că a fost fascinat, înainte de a fi ucis. Acum voiţi să mărturisiţi totul ?“

— „Facă-se voia puternicei Kali“, şopti plângând tânăra indiană. „Văd că ştii totul, domnule, deci nu mai am ce ascunde. Soţul meu, a fost ucis din ordinul kaliarzilor, de Rambadur-Singh, unul din şefi, care locueşte de 20 de ani la Londra, ocupându-se cu cumpărarea de obiecte şi bijuterii furate. Şade în Docuri, în strada 84, la No. 31, într'o maghernită de scânduri“.

— „Şi cu ce a fost fascinat soţul d-voastră ?“

— „Cu o miniatură a zeiţei Kali, care în cavităţile ochilor, avea două pietre de goladită, conţinând cristale de floresceină.

Miniatura a fost instalată pe pervazul ferestrei şi razele pietrelor, care cădeau asupra lui, l-au fascinat“.

— „Apoi, criminalul s'a năpustit asupra lui şi i-a injectat otrava in ceafă. Iar în timp ce corpul se răcia, i-a apăsat pe frunte şerpii, teribilele semne ale zeiţei“.

Doamna Burnett se ridică şi deschise repede capacul unui inel; înainte ca Stuart să fi putut interveni, înghiţi un bulin verzui, şi se prăbuşi într'un fotoliu.

— „Kali, mor pentru tine ! Fii binecuvântată“.

Peste un minut, era moartă.

* * *

— „Eşti gata. mylady?“

— „La dispoziţie maestre. Sunt bine aşa ?“

— „Perfect. Ai aerul celei mai desăvârşite aventuriere“,

Lady Stanford, îmbrăcase o rochie roşie, foarte decoltată, un mantou cu vulpe albastră şi era tare fardată, iar detectivul, după ce-şi îngrăşase obrajii printr'o injecţie, lipise o mustăcioară; era de nerecunoscut. Purta frac, pardesiu şi joben.

— „Nu te supăra, doamnă, dar expediţia este grea şi am anunţat pe comisarul Percy Grott, care va fi acolo, cu o trupă de poliţişti deghizaţi. Are un truc foarte bun, pentru a nu fi recunoscuţi. Dar îţi ştii bine rolul ?“

— „N'avea nici o grijă ! Haidem“.

La colţul străzii a 84-a din docuri, părăsiră automobilul şi după 2 minute, erau în faţa unei barăci, care purta No. 31. Innoptase.

— „Curaj, mylady !“

Fără să bată la uşă, intrară amândoi într'o săliţă întunecoasă şi murdară.

Printr'o uşă crăpată, străbăteau câteva raze de lumină. Detectivul ciocăni cu putere. Dinnăuntru, se auziră şoapte şi sgomot de scaune târşite. Dar nu primiră nici un răspuns. Atunci Stuart apăsă pe clanţă şi deschise brusc uşa.

— „Hands up !“ răsună o voce cavernoasă şi cei doi, se pomeniră în faţa a patru ţevi de revolver. In cameră, erau patru indivizi : un bărbat înalt şi robust, chel şi bronzat, în care se putea recunoatşe imediat indianul; doi pik-pokeţi, în clasicul costum al apaşilor şi un pungaş de buzunare, bine cunoscut detectivului.

— „Ce căutaţi aci? Cine sunteţi ?“

Dar detectivul scoase un râs sonor :

— „Pardon, m'sieu ! Jos la revolver“.

Şi într'o englezească stricată, demonstră indianului, care părea a fi şeful grupului, că operaseră în Franţa şi că „sburaseră“ peste Canal, goniţi de „copoii“ poliţiei franceze, că erau în lipsă şi că vroiau să „sconteze nişte imobile ipotecate“, chiar în ziua aceea, la Londra.

Efectul aşteptat, se produse. Ambii fură lăsaţi să intre în cameră. Lady Stanford, care fusese prezentată drept o aventurieră internaţională, îşi scoase haina de pe un umăr şi se aşeză la masa din mijlocul camerei. Pe un colţ al mesei, ardea o lampă cu petrol. Indianul, se aşeză la stânga îndrăzneţei femei, iar Stuart, se plantă între ei. Ceilalţi trei, înconjuraseră laturile libere ale mesei şi după ce se aprinseră ţigările de rigoare, lady Arabella scoase din poşetă un pumn de bijuterii, pe care-l aruncă pe masă, cu indiferenţa femeii, care e obicinuită cu asemenea „fleacuri“.

Rambadur-Singh, examină cu minuţiozitate bijuteriile, fără să-şi dea seama, că făcuse o enormă gafă, neîntrebând pe cei doui, cine le dăduse adresa. Dar lăcomia, nu-i mai dădu timp.

De-odată, se auzi din stradă un strigăt de ajutor. Unul din pik-pokeţi, se apropie de fereastră, dădu la o parte perdeaua, care o acoperia şi privi afară.

Două grupuri de câte zece indivizi, toţi în tradiţionalul port al apaşilor, se încăeraseră tocmai în faţa casei. Desigur că ambii apaşi şi pungaşul de buzunare, dădură buzna în stradă, unde căzură în braţele bătăuşilor, cari nu erau altceva, decât agenţii de poliţie.

Intre timp, indianul terminase cu examinarea bijuteriilor, când simţi mâna detectivului pe umăr şi o voce, care-i spuse în cea mai curată englezească :

— „Rambadur-Sing, te arestez în numele Regelui, pentru asasinarea lui Burnett“.

In acelaş moment, indianul apăsă un buton de sub tablia mesei şi sări într'un colţ al camerei. Lady Stanford se ridică de pe scaun, cu revolverul în mână.

Un tablou din perete, se dăduse de-oparte şi o miniatură a zeiţei Kali, statuetă cu ochi de foc, eşi la iveală. Dar în acelaş timp, Stuart şi lady Arabella, îşi puseră câte o pereche de ochelari albaştrii, cari paralizară efectul fascinant al pietrelor, din orbitele zeiţei.

— „Nu-ţi mai merge, maestre al crimei !“ spuse detectivul şi se 'ndreptă cu revolverul în mână, spre criminal. Dar în acelaş moment, răsună o detunătură şi jobenul îi sbură depe cap.

Un al doilea glonte, sfărâmă arma din mâna detectivului, dar acesta se aruncă asupra banditului, imobilizându-l lângă peretele de scânduri.

Dar Rambadur-Singh, mai încerca să tragă, şi un glonte sdreli pulpa lui Jim Stuart, când indianul simţi în tâmplă, ţeava rece a revolverului lady-ei Stanford.

— „Incă o mişcare şi trag !“ zise ea.

★

Procesul a fost senzaţional. Martorul principal al acuzării, a fost detectivul Jim Stuart. Juraţii, voiră să ştie cu orice preţ, cine era doamna, care-i ajutase detectivului, dar acesta nu-şi trădă nobila colaboratoare.

Inspectorul Maxwell, jură răsbunare lui Stuart, dar de voe de nevoe, trebui să elibereze pe Nik Craig. Acesta dansa de bucurie şi vroia zor-nevoe, să lanseze liste de subscripţie publică, pentru a ridica detectivului o statue în Trafalgar Square, cel puţin tot atât de înaltă ca aceea a amiralului Nelson.

Iar când se puse ştreangul în jurul gâtului indianului, acesta rosti cu glasul inspirat :

— *„Mor pentru gloria ta, Kali!“.*

TOM REEDING

Sfaturi pentru frumuseţe

Bruneta Blondă. — Iată un pseudonim original. De ce nu: Orbul cu vederea ageră, sau surdul cu auzul fin?! Pentru puncte negre îţi recomand: apă de rose 100 gr., amoniac 50 gr., glicerină 50 gr., Na sulfuric 5 gr., apă de ploaie un litru, a se spăla obrazul cu vată. Apoi crema: Calomel 1 gr., Tanin 0,10. Pudră de hamamelis 0,10. Ac. fenic 5 pic. Vaselină 30 gr. Ceară 3 gr. Pentru ca genele să crească: Pilocarpină 0,20. Oleu Ricin 20 gr.

Nova. — Este o singură recetă pentru ambele cazuri.

O viitoare steluţă. — Pentru gene, exact, ca Bruneta Blondă. Pentru sâni duşuri locale f. reci, fricţiuni cu alcool de lavandula şi gimnastică raţională.

Lilian H. — Amuzantă scrisoare şi mai ales desenul, cu locul unde se bat copii, extrem de amuzant. Am râs cu poftă. Regret mult că nu vă pot satisface, nedând consultaţii decât pentru obraz nu şi pentru această parte a corpului.

Madelène. — Pentru porii dilataţi nu veţi mai utiliza nici un fel de creme. Veţi şterge seara obrazul cu vată şi cu soluţia: Ac. benzoic 1 gr. Ac. salicilic 1 gr. Glicerină 20 gr. Alcool 50 gr. apă laurocerăsi 50 gr. Apă de hamamelis 100 gr.

Donna Ly. — pentru ride veţi face masagii speciale la un institut de frumuseţe şi veţi utiliza următoarea cremă: Sulfat de zinc 1 gr. Alumen crud 1 gr. Ulei de roze 1 gr. Lanolină 10 gr. Vaselină 10 gr. Sunt bune şi compresele fierbinţi şi pulverizările cu apă foarte rece.

Coca. — Dar te asigur că te înşeli. Imi fac foarte multă plăcere scrisorile d-tale şi poţi continua. Pentru negul ce spui, şi pata neagră ce-a rămas va dispare dela sine. Aveţi răbdare. Incercaţi crema: Sol. Adrenalină 1‰ picături, Lanolină 20 gr. Vaselină 20 gr. Bismuth sbutr 2 gr. Hg pp. 2 gr. în fiecare seară.

Lissy Don. — Pentru piept ca la „o viitoare steluţă". Pentru picioare, bandaje de cauciuc chiar şi noaptea şi masagii.

C. D. — Citiţi cu atenţie răspunsurile şi veţi găsi ce vă trebue.

Xox 25 A. — Pentru coşurile ce le aveţi sub piele veţi utiliza glicerină 80 gr. apă de rose 20 gr., apă lauro-cerasi 100 gr. apă distilată 200 gr. Apoi crema: Ichtiol 1 gr. Hg. pp. alb 2 gr., Bismuth sbutr 2 gr. Lanolină Vaselină 20 gr. Pentru păr: Sulfat de chinină 5 gr. Apă de Javel 100 gr. Alcool de rosmarin 100 gr. Ulei de ricin 20 gr.

Coralia Bacău. — Contra căderei părului veţi utiliza spălări săptămânale cu săpun de gudron. Apoi veţi fricţiona rădăcina cu: T-ra Capsici şi Cantaride aa. 5 gr. cloral hidrat 5 gr. Amoniu carb. 3 gr. Pilocarpină 1 gr. Ol. ricin 40 gr. Alcool de Lavandula şi Acetum Vini aa. 75 gr.

Liana. — Pentru cutele de sub ochi trebuesc masagii speciale, în jurul ochilor, cataplasme călduţe cu alcool de rosmarin cu apă de crema: Lanolina anhidră 50 gr. apă de lauro-cerasi 10 gr. apă de hamamelis 60 gr. Proporţia soluţiei Sabouraud este: Mentol 1 gr. Aether 20 gr. Alcool 100 gr. Apă de rose 50 gr. Pentru gimnastică: Maison des Francais, Piaţa Lahovary.

Florica C. — Boraxul nu e bun în cazul dv. Veţi utiliza următoarea cremă: Unt de cacao 20 gr. Cear ăalbă 10 gr. Ulei de vaselină 50 gr. Cetaceum 10 gr. Apă de roze 20 gr. Comunicaţi-mi rezultatul peste 2 săptămâni.

No. 13. — La noi în ţară foarte greu aşa ceva. In străinătate e un lucru utilizat şi la ordinea zilei. Aţi putea să-mi comunicaţi adresa personală?

Margareta Stănescu. — Pentru sprâncene, găsiţi în revistă, pentru grosimea braţelor cumpăraţi cartea „Mon sistem" de dr. Müller. Veţi găsi multe metode de gimnastică.

Fimy Spielman. — Recurg la ajutorul revistei fiind mai comod. Veţi utiliza crema: Ac. benzoic 1 gr. Al. salicilic 1 gr. Ceară 10 gr. Cetaceum 7 gr. Ulei de migdale: 25 gr. Ulei de rose 1 gr. Pentru nas roşu: Comprese fierbinţi cu apă de arpăcaş, crema: Soluţie de Adrenalină 10 picături. Lanolină Vaselină aa. 20 gr.

Marcela Nadu. — După cum am mai spus un ten ca o petală de camelie este un dar de la natură, nu se obţine prin creme. Totuş şi cremele sunt un paleativ adesea minunat. Veţi utiliza crema: Hidrochinonă 1 gr. Ceară şi Cetaceum aa. 10 gr. Ulei de migdale 25 gr. Glicerină 5 gr. Apă de rose 20 gr. Pentru cutele de la ochi găsiţi răspunsul în revistă.

Domnul X. — Foarte măgulită de aprecieri. Nu înţeleg un singur lucru: Cum se numeşte crema miraculoasă care aţi utilizat-o care v'a făcut un ten de caşcaval, expresia dv. proprie?

Mirabela. — Eşti o mică linguşitoare. Uurmează înainte tratamentul şi comunică-mi rezultatul.

Celorlalţi în numărul viitor.

LAURA

Miss Oltenia

Concursul de la Sinaia, a fost o întrecere asemenea celor organizate de zei și zeițe în amfiteatrele elene și dintr'o sută de fecioare gingașe au fost alese zece, care să reprezinte fiecare genul unei provincii.

Elena Mischiu **la 12 ani**

Dintre toate, una este atât de suavă, atât de mândră in modestia ei, încât trebue să vorbim de „Miss Oltenia", d-șoara Elena Mischiu.

Domnișoara Mischiu e fata unui pensionar din Turnu-Severin. Și-a păstrat încă toate legăturile cu școala, depe băncile căreia de abia acum a plecat, și a rămas în tot sufletul ei școlărița, căreia îi sunt dragi profesoarele și colegele mai mici.

FUGA DELA O ȘEZĂTOARE

„In dimineața de 26 Ianuarie ne spune domnișoara Mischiu — era într'o Duminică, m'am dus, ca in fiecare săptămână la sărbătoarea culturală. Era o zi frumoasă și tata trebuia să vie să mă ia la 12, când șezătoarea se termina. Am plecat de acasă cu o prietenă și dânsa m'a îndemnat, când am trecut pe lângă primărie, unde aglomerația era mare, să intrăm să vedem cum se face alegerea la concursul de frumusețe al „Realității Ilustrate".

Când am intrat în sală, d. Virgil Netta, primarul nostru, a venit la mine și m'a îndemnat să mă prezint și eu în fața juriului. N'am voit, pentru că nici nu spusesem nimic acasă și nici nu mă socoteam destul de frumoasă ca să candidez. Dar domnul primar iar a venit la mine, ca și când aș fi fost înscrisă, așa încât m'am rușinat și n'am vrut să răspund de față cu toată lumea că nu sunt înscrisă și nu vreau să particip la concurs.

„Miss Oltenia" **la școala maicilor**

CONCURENTĂ PE NEGÂNDITE

— „Scoate-ți haina, domnișoară, și treci și dumneata alături cu celelalte concurente" mi-a spus un domn din juriu și nici nu știu cum m'am trezit în fața domnilor care ne priveau ca să vadă care e mai frumoasă.

Și când m'a proclamat „Miss Mehedinți", iar lumea în sală mă aplauda, mărturisesc, că un moment nici n'am știut că e vorba despre mine, mă uitam mirată în jur, și am fost tot atât de surprinsă ca și prietena și tatăl meu care a aflat mai târziu, pentru ce n'am fost la șezătoare.

Și astfel, fiind „Miss Mehedinți", am plecat la Sinaia.

Peste câteva luni împlinesc 17 ani și dacă mi-e oarecare rușine s'o mărturisesc, — cu toată dorința pe care am avut-o — n'am putut, până acum, să revăd Sinaia. Spun

„Miss Oltenia" costumată

să revăd, pentru că sunt născută în imediata apropiere a acestei localități, în Moreni.

Vreme de trei ani, până în 1916, — când a isbucnit războiul — am avut fericirea să trăesc în mijlocul munților, între Rucăr și Predeal. Tata era în serviciul de graniță, și când a venit războiul am plecat în pribegie prin Moldova.

In 1918 ne-am înapoiat în Turnu-Severin, pentrucă și tata și mama sunt olteni, din naștere.

La Turnu-Severin, decum am venit, am intrat la școala primară, la călugărițe, și apoi la școala profesională.

O ZI MARE

Trebue să mărturisesc că ziua de 15 Februarie, ziua concursului dela Sinaia, înseamnă în viața mea de până acum, cel mai important eveniment.

In fața juriului din Sinaia, — trebue să mărturisesc că m'am simțit emoționată. Și de data aceasta surpriza mea a fost mare, când juriul m'a desemnat pe mine să fiu „Miss Oltenia".

MODESTIA UNUI IDEAL

Idealul meu? Poate n'o să vi se pară destul de poetic, aș vrea — după ce termin cursurile școalei normale din București, unde intenționez să mă duc — să fiu numită profesoară, la școala profesională, aici în Severin, să continui să trăesc între eleve și între profesoarele mele.

Nu m'am gândit că voi putea căpăta vreun titlu la concursul organizat de „Realitatea Ilustrată" și cu atât mai puțin am râvnit la titlul de „Miss România", care nu se cuvine unei fete ca mine, ci unei adevărate frumuseți, așa cum a fost aleasă.

„Miss Oltenia" **în port național**

Nu înseamnă că astăzi nu sunt mândră, când toată lumea din Turnu-Severin se oprește să privească fotografia pe care „Foto-Olymp" a expus-o pretutindeni, sau privește îndelung după mine, mă oprește în cale cu vorbe măgulitoare și mă felicită că am fost aleasă „Miss Oltenia". Sunt satisfacții care măgulesc orgoliul oricărei fete".

Miss România în țară

Concursul dela Sinaia, organizat de revista „Realitatea Ilustrată" a avut răsunet în toată țara.

D-șoara Zizi Theodorescu, „Miss România" nu s'a bucurat numai de o primire caldă în Capitală. Frumoasa aleasă a „Realității Ilustrate" a primit numeroase felicitări și omagii din toate orașele.

Societățile culturale și de binefacere din provincie au trimis scrisori entuziaste d-șoarei Teodorescu, prin care o roagă să viziteze mai multe orașe.

In urma acestei invitațiuni „Miss România" a luat hotărîrea să întreprindă un voiaj în țară.

Suntem informați că societățile care au invitat pe d-șoara Teodorescu îi pregătesc primiri excepționale. In cinstea „Miss României" se vor organiza festivități.

D-șoara Zizi Teodorescu care este și o distinsă intelectuală, va ține o serie de conferințe. „Miss România" va povesti publicului cu acelaș farmec care a cucerit juriul și lumea toată de admiratori, — impresiile ei dela concurs.

Cu prilejul acestor vizite, „Miss România" va scrie o serie de note de drum.

Iată orașele care vor fi vizitate de „Miss România": Ploești, Buzău, Brăila, Galați, Bârlad, Iași, Chișinău, Cernăuți, Botoșani, Roman, Bacău, Piatra N., Focșani, Constanța, Pitești, T.-Severin, Craiova.

IN LUMEA CELOR RĂTĂCIŢI

IN apropierea Bucureştilor, — ceva mai sus de închisoarea Văcăreşti, se află „un oraş" ai cărui locuitori nu recunosc cunoştiinţele noastre omeneşti, pen tru cari o găină poate fi un asasin periculos, un pom o persoană inteligentă, şi pentru cari spaţiul considerat de noi gol este populat de armate de vedenii, dintre cele mai cidate.

Privit din afară, mărimea şi curăţenia clădirilor, ordinea care domneşte peste tot, te face să te aştepţi la ceva cu totul obişnuit. Mai ales liniştea, liniştea care pluteşte în tot locul, te face să te îndoieşti că înlăuntrul acestor pereţi, sunt oameni lipsiţi de ceeace numim noi raţiune, cari nu mai ştiu cine sunt, cari nu recunosc pe cei ce-i înconjoară, cari vorbesc lucrurilor şi cărora lucrurile le dau răspuns, într'un cuvânt: *nebunii*.

Ospiciul central de boale nervoase

Insoţit de colegul Berman şi înarmat cu binevoitoarea recomandaţie a d-lui prof. dr. Obregia,

„Măria Sa" Eleonora Ioan

reuşesc să înfrâng suspiciunea portarului, care nu prea era dispus să ne lase înăuntru şi intrăm în:

OSPICIU

Aici aceeaş ordine şi curăţenie perfectă. După îndeplinirea unor formalităţi şi însoţiţi de d. intern Becescu, pornim să vizităm pacienţii spitalului central de boli nervoase.

Recunosc că am păşit cu emoţie, peste pragul camerei care adăpostia prima pacientă ce urma s'o vizitez, femeea Zoe N., o blondă de vreo 35 ani, cu aspect simpatic. Domnul intern dă prieteneşte ziua bună şi noi îl imităm. Mă apropiu de bolnavă. Mă priveşte cu neîncredere. Apoi se adresează însoţitorului nostru:

— „Cine sînt?"

— „Nişte doctori".

Mă apropiu de ea şi o întreb:

— „Cum te numeşti mata?"

— „Domnişoara Milli".

— „Zoe N." îmi şopteşte domnul intern.

— „Şi dece te ţine aci?", continui eu.

— „Fiindcă sunt bolnavă, mă doare mâna şi piciorul şi am junghiuri în piept, că bărbatul nu vrea să divorţeze, dar domnul doctor zice că..."

„E fosta nevastă a unui avocat care a divorţat de dânsa de mult timp. Acuma se plânge de dureri imaginare şi strigă că vrea să divorţeze. Dar în toată zăpăceala ei este extrem de ingenioasă. Zilele trecute a trimis după mine. Când am venit la ea, îmi spune: „Domnule doctor, fă-mi o injecţie că mă doare piciorul".

Am pregătit seringa.

„Dar fă-mi-o cu arsenic".

„Bine, îi spun, ţi-o fac cu arsenic, şi i-am făcut o injecţie cu o substanţă nevătămătoare, căci nu contrazicem niciodată pacienţii. După câteva ore dădu femeei care o supraveghia, scrisoarea aceasta.

Am luat scrisoarea şi am citit-o. Iată ce scria:

Dragă Mario!

Iată-mă din nou printre voi la ospiciu. Vreau să divorţez de bărbatul meu, deaceea i-am spus doctorului să-mi facă o injecţie cu arsenic, ca să-mi strice piciorul şi eu să spun la tribunal că mi-a stricat piciorul bărbatul meu..."

„După cum vedeţi, ingeniozitatea nu-i lipseşte" conchise însoţitorul meu.

Intrăm într'o sală mare, plină cu paciente. Unele au lucruri de mână, altele cântă, altele râd, altele dansează, vorbesc în aiureală. Sunt aşezate dealungul unei mese, şi se privesc liniştite. Una a încremenit într'o atitudine majestoasă. Alta bolboroseşte ceva unui personagiu închipuit. Priviri rătăcite, rânjete de animale. Un fior mă trece. O pacientă ca de vreo 40—45 de ani, se apropie de mine. E chioară, cu o faţă sbârcită, un aspect hidos.

— „E „Miss" a noastră" îmi spune zâmbind însoţitorul meu.

Il privesc mirat.

— „Da, zice că-i cea mai frumoasă fată din România".

— „Miss Balamuc" vreau să spun eu, dar gluma îmi îngheţă pe buze.

DE VORBĂ CU „MISS"....

— „Bună ziua, cine eşti dumneata?"

Mă priveşte cochet (Doamne!).

— „N'ai vrea să-mi spui cine ţi-a dat stema care o ai pe piept?" întreb eu.

— „Prinţul Müller", îmi răspunde ea misterios.

Prinţul Müller! (In biata imaginaţie bolnavă cine ştie ce reprezintă acest prinţ).

„Vine în fiecare noapte la mine, dar eu nu vreau, eu sunt fată cinstită". (Halucinaţiuni erotice).

Şi cu gesturi legănate se depărtează.

O altă pacientă cu părul sburlit, cu ochii răi, s'a oprit în faţa mea şi mă fixează.

„Aceasta este din când în când furioasă" aud glasul doctorului şi mă înfior. „Acum e liniştită, dar când o apucă furiile, e o fiară".

Mă depărtez grăbit, şi mă apropiu de altă pacientă.

„Săr'mâna! M'o... lovit fierul cela, şi vă rog să-l rugaţi că nu se poate!"

Privesc pe doctor.

„Susţine c'a fost violată de fierul cela, de lângă pat, într'o zi, pe când a trecut pe acolo şi de atunci se tot vaită c'o să rămâe însărcinată".

O nebună trece pe lângă noi.

„Cine eşti dumneata?"

„Sora lui Mackensen" şi pleacă.

Una din paciente e cuprinsă de furii. Ne apostrofează violent. dă să se repeadă la noi şi e reţinută cu greutate de o infirmieră.

Prin ferestrele sălii soarele asvârle raze albe. Imi pare că trăesc un coşmar. Grăbim să părăsim sala. Trecem un coridor şi intrăm în altă secţiune. O infermieră ne deschide uşa unei cabine. Culcată într'un pat, cu chipul supt de boală, cu ochii holbaţi ca şi cum ar vedea făpturi suprapământene, o pacientă vorbeşte de zor.

FEMEEA-DUH

De cum intrăm înăuntru suntem întâmpinaţi cu vorbe duşmănoase. Pacienta pare că-şi apără un bun nevăzut.

„Fugi, fugi, nu mă spurca, Sfinte Dumnezeule, dă-l într'o parte. Că

O cretină

numai duhul e în mine, Doamne Dumnezeule, fă-i să piară!"

„E Ida C., crede că e numai spirit şi oricine ar atinge-o, ar spurca-o".

Dau să plec, dar strigăte disperate mă opresc:

„Dă-mi înapoi spiritul, duhul meu".

Dormitorul femeilor

Domnul intern se face că ia ceva dinspre mine şi dă spre ea.

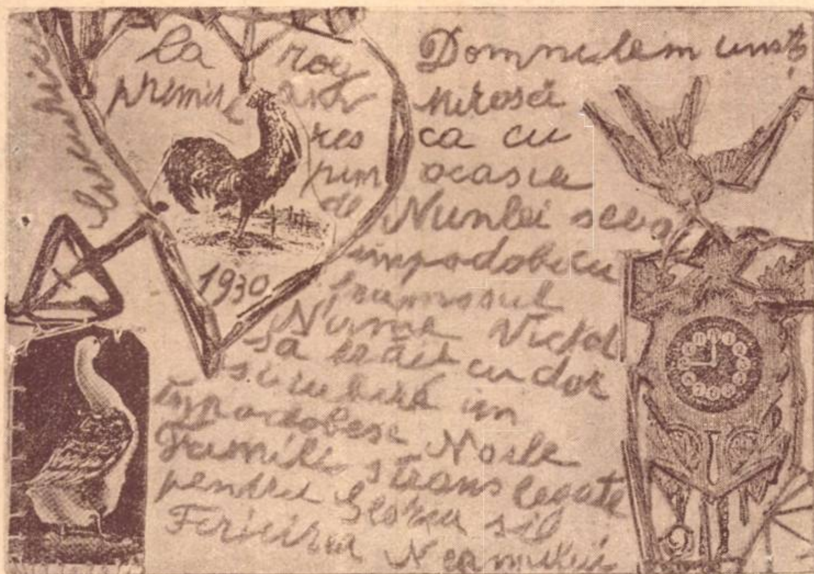
„Şi dinspre cap, maică".

Doctorul se execută şi Ida se linişteşte.

Părăsim emoţionaţi camera. Doar ştim că suntem între nebuni, totuş suferinţa celor din jurul nostru ne impresionează adânc. Numai simpaticul nostru ghid este liniştit. Trăind clipă cu clipă în mijlocul lor, cunoscându-le suferinţele, s'a obicinuit cu ei.

„Să mergem la Aurica" ne spune dânsul, „veţi avea ocazie să vorbiţi cu o principesă".

Intrăm în alt salon. Intr'un colţ tolănită pe pătura cenuşie, „principesa" Aurica ne primeşte zâmbind.

Scrisoarea unuia dintre internați

Un cap hidos, cu bale în jurul gurii știrbe, râde la noi.

„Ce faci Aurico?"

„Te rog! Vorbește frumos, dacă nu, te amendez. De geaba spune așa cioara aia, dar gara e a mea".

„Care cioară?"

„Cioara. Firmiera." (adică infirmiera).

„Nu o poate suferi", spune doctorul și dă orice vină pe ea. Tot ce se întâmplă, infirmiera e de vină".

Cum stau de vorbă, o voce tânguitoare și tremurată se auzi lângă mine:

„Dă-mi un ban! Dă-mi o țigareee!"

Instinctiv mă dădui înapoi.

O femee tânără, dar chircită, tremurând din tot trupul, întindea o mână uscățivă spre mine. Ii dau banii și mi-e teamă s'a ating.

„E o nenorocită, care s'a trezit din encefalita letargică (boala somnului). Urmări fatale ale bolii acesteia. Și apoi mai rămân și cleptomani. Fură de sting".

O pereche de pantofiori! Această încălțăminte a fost confecționată de unul dintre nebuni și se găsește în muzeul ospiciului.

O fată ca de vreo 15 ani se repede la mine.

„Dece nu mă ia tăticul acasă, de ce m'a lăsat la balamuc? Vreau acasă!"

„Un heredo-sifilis" îmi spune doctorul.

INTERVIEW CU MĂRIA-SA ELEONORA IOAN

In fundul salonului, tronând în mijlocul unui maldăr de sdrențe și boarfe, o femee cam de vreo 50 ani, ne primește cu un zâmbet binevoitor. Işi aranjează grijulie rochia pe ea, se face că dă ordine.

„Susține că e împărăteasa României" îmi șoptește doctorul.

. Intr'o atitudine respectoasă, mă îndrept către dânsa.

„Bună ziua!"

„Bună ziua".

„N'ai vrea oare să ne spui cine ești mata?"

„Eu sunt Măria Sa Eleonora Ioan, împărăteasa României și muncitoare și principesă și bogată și săracă și bucătăreasă... Am toate titlurile".

„Așa, dar coroană ai?"

„Am," și scoase dintr'un scrin o tichie de hârtie cum poartă bucătarii. Işi atârnă în jurul gâtului o cârpă de care sunt agățate „decorațiile": Rotițe de ceasornic, nasturi, cârpe, oglinjoare, etc.

„Sunt decorațiile mele", îmi spune ea.

„Ia spune-mi, coano Eleonoro, pe domnul îl cunoști? și-l arăt pe colegul Berman.

„Păi a fost aseară la mine" îmi spune ea confidențial.

Colegul Berman privește jenat.

„Vrei să ne lași să te fotografiăm?"

„O leacă numai, să mă aranjez".

„Dar ia spune-mi, coană Eleonora, ce mănânci mata?"

„Ia, legume, mămăligă".

„Da, carne nu mănânci?"

„Nu că-i de animal și toate relele se trag dela animale.

„Dar, ia spune-mi, pe domnul îl cunoști?"

„E domnul intern Becescu".

„Dar în travesti cine e?"

„Ei, în travesti este Mâță Tesläuanu, văr cu Stolnicul Pricup, care a ținut pe fata lui Marin".

In travesti: o lume creată de o minte bolnavă, o lume cu care pacienta e în continuu contact. Noi toți nu suntem adevărați suntem numai în travesti. Dar ce-i curios, e că pacienta citește ziarele, face rezumate aproape exacte a ceeace citește și ține minte diverse lucruri, aproape cu exactitate.

Ne luăm ziua bună dela Măria-Sa.

O altă pacientă, Mina G., se apropie grăbită de noi:

„Am să reclam ceva!"

„Bine, să auzim!"

„Să mi se dea drumul acasă, domnule doctor" și începu să plângă. „Am doi copii și dacă vine atunci cine mai știe? Că nu vrea să-mi spue adevărul, dar să-mi dea drumul acasă la copii, că mi-e dor de ei".

Sărman suflet de mamă! Și în negura care-ți întunecă mintea, dragostea pentru copiii tăi ți-a rămas stea conducătoare.

„Lasă, lasă" intervenim noi, și ne depărtăm emoționați.

„Ei umblă pe aici și fotografiază și noi ne batem gura de geaba", mai aud glasul.

Intr'un colț al salonului, ghemuită la pământ ca un animal, o femee geme încetinel și din colțul buzelor se scurge în jos, spre ciment, un râu de salivă.

— „Florico!"

— „Aăăăă."

O privire idioată, fără culoare se îndreaptă spre noi.

Muzeul ospiciului

— „E o cretină", ne explică însoțitorul nostru. „Nu știe să vorbească, nu pricepe nimic, aproape că nici de mâncat nu știe să mănânce, trăește ca un animal".

Mă depărtez grăbit de ea. Ne așezăm pe o bancă într'un coridor, ca să ne odihnim. Profit de ocazie ca să iau un mic interview însoțitorului nostru.

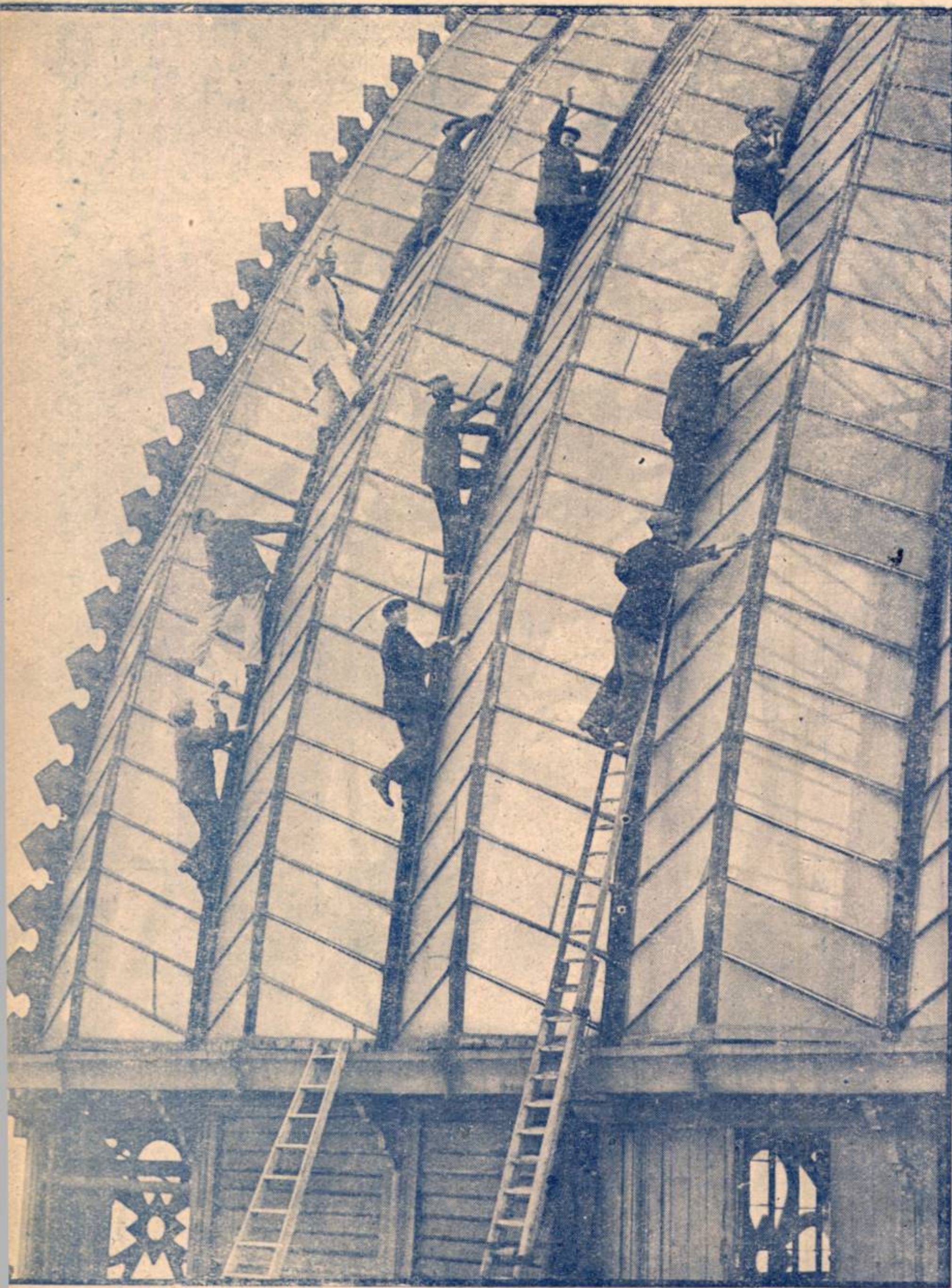
— „Sunteți de mult timp intern

De pretutindeni

Stânga: *Fotografia noastră arată modul cum sunt spălate geamurile vestitului „Cristal Palace" din Londra.*

Dreapta: *M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Ileana, au fost întâmpinate la debarcarea în Alexandria, de Zulfica-Pașa și de domnul Philippe Lahovary, ministrul României la Cairo.*

Jos: *Majestatea Sa Regina Marioara a Jugoslaviei, însoțită de principesa-mamă Elena a României, plimbându-se printr'un parc din Belgrad.*

Jos: *In insula Madera există un povârniș pavat, pe care circulația la vale, este făcută într'un soiu de sănii, după cum se poate vedea din fotografia noastră.*

Dreapta: *Tânărul Oliver Torn, care a salvat peste două sute de vieți omenești, în recentele inundații din sudul Franței.*

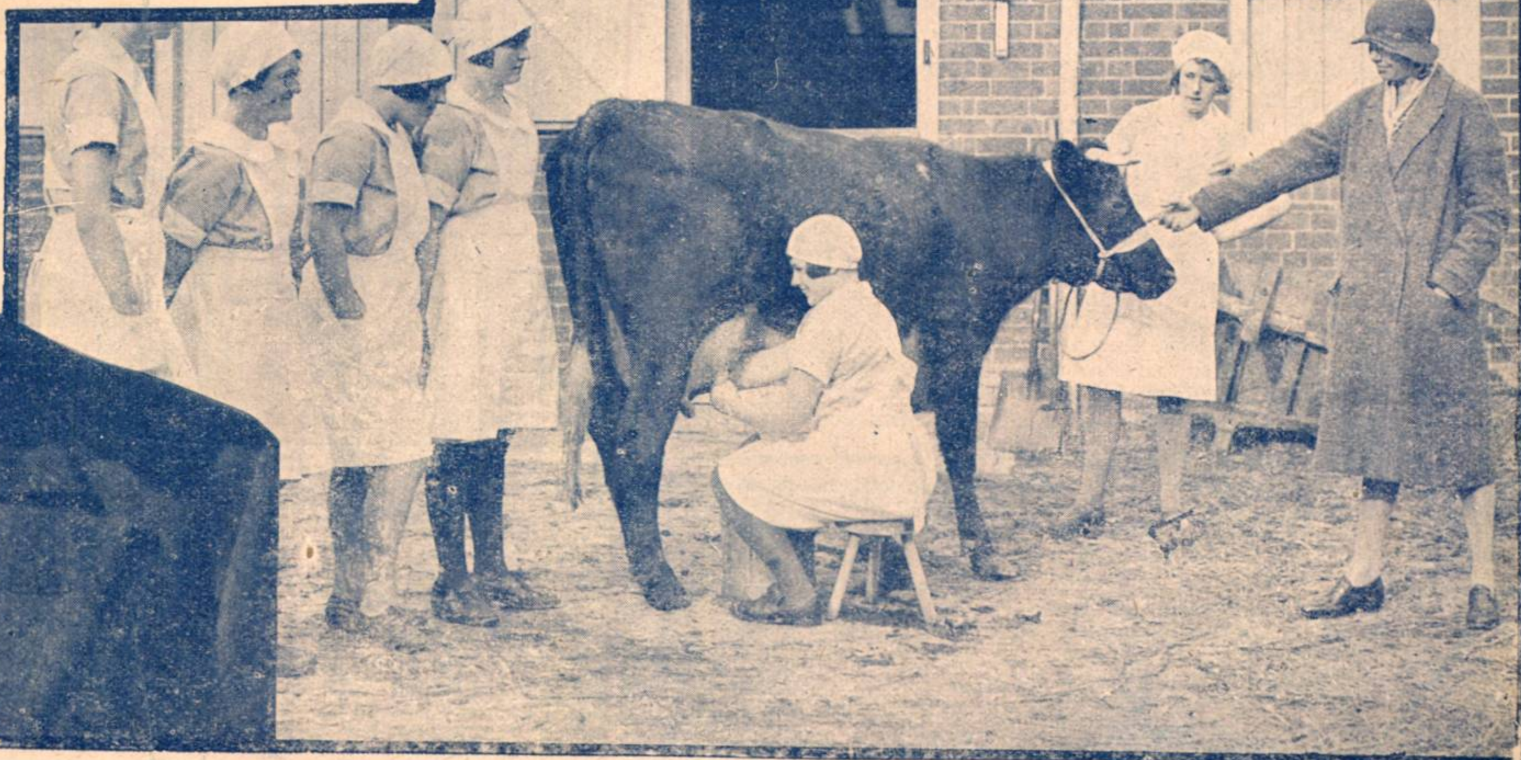

Sus: Boxul femenin. *La Londra s'a fondat un institut sportiv pentru femei, iar ilustrația noastră reprezintă un match de box între două tinere eleve, care vor apărea într'un film vorbitor.* Jos: *La o fermă din Anglia, tinerele țărănci uniformate primesc lecții, asupra modului cum trebuesc mulse vacile.*

D. Thomas Alva Edison, celebrul inventator a fost numit doctor în științe, al universității din Florida.

PRIMUL LOR BAN

Titlul vă desvălue întrebarea pe care am pus-o câtorva dintre fruntașii scenei noastre.

Cum v'ați câștigat primul ban?, pentru a adăoga: Și ce întrebuințare i-ați dat?

Dăm mai jos câteva răspunsuri, interesante prin varietatea lor, și prin faptul că desvălue amintiri, din începuturile carierei...

DOAMNA MARIA FILOTTI

(societară de onoare a Teatrului Național)

AM câștigat primii bani, când eram în clasa VII de liceu. Aveam mai puțin de șaptesprezece ani și suplinisem o profesoară de curs primar, prietenă a familiei.

După o lună, am încasat... 80 de lei.

Cu această enormă sumă, mi-am putut împlini o parte din marile mele dorinți:

O pălărie cu pană de struț, „pleureuse", pe care am dăruit-o mamei... O rochie, pe care mi-am lucrat-o singură. Un dicționar latin-român de aspect voluminos și „Quo Vadis", cartea „en vogue", pe atunci.

Și după toate astea, îmi pare că la urmă, tot mi-a mai rămas ceva de buzunar...

Ce timpuri fericite...

I. ANASTASIAD

(Artist al Teatrului Național)

IN GALAȚI, orașul meu natal, se anunțase sosirea unei companii de operă, sub conducerea d-lui Demetrescu de Sylva. Se cânta „Tosca".

Eu, cu mai mulți colegi de liceu, mari amatori de spectacole, ne tot învârtiam pe lângă zidurile teatrului, și căutam vre-un mijloc ca să intrăm fără bani, înăuntru. Cum ne chibzuiam noi așa, ne pomenim cu unul, probabil regisorul, că ne poftește pe scenă să facem figurație, promițându-ne că ne va plăti câte 25 de bani de fiecare. Eu am fost îmbrăcat în costum de preot, și la finalul unui act, trebuia să fac semnul crucii.

Eu, mă simțiam tare prost, cu peruca pe cap, mai ales că era și o căldură insuportabilă pe scenă. Cum începuse să mă mănânce grozav capul, și la ideea că perucile și hainele trupei, nu sunt tocmai curate, am scos binișor peruca din cap, am aruncat hainele într'un colț, și nevăzut de nimeni, am fugit în stradă, lăsând finalul actului fără popă. In drum spre casă, mi s'au agățat pantalonii de-o sârmă ghimpată, și a doua zi, a trebuit, că primii bani ce i-am câștigat în teatru să-i plătesc croitorului, ca

să-mi repare pantalonii. Mai târziu, camaradul mieu de azi, Psatta, neavând în timpul răsboiului bani și nici actori, m'a învățat pe mine un rol, cu care am cutreerat satele, și de pe urma căruia, m'am făcut actor.

DOMNUL N. SOREANU

(societar de onoare al Teatrului Național)

MAESTRUL *Soreanu, nu-și mai amintește precis cum a câștigat primii bani. Ceeace își amintește însă, este că își făcuse atâtea planuri cu acești bani, încât până în cele din*

urmă neștiind ce să facă mai întâi cu ei, i-a încuiat în sertar. Astfel că în realitate, primii bani câștigați și folosiți ,nu au fost primii, ci cei de al doilea!...

DOAMNA LILLY POPOVICI

(societară a Teatrului Național)

ERAM la Teatrul Național... Timp de zece luni, nu jucasem nici un rol. N'am dat în acest timp, niciodată pe la teatru. Imi era rușine să mă duc să-mi ridic leafa.

Insfârșit, după vreo zece luni de „inactivitate", am luat eroica decizie, de a mă duce să-mi ridic leafa. Dar tot n'am avut curajul să merg singură. M'am dus la tata și i-am spus:

— „Tată, hai cu mine să-mi iau leafa dela teatru...

Tata a pufnit în râs și s'a uitat curios la mine. Am trebuit să insist enorm, ca să vrea să vie...

Insfârșit, m'am pomenit cu leafa... Ce să fac cu banii?

Eram o pasionată jucătoare de tennis. Și mi-am cumpărat o rache-

tă, un costum complect și o pereche de pantofi.

Și mi-au mai rămas și ceva bani de cheltuială....

D. PSATTA

(societar la Teatrul Național din Cluj)

ELEV în anul I de conservator. Locuiam de obiceiu în palatul iluziilor și mă hrăniam de cele mai multe ori, cu visurile înpletite în taina minții înfierbântată de nădejdi.

Rămas în București, cu 15 lei în buzunar, fără nici un ajutor din partea cuiva, luasem temerara hotărîre, să absolv conservatorul. Cu alte cuvinte, să înfrunt trei ani de foame, frig și mizerii cumplite.

Asta totuș nu mă împiedica să fiu semeț și să mă plimb încrezător pe străzile capitalei, ca și Napoleon, în preajma marilor sale bătălii.

Eram tot atât de sigur de isbândă, cum eram sigur că am numai 19 ani și că exist.

O! dacă aș fi avut pe-atunci deplina convingere, că de pe urma teatrului, voiu fi supus grelelor încercări de azi și că după 16 ani de isbânzi actoricești, va trebui să mă las de meserie, poate că renunțam din timp la drumul început.

Intr'una din acele zile fericite, ce-mi pregăteau ruina trupului prin lipsuri și păragina sufletului prin viitoarele deziluzii, treceam liniștit pe strada Brezoianu.

Mă pomenesc chemat cu stăruință din urmă.

— Stai!... Unde te duci?

— Nicăeri.

— Ai vre-o treabă?

— Nu.

— Azi la ora trei, am matinea. Vrei să joci un rol?

— Cum, fără repetiții?!

— Joci pe servitorul din Recomandația. Plătesc bine! Și-și sublinie ultimele vorbe, despicându-le 'n silabe.

Eu holbai ochii.

— Faci o repetiție acum, prinzi replicile mai importante și totul merge.

Cel care-mi vorbea grăbit și nervos, era un talentat actor de comedie, din pleiada răsvrătiților, cari prea siguri de meritele lor, nu-și pot supune calitățile vre-unui conducător, să li le îndrumeze și ajung să-și risipească viața, în întreprinderi teatrale fără importanță cu singura mulțumire, că ei sunt directori...

Am stat o clipă nedumerit, cum stă omul la o răspântie, ne știind pe ce drum să apuce.

In adâncul sufletului, un strop de conștiință, ca o luminiță tainică, tot mai licărea și nici grozava nevoie de bani, nici entuziasmul tineresc, nu puteau s'o întunece deodată. Iar în urechi, îmi răsunau puternic vorbele „Plătesc bine", acompaniate de spusele Maestrului Nottara, care la clasă ne sfătuia mereu, să nu jucăm în trupe improvizate.

— Dacă apucați să începeți cariera dezordonați, așa rămâneți toată viața- glăsuia decanul scenei românești.

Foamea însă, nu-ți lasă multă vreme de gândire. O nouă intervenție din partea tânărului director, mă fură îndoielii și dus de braț, m'am pomenit pe scena teatrului „Amiciția", repetând.

La ora trei, în fața unei săli arhipline cu soldați și școlari, am jucat pentru 'ntâia oară, *cu plată*.

Ce-am spus din rol, nu știu. Fapt este, că nu m'am bâlbâit și nici nu m'am oprit o clipă. La sfârșit, cu obrajii fierbinți, ca pereții de cărămidă ai unui cuptor încins, am căzut pe un scaun între culise. Directorul mă bătu pe umăr și-mi întinse banii.

— Bravo Psatta. Ai mers admirabil. Iți mulțumesc că ne-ai scăpat. Ține! 3 lei plată și 2 lei gratificație.

5 lei! O piesă de argint de cinci lei! Masa pe zece zile, la lăptăria teatrului, din str. Câmpineanu.

Secretele spionagiului

Din castel în tavernă

Din isprăvile detracatului Kronprinz, supranumit „apașul imperial". — Ticăloșiile dela balul alb. — Orgii ca'n basme. — O femee prefăcută în scrumieră — Pentru spionaj, în mocirlă.

APARȚINAND unei familii de industriași din Silezia de Sus, familie poloneză, care nu avea cu stăpânii prusieni ai ținutului, decât simple relații de afaceri, strict obligatorii, *Vera Z...* primise o educație foarte severă și o cultură destul de vastă. Ea nu părăsise niciodată superbul castel părintesc, ridicat în împrejurimile unui oraș industrial, până în clipa când Kronprinzul veni acolo, ca să asiste la manevrele,

organizate în acea regiune. Principele moștenitor al Germaniei trase în gazdă la industriașul Z... și găsi că fiica acestuia era frumoasă. Urmarea a fost că, meșter în asemenea ocazii, făcu fetei o curte tot atât de discretă, pe cât de asiduă.

Industriașul Z..., văduv, lăsa îngrijirea casei pe mâna Verei. Ea era aceea, care îndeplinia rolul de stăpână a castelului și tatăl ei, prea încrezător, nu supraveghia câtuș de puțin îndeletnicirile Kronprinzului, care dădea mai multă dovadă de tactică pe lângă frumoasa poloneză, decât de strategie, în fața soldaților.

Kronprinzul nu trebuia să rămână la castel, decât două sau trei zile; el rămase însă douăzeci și una și nu abandonă poziția, decât atunci când obținuse ceeace țintise: Vera era amanta lui.

Reîntors la Berlin, acela care fu poreclit „Apașul imperial", continuă să hrănească prin corespondență, iluziile nenorocitei...

Pe la începutul anului 1914, Vera Z..., dându-și seama că peste puțină vreme, avea să fie mamă, și că era imposibil să-și ascundă greșala, față de un tată sever, care n'ar fi iertat-o, cu atât mai mult, cu cât era vorba de un german, găsi cu cale să fugă, din casa părintească.

Făcându-și planurile din timp, Vera, care se'nșelase cu multe iluzii, cu privire la sentimentele iubitului ei, făcu în așa fel, ca să fie invitată de către o prietenă a ei din împrejurimile orașului Breslau; apoi, înțelegându-se cu ea, se'ndreptă spre capitala imperiului german, în timp ce industriașul polonez, o credea sub acoperișul unei familii cum se cade.

Vera Z..., își închirie o cameră foarte elegantă, de pe o stradă laterală, pe Unter den Linden și trimise o scrisoare Kronprinzului, la adresa unde aceasta primia corespondența intimă.

Timp de opt zile, Vera aștepta răspunsul, sbătându-se în cele mai groaznice chinuri; de câte ori trecea factorul, se arunca întocmai ca o nebună în fața lui; totul era zadarnic! Tânăra poloneză începu să fie cuprinsă de o adâncă desnădejde, când într'o dimineață de Februarie, unul dintre ofițerii din garda principelui, o vesti că în după amiaza acelei zile, avea să fie vizitată de acesta.

Sărmana desnădăjduită, avu nevoe de multă energie și de o extraordinară tărie de caracter, ca să nu cadă, pe podele, leșinată. După atâta durere și descurajare, atâta bucurie! Așadar, iubitul ei n'o uitase! Până la ora întâlnirii, Vera se afla într'o adevărată exaltare.

Kronprinzul avea însă s'o dezamăgiască repede căci el nu venise la tânăra poloneză, decât cu gândul de a petrece o oră plăcută. Farmecul frumoasei victime, nu-i displăcea. Când însă află motivul pentru care Vera venise la Berlin, dădu dovadă de o adâncă întristare, pe care n'o putu ascunde. Zâmbind totuș, declară iubitei lui, că se va ocupa de ea, că va face tot ce-i va fi cu putință, ca să fie îngrijită și să nu sufere, în situația delicată în care se afla.

— Primul lucru pe care-l vei face, este să părăsești Berlinul. Luna viitoare, trebue să fii la Strasbourg. Vei fi condusă deci acolo, de către unul dintre ofițerii mei și tot acolo îți vei petrece lăuzia, căci vei fi internată într'o clinică. In urmă, vom vedea ce vom mai face, ca să aranjăm lucrurile cu tatăl tău.

Gestul de scârbă, pe care Kronprinzul îl făcuse, în momentul când auzise că avea să fie tată, provocă o adâncă durere în sufletul Verei; ea păstra totuș o doză de optimism. Din momentul ce iubitul ei se interesa de ea și o trimitea la Strasbourg, întovășită de unul din ofițerii lui și-i promitea, în acelaș timp, că va veni peste puțin timp lângă ea, la ce bun să se mai descurajeze?

MORAVURI IMPERIALE

Inainte de a continua povestirea faptelor de mai sus și spre a zugrăvi și mai bine mentalitatea eroilor acestei aventuri, pentru ca nu cumva cititorii, să se îndoiască de relatările noastre, oricât de ciudate ar părea ele, — găsim cu cale să cităm unele amănunte de căpetenie, care ne vor arăta, că nu este vorba de incidente excepționale, ci de fapte obicinuite.

Acum patru ani, ziarul *„Montag Morgen"* acuzând pe fostul Kronprinz, că și-ar fi bătut joc, în castelul său din Dels, de două fete, al căror tată fusese închis din ordinul său, pe motiv că ar fi fost nebun, fostul Kaizer, publică în diverse ziare o notă, în care desminția așa zisele calomnii.

„Montag Morgen", care posedă dovezi, intentă în-

să un proces prințului imperial, care nu avu alt rezultat, decât acela de a da la iveală unele detalii:

Intr'un oraș de provincie, unde garnizoana era formată de *Husarii Morții*, — regiment care avea ca patron pe Kronprinz, — ofițerii, având pe prințul lor în frunte, în calitate de organizator, invitaseră vre-o cincizeci de fete din societatea burgheză, la un așa zis *bal alb*, la care părinții nu erau admiși. Mândri că fiicele lor luau parte la o serată, la care participa și moștenitorul tronului, pașnicii burghezi primiră din tot sufletul, ca odraslele lor, să accepte invitațiile. La orele unsprezece seara însă, ofițerii constrânseră pe sărmanele fete, să se desbrace de veștminte și să danseze a-

proape goale. Multe dintre ele fură chiar brutalizate și zece rămaseră mult timp bolnave. Sărmanii părinți încercară să se plângă, dar n'a fost aplicată nici o sancțiune.

Un magistrat, — a cărui fiică fusese supusă unui neomenos tratament, din partea tovarășilor prințului, — plecă la Berlin, spre a reclama cazul. Poliția imperială însă, il sfătui să închidă gura.

Incă o întâmplare dureroasă.

Prin 1910, Kronprinzul lua parte la un banchet, dat de cavaleriștii unui important oraș din Saxonia. Pentru a da o cât mai mare strălucire petrecerii, au fost aduse mai multe dansatoare din Berlin. La desert, acestea evoluau cu picioarele pe masă, în costumul Evei. Una dintre ele, ținea în mână un pahar de șampanie, pe care-l ducea la gură, când, deodată Kronprinzul luă revolverul unuia dintre ofițeri, ochi și trase. Paharul sbură în mici țăndări, în obrajii femeii, tăindu-i buza inferioară și crestându-i una din pleoape. In timp ce ofițerii râdeau pe stupida ispravă, nenorocita trebui să se îmbrace singură și tot singură să se ducă la un doctor, care o pansă. Bucățica de sticlă ce-i pătrunsese subt pleoapă, nu putu fi extrasă și infecția produsă, provocă pierderea ochiului.

AMABILITATEA KRONPRINZULUI

Să continuăm acum prima noastră relatare :

In urma ordinului dat de Kronprinz, tânăra poloneză se lăsă să fie condusă dela Berlin la Strasbourg. Intovărășită de căpitanul Von Rochberg, ea trase la „Rotes Haus", primul hotel din acel oraș, sub numele de baroana Von Rochberg. Cei doi ocupau un apartament, compus dintr'un salon și două camere. Mâncau în casă, iar în timpul zilei, se plimbau prin oraș, sau cutreerau Alsacia. Pentru cei din jur căpitanul avea aerul unui soț atent. Pentru Vera, acesta nu era decât un tovarăș corect, discret și prevenitor și cu care putea, în toată voia, să vorbească de scumpul ei „Will". Von Rochberg, în urma indicațiilor date de Kronprinz, ducea o viață de risipă, cheltuind fără socoteală și îndemnând-o pe Vera, să comită adevărate nebunii, aceasta cumpărând uneori bibelot-uri costisitoare și toalete scumpe, ce făceau ca fondurile pe care le adusese din Silezia, să se epuizeze.

Se scurseră astfel patruzeci de zile. Sarcina Verei începând să ia proporții, Von Rochberg își internă pseudo-soția într'o clinică din Robertzau. Tânăra poloneză ocupa aci un mic apartament, ale cărui ferestre dădeau spre o livadă. Aci o vizită Kronprinzul, care fără să ia în seamă starea viitoarei mame, o brutaliză.

Aceasta avu o influență nefastă, asupra organismului delicat al polonezei, iar la 3 Aprilie, cu mult înainte de termenul normal, Vera Z..., născu o fetiță. Copila fu lăsată mamei. „Soțul" ei se însărcină să facă declarația la ofițerul stării civile și, — lucru ciudat, — aceasta nu fu făcută la Strasbourg, ci într'o comună din Lorena, unde familia imperială poseda un castel. Fetița fu înscrisă sub numele de Irma Oltreinman.

In acea epocă, Kronprizul făcea numeroase călătorii în toată Germania, și astfel vizita, *incognito*, foarte des garnizoanele din Alsacia și Lorena. El nu se afla la Strasbourg, în clipa când fetița văzuse lumina zilei. La începutul lunii Mai, veni însă s'o vadă. Vera Z..., foarte slăbită, din pricina împrejurărilor delicate în care născuse abia părăsise patul.

Doctorul M... o autorizase să iasă din casă, însă cu multă prudență. Kronprinzul găsi astfel un prilej nimerit, ca să propună Verei, să-și serbeze însănătoșirea. Foarte fericită că imperialul ei amant, se arăta bun și atent cu ea, tânăra femee, pe care oboseala și boala o consumaseră mult și pe care maternitatea o înfrumusețase nespus, primi invitația cu plăcere, mai ales că era o onoare pentru ea, să se afișeze în public, alături de imperialul ei „zeu".

Și încă ce public !...

(Urmare în No. viitor)

Un compozitor ceh care scrie muzică românească

D. OTTO SYKORA

Compozitor și dirijor de orchestră a scris până azi 195 lucrări muzicale, din care multe compoziţiuni românești. Posturile de radio din Viena și Praga au transmis lucrările românești ale d-lui O. Sykora.

Opera Română

„LILIACUL“

de Johan Strauss

Opera Română din București asemena Operei de Stat din Viena, a înscris în repertoriul ei, una din cele mai valoroase lucrări muzicale ale spiritului vienez, celebra operă comică „LILIACUL“ de pur vienezul compozitor Johann Strauss.

Nu credem ca „vogue-a“ să fi dictat priceputei conduceri a d-lui Ionel Perlea, directorul general al operei, ideia de-a reprezenta această comoară de melodii vieneze, ci adevăratei valori ce reprezintă această operă comică. Și faptul că în anul acesta „LILIACUL“ se reprezintă pe mai mult de 200 de scene în străinătate, dovedește minunata alegere făcută. De altminteri această lucrare a cunoscut și la noi în țară — atât înainte de răsboiu, cât și după — strălucitoare triumfuri, în interpretarea actualului regisor V. Maximilian și a răposaților N. Leonard și N. Ciucurete.

Opera Română din București a dat însă acestui spectacol un fast cu totul nou, în interpretarea celor mai buni ai Operei și în ritmul vieței de astăzi. La perfecția acestui spectacol au conlucrat cei mai reputați maeștri: d. Alfred Alessandrescu pentru partea muzicală; d. V. Maximilian pentru partea pur scenică; d. Traian Cormaestrul Sawitzky pentru balet. Interpretarea se află în mâini destoinice: d. D. Baziliu în rolul titular al lui Eisenstein, d. G. Niculescu-Basu, V. Chicideanu, G. Petrovicescu și inenarabilul artist I. Manu, societar al Teatrului National din București. Rolurile femenine sunt ținute de d-ra Em. Guțianu, M. Metaxa și V. Babad.

Partea coregrafică în frunte cu stelele Iosefina Sternfeld, Mya Apostolescu și M. Holban ilustrează cele mai frumoase valsuri ale lui Johann Strauss. Va fi, desigur, acest spectacol succesul Operei în a doua parte a stagiunii sale.

* * *

DE FRANCESCHI, *renumitul bariton italian, va cânta in primele zile ale lunei Aprilie, patru spectacole extraordinare:* „TANHAUSER“, „UN BAL MASCAT“, „RIGOLETTO“ *și* „BĂRBIERUL DIN SEVILLA“.

In munții Făgărașului, abea se mai recunoaște iarna.

Timpul s'a încălzit. Totuș, la Sinaia, săniuțele mai străbat pârtiile acoperite de zăpadă, bucuria celor mici.

Maestrul D. Ciorobea, binecunoscutul muzicant, își va da concursul, la fesivalul organizat în 22 Martie, în sala de teatru din Palatul „Tinerimea Română“ din Capitală.

Rudyard Mullion

Cadavrul 13 D.

o aventură a celebrului detectiv Trevor Gex în România

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul, reporterul unui mare ziar american, însoţeşte pe ministrul japonez Kaomi în avion, pe linia Paris-Viena-Bucureşti, pentru a transporta la Tokio un document secret.

Amândoui curierii japonezi, ce duceau plicuri goale, pentru a deruta pe spioni, sunt ucişi de agenţii sovietici.

Chiar în avionul în care se afla Kaomi, s'a strecurat un agent sovietic: un rus care afirmă că este hatmanul Salucov, dar pe care japonezii îl bănuesc că ar fi spio', urmăreşte dela Londra.

Avionul aterisează la Bucureşti. Kaomi trimite documentul la Constantinopol, cu curierul Yerimo. In lipsa ministrului, adaia sa e devalizată de necunoscuţi.

Autorul întâlneşte pe colonelul Muranow, din Statul major polonez, care are misiunea de a urmări pe spionii sovietici şi care a descoperit un cuib de spionaj la Bucureşti.

* * *

- Atunci, ce e de făcut? Trebue să văd pe Kaomi.

— Hai mai bine cu mine, îmi propuse polonezul, la hotelul unde stau; ai să vezi şi pe Lilla, fata mea, şi am tot ce ne trebue, ca să ne deghizăm în vagabonzi.

Vom merge împreună la taverna aceea şi vom încerca să găsim pe curier. Eu ştiu româneşte şi toţi mă cunosc acolo...

✶

Rar am văzut o frumuseţe atât de veselă şi sglobie, atât de inteligentă şi spirituală, ca Lilla Muranow, fata colonelului polonez. E plină de sănătate; sănătatea aceasta explozivă, îi roşeşte obrajii ca doi bujori. — numai la unele fete din satele româneşti am văzut astfel de obraji fragezi şi înflăcăraţi. Ii străluceşte în ochii mari şi vii, diamante negre, ce fascinează.... Inţeleg mândria şi iubirea colonelului.

Suplă, agilă, fata aceasta, numai muşchi şi zâmbet, are un farmec aparte, aş spune un farmec reconfortant, risipind în jurul ei voe bună şi optimism....

Când tatăl său ceru cutia cu farduri, Lilla îi sări de gât:

— Papa, ia-mă şi pe mine!... Vreau să mă deghizez în femee de stradă!... Papa, merg şi eu cu voi!...

Muranow se încruntă:

— Nu, nu se poate!...

Buza Lillei s'a lăsat uşor, o clipă, dar fata isbucneşte deodată într'un râs cascadal, văzând cum m'am mânjit cu farduri pe faţă:

— O, nu aşa, domnule!... Hai să te grimez eu...

Peste o jumătate de oră, ne aflam în stradă, în zdrenţe, ca doi vagabonzi autentici... Muranow are o pălăriuţă ridiculă de pae pe cap, iar eu un melon spart. El e în tricou, eu într'un veston numai petece iar prin ghetele sparte simţim umezeala pavajului.

Seara s'a lăsat alburie din cauza ceţii.

O luăm spre cheiul Dâmboviţii, prin uliţe sumbre. Un gardist de stradă, într'un fel de uniformă din stofă foarte grosolană, scoate un fluerat lung şi ascuţit, ca de locomotivă în clipa ciocnirei. Ecouri sinistre răspund... Un om aleargă cu o prăjină lungă, cu care aprinde felinarele pe rând. Luminile lor galbene punctează noaptea....

Un fior rece mă săgetă, deşi în aceste uliţe bucureştene, ai un sentiment mai accentuat de siguranţă, decât de pildă, pe uliţele mizeriei londoneze.

Lumini galbene se reflectau în Dâmboviţa, ce părea un râu de smoală.

Pe calea Văcăreşti, circulaţia agitată din cursul zilei a încetat. Obloanele magazinelor înguste de manufactură sunt trase, luminile la ferestre stinse.

Spre bulevardul Principesa Maria vedem o umbră, strecurându-se pe sub ziduri.

— E unul din spioni! îmi şopteşte Muranow.

O uşe se crapă, undeva, în noapte, şi o sabie de lumină tae besna. Umbra s'a furişat înăuntru.

N'am putut descifra firma acestei infecte cafenele, în care am intrat, la rândul nostru.

Ne aflam într'o cafenea mică şi murdară, cu perdelele groase de pânza neagră, prin care, după ora închiderii localurilor, lumina dinăuntru nu mai răzbate în afară. E desigur unul din acele localuri care nu se închid toată noaptea, până a doua zi de dimineaţă, când nu se face *relâche* decât o oră, pentru aerisit şi măturat.

O lampă chioară fumegă din tavan. La tijghea, moţăe un bărbos roşcat şi sbârlit. Deşi toate mesele sunt ocupate de clienţi zdrenţăroşi şi cu părul încâlcit, totuş, în cafeneaua aceasta ciudată domneşte o linişte impresionantă. Nu se aud decât respiraţii profunde şi uneori vagi gemete sau mormăeli ca prin somn.

Ne aşezarăm la o masă mai retrasă. Muranow îmi şopti:

— Aci dorm, cu coatele pe masă, cum îi vezi, vagabonzii cari nu au nici un fel de domiciliu, nici un aşternut aiurea, şi cari nu mai încap la Azilul de noapte. In costul consumaţiilor, intră şi culcatul până în zori.

In adevăr, la mese, clienţii cerşetori dorm în poziţii chinuite, înţepeniţi în penibile anchiloze, ca cei cari dorm în tren. Uneori un picior se destinde furnicat de cârcei, un cap cade lovind masa cu bărbia, într'un clănţănit sinistru de dinţi.

Nu se vorbeşte decât în şoaptă, comenzile se fac mai mult prin semne.

Cei cari sforăe sunt expulzaţi....

— Fă-te beat! îmi şopti Muranow, văzând pe patron că vine spre noi ca să ia comanda.

Ceru două „ţuici" *), un alcool gălbuiu, extras din prune.

Apoi, ne făcurăm că moţăim, cu capul în mâini, dar pândind....

Cred că trecuse de miezul nopţii, când un nou personaj intră. Am tresărit brusc şi am strâns braţul lui Muranow. Recunoscusem in cel care intrase, pe faimosul spion Igor Khan, cel care, la Londra se dase drept unul dintre curierii japonezi.

Igor Khan se duse direct la patron, şoptindu-i în ruseşte limbă din care cunoaştem câteva cuvinte:

— L-au adus?

— Adus.

— S'a găsit plicul asupra lui?

— Găsit... Dar plicul era gol!

— Ce?... urlă Igor Khan, izbind cu pumnul în tijghea, de zornăiră sticlele şi paharele.

Clienţii săriră din somn. Murmure se auziră, înjurături.

— Culcaţi-vă, nu e nimic! le zise patronul roşcat.

— Unde e viermele galben? urlă Khan. Am să-i zdrobesc ţeasta!

*) In text, în româneşte.

— Nu e nevoe! E într'un hal!.. Zace în dormitor.

— *Vodka!*

Şi Igor Khan se aşeză la o masă, începând să bea ţuică cu paharul de apă; avea la subsoară un sac de piele, de care nu se deslipi nici o clipă.

— Trebue să vizităm „dormitorul" zise Muranow. Curierul trebue să fie acolo. Hai cu mine

Ne ridicarăm. Dar în acea clipă, un nou client se strecurase pe uşe, în acest Blok-haus al apaşilor bucureşteni.

— Triajul! auzii ca o şoaptă dela o masă vecină.

Indată, un gramofon începu să cânte un marş

Rămăsesem uimit de toate acestea. Muranow îmi explică la ureche:

— Patronul, bărbosul acela sburlit dela tijghea, are un fler deosebit în ce priveşte apropierea unei razii. Când vreun agent se strecoară aci, patronul dă drumul acestui gramofon răguşit, cu pâlnia pusă şi arcul învârtit dinainte, gata ori când să dea semnalul de alarmă.

Gramofonul, în adevăr, începuse să cânte un marş format din lovituri de ţimbale şi tobe. La .acest semnal, clienţii se treziră brusc, şi mâinile lor strânseră prăselele revolverelor sau deschiseră briceg. pe sub mână.

In sunetul marşului, ca la o comandă neauzită, câţiva vagabonzi se ridicară, liniştiţi. Şi, lucru ciudat, agentul se trase înapoi, cu o expresie de teamă zugrăvită pe figură. Apoi, eşi strecurându-se pe uşe, aşa cum intrase.

— Se întoarce cu poliţia, plecaţi! zise patronul oprind gramofonul.

— Vine razia, zise cineva.

— Eşiţi prin dos! porunci patronul.

Vagabonzii începură să evacueze cafeneaua, eşind prin uşa din fund. Probabil că în faţă se aflau agenţii poliţiei.

— Ce facem cu japonezul? întrebă bărbosul roşcat pe Igor Khan.

— Să-l ia dracu!

Muranow se amestecă în vorbă:

— Aveţi vreun rănit sau vre-un mort, de care vreţi să vă scăpaţi? Ce-mi daţi, să-l duc eu pe un maidan?

Patronul şi Khan se priviră o clipă.

— Un client vechi, răspunse bărbosul, la o interogaţie mută, din ochi, a spionului.

— Dă-le un pol, să-l care de aci.

— Haide, repede!...

Igor Khan eşi.

Impreună cu bărbosul, coborârăm, printr'o trapă, ce se deschidea după tijghea în pivniţă.

Ne aflarăm într'un subsol cimentat, unde dormiau, într'o murdărie respingătoare (pentru 7 lei pe noapte, îmi spuse mai târziu Muranov), în paturi suprapuse, ca în cabinele marinarilor de pe vapoare, câteva zeci de cerşetori. Toate paturile suspendate erau ocupate. Intre ele, pe paele puse pe ciment, dorm alţi nevoiaşi, câteva bătrâne neputincioase, ologi, cerşetori...

Ne cutremurăm de atâta mizerie.

Bărbosul plimbă lampa cu petrol pe lângă feţele murdare, cu bărbi spinoase şi zbârcituri ca de lepră.

Se opri în faţa unei mogâldeţe umane, apucă de piept pe individul inert, şi mi-l aruncă în braţe. Era oare un cadavru?

Ajutat de Muranow, luai la spinare acest trup — era nefericitul curier japonez Yerimo, — şi eşirăm pe gura pivniţei.

In urma noastră, auzii pe patronul bărbos strigând:

— Razia!... Şi toată colcăiala aceea umană se sgudui din somn, sări în picioare şi ca un iureş se năpusti pe scări; babele fură călcate în picioare, ologii striviţi...

PIRAMIDELE INSANGERATE

Când am eşit în stradă, din cafeneaua aceea blestemată, în care mă simţiam înăbuşit, în massa de vagabonzi, ca într'o smoală cu miros sufocant, şi ne-am depărtat pe o uliţă laterală, — se pretrecu un fapt uluitor. „Cadavrul" din spinarea mea sări jos şi privindu-mă în ochi, îmi strigă:

— Aştepţi poate să-ţi mai şi mulţumesc?...

— Gex!...

In faţa noastră se află celebrul detectiv şi bunul meu prieten Trevor Gex, care-şi smulse mustăţile false de japonez.

— Bine băete, urlă detectivul, foc de mânie, tu nu poţi să stai liniştit lângă japonezul tău? Dece vi să-mi încurci toate treburile?

— Dar bine Gex, noi am crezut că te scăpăm dela o moarte sigură!

— Iar te-ai apucat să faci romantism şi aventuri, Rudy! Tu nu înţelegi că documentul se află încă la Kaomi, cusut de cămaşa lui, şi că te-am lăsat lângă el, ca să-l aperi, nu ca să te ţii după mine şi să-mi încurci planurile?!

Am înţeles, într'o clipă, că Trevor Gex se deghizase în Yerimo şi că plicul gol ce-i dăduse Kaomi pentru Constantinopol, nu era de cât o momeală, prin care detectivul voia să descopere pe spioni. Aşa dar, Gex întinsese o cursă spionilor, reuşise să pătrundă în cuibul lor, unde făcea pe rănitul, şi era împreună cu poliţia românească, desigur pe punctul de a-i prinde, dacă, din trista inspiraţie a lui Muranow, nu l-am fi scos de acolo, tocmai când planul său era pe punctul de-a reuşi!...

— Gex, nu mai striga de geaba, i-am spus. Pe Igor Khan tot nu l-ai fi prins, fiindcă spionii prinseseră de veste, că se apropie poliţia, din cauza apariţiei unui agent, pe care-l recunoscuseră.

— Incotro a luat-o Igor Khan?

— A eşit prin dos. Casa trebue să răspundă în altă uliţă, zise Muranow. Am ocolit careul de case; un gang îngust da în uliţa din spate. Vagabonzii se risipiseră.

Pe sub felinarul din colţ, două umbre se furişau.

— Uite-l! E Igor Khan!... şopti Gex.

Şi ne luarăm după silueta spionului, în timp ce „ţignalele" *) poţiei se apropiau.

Eşirăm din nou pe cheiul Dâmboviţei, pela Morgă. Urmărind pe Khan, am trecut prin dosul halelor prin „regatul ciorbei de burtă", — cum spunea Muranow.

2 noaptea. Frig. Haite de câini aşteptau sosirea căruţelor cu carne, dinspre abator.

Prin ceaţă, pâlpâie roza lumină difuză a felinarelor. Şoferi în blăni lăţoase moţăe la volan: clientul zăboveşte la ciorba de burtă.

Un grup de femei şi cheflii trezesc o clipă din somn câinii... Haitele se preling prin ceaţă, pe lângă ziduri. Se scutură, mârâe. Ciulesc urechile: se aude huruitul răruţelor cu carne. Unii, cu botul în vânt, urlă la felinar.

Igor Khan îşi continuă drumul, pe lângă balustrada de fer a cheiului.

O mişcare se produse. Vin şiruri de camioane cu carne, piramide însângerate, unele parţial acoperite cu o pânză, a cărei culoare iniţială a dispărut definitiv sub mânjirea cu scursorile cadavrelor. Miros greu de sânge şi seu umple strada. Vite întregi, jupuite, ciosvârte, bojoci stacojii, totul deavalma. Şi căruţele cu maldăre de carne vin astfel ca nişte mastodonţi greoi, cu spinările răscolite de o rană imensă.

Porţile halei de carne se deschid, şi un val de crudă lumină electrică năvăleşte afară, punând reflexe galbene pe pavajele ude. In lumină, se profilează vizibilă, figura lui Igor Khan.

—El e! confirmă Gex. Are un pachet, un sac....

Ne furişăm după el, prin umbra zidurilor.

Din hală ies „băeţii" măcelarilor, unii cu halate cenuşii de murdărie, cu mari pete de sânge închegat,— chirurgii cadavrelor animale, — alţii în vestoane ca de pastă neagră — roşiatecă. Ei aştern pe jos, pe trotuar, o rogojină îmbâcsită de murdărie grasă, pe care încep să arunce hălcile din camion. Rogojina e prea scurtă, şi carnea cade pe pavaj, pe mucuri de ţigări şi spute. Hamalii poartă pe umeri hălcile enorme, transportându-le în hale. Câinii s'au apropiat, formând un cerc larg, care se strânge tot mai mult în jurul grămezii de pe trotuar.

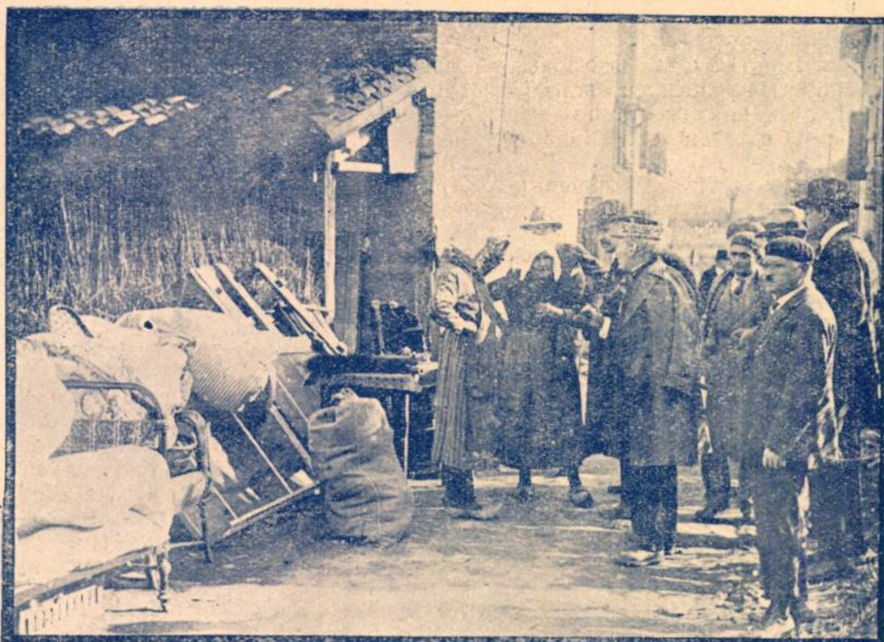
Intr'un coş, un băiat suit cu picioarele goale pe carnea maeră din camion, svârle bojocii, ca pe mingi.

Câinii fură bucăţi periferice din grămadă, şi primesc lovituri de bocanci potcoviţi, în coaste....

(Va urma)

*) In text, în româneşte .

Năvala apelor

Domnul Georges Lefour, locuitor în Moissac, oraş din regiunile năpăstuite ale Franţei, a trăit, împreună cu familia lui, clipele de groază, ale cataclismului inundaţiei.

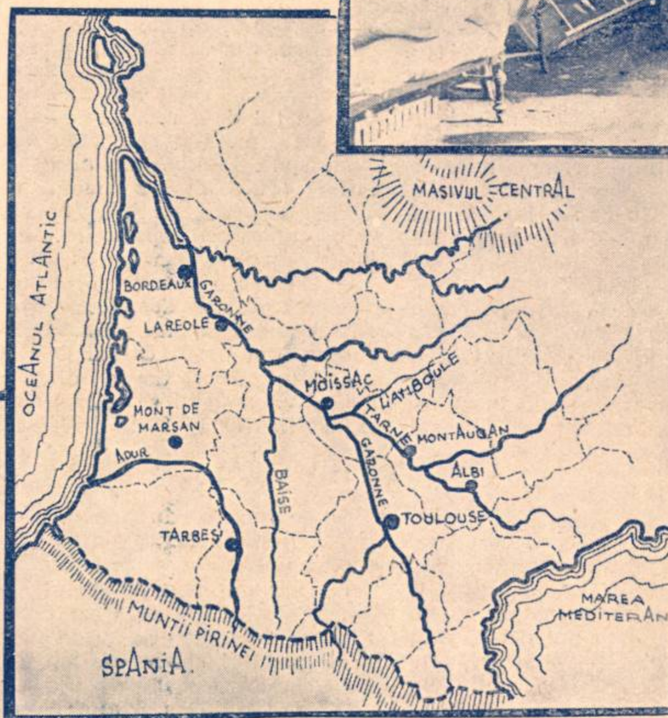
Solicitat de noi el relatează, în cele de mai jos, scenele dramatice în care a jucat un rol principal.

Descrierea pe care o face e deosebit de impresionantă, pentru că autorul — fără a întrebuinţa artificii literare — povesteşte în fraze simple, lucruri trăite, care redau astfel, în mod pregnant, tabloul grozăviilor produse de năvala apelor, în sudul Franţei.

N ORAŞELUL nostru sosise Circul Hagenbeck. De dimineaţă, artiştii, clownii, dansatoarele, defilaseră pe stradă în frunte cu o muzică disperată. Circul îşi instalase furgoanele şi cortul pe o câmpie dela Sud de Moissac, nu departe de gura Canalului „du Midi".

Seara, numeroşi locuitori din Moissac veniră la circ. Începuse ploaia, şi prin găurile cortului ciuruit, apa se strecura tot mai îndrăsneaţă, dar clownii erau atât de caraghioşi, încât nimeni nu se gândea să plece. Apariţia unei girafe veritabile, care da cu capul de tavanul de pânză jilavă al cortului, ne fixă locului până la sfârşitul reprezentaţiei, deşi ploaia răpăitoare trecea acum „cu găleata" prin pânzele cortului, umflate de vânt, ca pânzele unei corăbii.

— Hai să plecăm, Marie ! îi spun nevestei mele.

Dar Luiza, fiica mea, începu să miorlăe că trebue să mai stăm, că ploaia i-ar strica pălăria cu cireşi de mucava, pe care o pune numai Dumineca. Am privit-o încruntat, fiindcă ştiam eu dece nu vrea să plece Luiza: alături de noi se aşezase Victor Durdat, acest nesuferit Don Juan din Moissac, după care fata mea se prăpădea, nevoind în ruptul capului să se mărite cu bietul Jeanot, fiu de măcelar, dar om de ispravă.

Jeanot o privia de altfel, pe furiş şi trist ,din partea cealaltă a arenei...

Şi astfel, sub cortul ud ca o umbrelă, noi toţi locuitorii din Moissac, ne rumegam micile noastre idile sau ranchiune, în hazul copiilor amuzaţi de tumbele clownilor, când se deslănţui cataclismul...

O răbufnire a uraganului, desprinse circul din ţăruşi, cortul flutură o clipă în aer, ca o paraşută întoarsă pe dos. Copiii urlau. Femeile scoteau ţipete ascuţite. Invălmăşala se produse, amestecând laolaltă, în arenă, public, artişti şi animale. Girafa, cu paşi gigantici, îşi luă câmpii...

O râpăială furioasă de ploaie ne udă până la piele. Pâlcuri-pâlcuri, începurăm să fugim prin noroiu, spre oraş, când, pe şosea, dinspre Montauban, dela deal, trecură pe lângă noi ca o trombă, trei automobile şi câţiva călăreţi.... Apoi, un motociclist, şi iar un pâlc de călăreţi, cari strigau :

— Vine puhoiul !... Vine puhoiul!... S'a rupt digul !....

In aceiaş clipă, auzirăm la intervale egale bubuituri.

— Să fie tunete ?...

— Tunet fără fulger ?

— Dumnezeule, mântueşte-ne !...

Alergam prin ploaie, uzi de noroiu până la gât....

— Se trage cu tunul !... strigă un alt călăreţ, care ne ajunse din urmă. La Saint-Nicolas se trage cu tunul, se dă alarma... Fugiţi, vine potopul !...

— Luiza!... Luiza!... Pierdusem pe Luiza. Unde era fata mea ?... Am luat de mână pe Marie şi ne-am întors din drum, contra curentului uman. Soţia mea, striga sfâşietor :

— Luiza !... Luiza !... Copiii rătăciţi îşi strigau părinţii...

— Luiza e aci ! ne spuse un tânăr, care purta pe braţe pe fata mea.

— D-ta eşti, Victor ?

—Nu, sunt eu, Jeanot !... Victor a fugit...

Don Juanul fugise !... Bietul Jeanot, văzând pe Luiza îmbrâncită de Victor, ameninţată s'o calce oamenii ce sosiau călări dinspre dig, o luase în braţe şi venia cu ea, credincios, în urma noastră....

— Repede ,zise Jeanot... Se-aude puhoiul!...

In adevăr, un fel de rostogolire uriaşă se auzia din ce în ce mai puternică, cu toată răpăiala ploaei.

Locuesc în marginea de Sud a oraşului.

Am ajuns acasă, înainte de sosirea valurilor.

Oraşelul nostru se află în vasta vale a fluviului Garonne, care se străbate o câmpie joasă, între Toulouse şi Bordeaux. Moissac nu e departe de punctul unde râul Tarn, ce ne străbate oraşul, se varsă în Garonne. Tot acolo începe Canal du Midi, iar ceva mai sus, apele Tarnului cresc cu ale râului Lamboule. Acolo, la deal de oraş, ca să-l apere de apele ce vin uneori mari, se află, zidit de acum câteva secole, un dig formidabil. Aspectul lui era foarte masiv, dar probabil că apele s'au infiltrat cu încetul în zidăria lui seculară, au lărgit crăpăturile, l-au „mâncat". Ştiam că la deal, înspre

Montauban, începuseră inundaţiile. In regiunea noastră, care se află în interiorul unghiului ascuţit făcut de munţii Pirinei şi Masivul Central, apele au venit de pe două pante de munţi, curgând ca într'o oală.

In noaptea când noi ne măcinam veselia, iluziile şi ranchiunele ,sub cortul Circului Hagenbeck, apele veniseră de pe munţi, pe Garonne, Tarn şi Lamboule, atât de mari, încât digul ce ne apăra oraşul s'a rupt.

Abia sosisem acasă, în noaptea aceea de mare groază când o răbufnire se produse în uşa noastră şi gemete omeneşti urmară.

— Cine e ?... strigai, deschizând uşa.

Ajutat de Jeanot, târîi înăuntru pe Michel Laplume, un nevoiaş cam ţicnit. Era ud leoarcă, cu părul vulvoiu, cu ochii holbaţi. Strigă :

— Am văzut digul !... L-am văzut cum s'a crăpat în mijloc şi cum s'a prăbuşit în dreapta şi în stânga, ca o poartă uriaşe de cetate, ce se deschide... Vin armatele de apă !... Vin armatele de apă !...

Cu mare greutate, ameninţându-l, puturăm să-l liniştim. Panica lui dementă se transmitea celor două femei, cari plângeau, rupându-şi părul din cap.

— Jeanot, ce facem ? Nu e timp de pierdut, trebue să luăm o hotărîre imediat... Rămânem aci, sau plecăm ?....

— Nu plec de-acasă !... strigă Maria, soţia mea.

O îndârjire nebună o făcu să-şi încleşteze mâinile de fiarele patului.

— Nu, nu în ploae, nu în apă !... striga Luiza... Mai bine murim aci...

Ceartă febrilă, tensiune supremă. Numai Jeanot nu spunea nimic, hotărît să rămână acolo, unde va fi Luiza.

— Jeanot, am spus, du-te acasă. Tatăl tău trebue să fie îngrijorat.

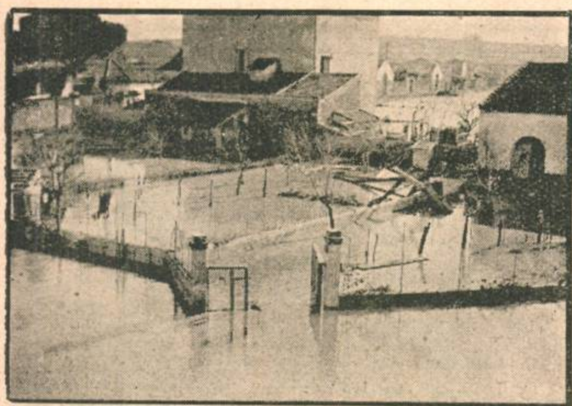
Jeanot n'avea mamă.

— Să scăpăm întâi femeile, zise el simplu. Tata e voinic, ca un taur spaniol.

Facle în noapte. Facle roşii, defilau pe şosea, intrau în curţi. Le vedeam pe fereastră. Curtea se lumină în roşu. Eşirăm. Ploaia se potolise. Clopotele la biserică băteau lugubru alarma morţii.

— Evacuaţi !... Fugiţi !.. Vine puhoiul !...

Primarul, în fruntea jandarmilor, cu facle; toţi urlau în noapte. Dar, lucru care m'a impresionat adânc, aproape nici un locuitor nu fugi ! Toţi se baricadară în casă, ca de teama unei hoarde de năvălitori, şi aşteptară, nevoind să-şi părăsească avutul...

Aşteptară numai o clipă, dar o clipă care fu mai lungă decât toate veciniciile veciniciilor...

Maria şi Luiza îngenunchiară în faţa crucifixului de lemn negru :

— *Seigneur!... Jesus-Christ!... pitié....*

Şoaptele rugăciunii prin care ele cereau îndurare, mă înebunirâ... Urlai, scos din minţi :

— Haide, să vină odată puhoiul !... Nu mai e îndurare!...

Michel Laplume se ghemuise, în sdrenţe, într'un colţ, cu ochii pierduţi în gol. Jeanot aştepta calm, aspru...

Şi deodată, fu ca o lovitură de berbece într'o cetate. Privisem chiar atunci ceasul : 12.35 noaptea !... Casa se cutremură din temelii. Femeile ţipară sfâşietor.

O masă formidabilă de apă izbi oraşul, se prăbuşi din munţi, peste noi !...

Incă o lovitură ca de berbece în ziduri. Cutremur. Pulbere cu moloz căzu din tavan, orbindu-ne.

Şi încă o lovitură, a apelor umflate, ce băteau în ziduri. Pereţii se crăpară cu sgomot. Prăbuşire totală...

— Amin !...

Casa noastră fu rasă de pe suprafaţa pământului. Un sgomot infernal, de dărîmare, un vuet uriaş de ape ce pătrund, ne asurzi. O clipă am zărit o grindă despicând capul sărmanului Michel Laplume, vagabondul fără domiciliu, care venis să caute adăpost la mine....

Şi am mai zărit pe Jeanot, luptând cu valurile, ce isbeau într'însul cu cărămizi şi lemne... L-am văzut, apărând cu trupul său pe Luiza leşinată...

Zidul prăbuşit mă lovise la umărul stâng, paralizându-mi o mână. Am alergat spre Maria, ca s'o scot de sub apă şi dărâmături.

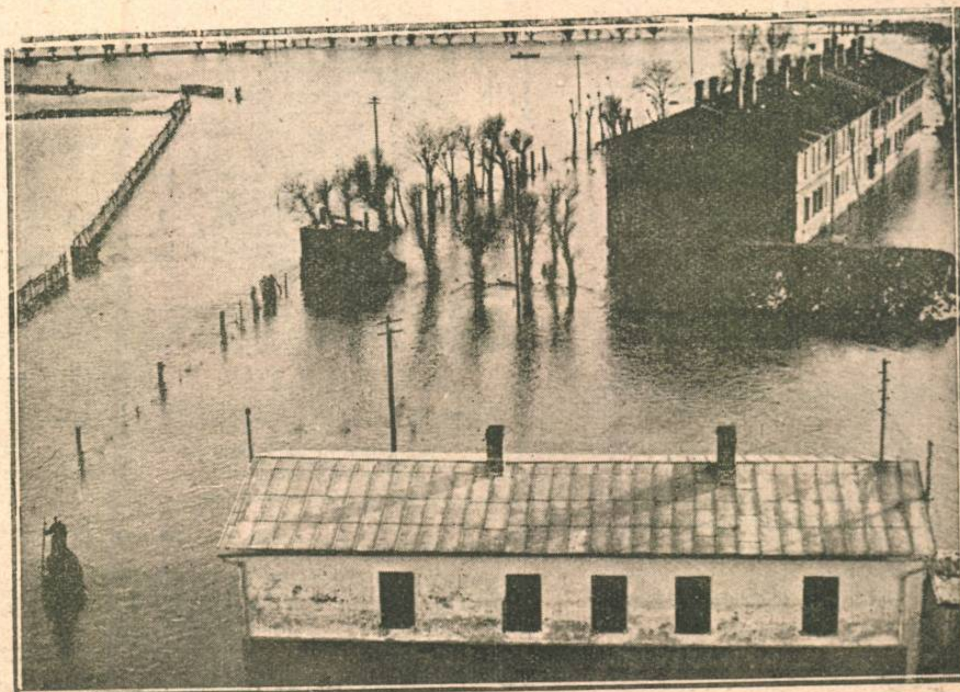
Casa mea, dupăcum am spus, era pe deal. Puhoiul ne târî spre vale; eram vreo zece locuitori de pe deal, cari luptam cu valurile... Lumina din oraş se stinsese. Noaptea iadului începea...

Apele ne proptiră într'un maldăr de dărâmături, îngrămădite ca un dig, între un lanţ de pomi.

— Luiza !... Luiza !....

— E aci ! răspunse liniştit Jeanot, care o ţinea în braţe.

Fata era leşinată....

— Să rămânem aci, îmi strigă Jeanot în ureche. Dacă ne lăsăm târîţi de ape în vale, ne vom înneca. Aci suntem pe colină. Auzi vuetul de jos?... Valea se umple de apă, ca o căldare...

Vuetul apelor în bezna, ne înebunia...

Isbiţi de valuri şi vânt, ne-am cramponat cum am putut lângă digul de arbori.

— Toţi dracii din iad au coborît la Moissac!... zise Jeanot.

— *Seigneur!*... gemea Maria...

Eram îngheţaţi. Luiza îşi reveni în simţire...

Apa crescuse repede în jurul nostru; sticliri sinistre în noapte, ne arătară că eram izolaţi pe colină, ca pe o insulă.

Ceasuri întregi am aşteptat acolo, în frigul ce ne amorţia trupurile.

Apa creştea acum încet, dar necruţător. Ne-am ridicat în picioare, fiindcă apa ne ajunsese până la glezne, apoi până la genunchi.

Zorile se iviră. Ne-am căţărat pe primele ramuri ale copacilor, căci apa ne trecea de mijloc. Era acolo un grup de cinci arbori, cu ciorchini umane pe ei. Vreo cincisprezece prizonieri ai apelor îşi căutau salvarea, în copaci.

Lumina alburie a zorilor se reflecta pe întinsul nesfârşit al apelor, care acoperise complet partea din vale a satului. Casele dispăruseră sub apă. Pe deal, nu se mai vedeau decât acoperişurile, de pe care, locuitorii refugiaţi, cereau ajutor cu strigăte sfâşietoare.

In jurul nostru apa crescuse de doi metri, aşa că, treptat, a trebuit să ne suim tot mai sus în pomi.

Jeanot, agăţat de două crăci, ţinea cu putere pe Luiza, care adormise extenuată.

Trebuia să sprijin pe Maria, şi simţiam că puterile mă părăsesc. Crăcile pe care stam, îmi intrasera în trup, făcându-mi răni. Cârcei groaznici mă străbăteau. Mâinile şi picioarele îmi tremurau. Şi nu puteam să mă mişc, de frică să nu cadă Maria...

In fine, cu mare greutate am reuşit să leg pe Maria de pom, cu cingătoarea mea, ceeace ne dădu un echilibru mai stabil.

Dar vecinul Nicolas Bures, care se afla căţărat pe pomul de lângă mine, cu fetiţa sa de zece ani, ne înspăimântă deodată: începuse să râdă, să urle şi să se agite pe copac... Inebunise de groază. Fetiţa era cât pe aci să cadă. Nebunul privia cum o leg pe Maria de pom, ca să nu cadă, şi această operaţie îl înveselia lugubru. L-am văzut scoţându-şi cureaua, legând-o de o cracă şi făcând un laţ, prin care trecu capul fetiţei. Mititica urla înfiorător.

Apoi nebunul îmbrânci trupul micuţ în vid: Nicolas Bures îşi spânzurase fetiţa, într'un acces de nebunie. Şi deodată, îşi pierdu echilibrul şi căzu din pom. Apele îl înghiţiră. Câteva băşici de aer...

Fetiţa se sbătea, spânzurată, şi noi toţi, cei de pe copacii vecini o priviam cu groază, fără să-i putem de nici un ajutor....

Girafa dela Circul Hagenbeck, căreia i se vedea numai capul afară din apă, privia cu ochii blânzi trupul fetiţei, care oscila în vânt, ca o limbă de clopot vie...

* * *

Un om răsbate înot, până la noi. De unde vine? E sleit de puteri. Il tragem sus, în copaci.

Ne spune că vine dela bal...

E nebun oare?...

— La bar, se dansa... Eram vreo douăzeci de perechi. Nu ştiam că s'a rupt digul....

Barul se afla în vale. Dansatorii au fost blocaţi de puhoaie în bar. Nu departe se afla o moviliţă, pe care scăpase Armand Lapeyre, cu câţiva tineri voinici. Lapeyre înnotă cu capătul unei funii până la bar. Şi cu funiile, dansatorii fură scoşi din balul inundat, unul câte unul, şi traşi spre movilă.

Dar apele creşteau... Ele înghiţiră movila şi mulţi dansatori pieriră în valuri.

— Eu am scăpat, agăţându-mă de un butuc ce plutea. Apoi, am înotat până aci... Ceilalţi... Dumnezeu să-i ierte....

* * *

Dimineaţa, o lumină vâscoasă se lăsă pe ape, ca albeaţa pe un ochiu invalid. Pe acoperişul casei din faţă, bătrâna Coralie, scuturată de friguri, delira cu mâinile la cer.

Un leagăn trece plutind pe apă, ca o luntre minusculă cu un cadavru de copil în ea...

La deal, începe să se distrugă podul spart de torent. Linia ferată, ruptă, îndoită în sus, împunge aerul ca două coarne metalice.

Suntem de şapte ore căţăraţi în pom. Jeanot e vânăt; Luiza s'a trezit, e crispată pe două crăci, pe care stă întinsă, palidă, ca moartă.

Sub ei, s'a agăţat de pom jandarmul Grasset. Plânge cu hohote. Il strig. Imi spune că torentul i-a înecat soţia şi trei copii, în lipsa lui de acasă. Le-a văzut cadavrele, sub dărâmături; tatăl său, paralitic, a fost dus de ape, ca un buştean...

—Au murit mulţi?

— Sute de oameni: Vitele au fost prinse în grajduri... Uzina s'a dărîmat... La conac, apa s'a suit din etaj în etaj, până în pod!...

Ţipete sfâşietoare ne atrag privirile în vale: chiar în acea clipă o casă s'a prăbuşit, afară de zidul la fereastra căruia a rămas agăţat croitorul Bressot cu copilul său!...

Dela un timp, apele vin negre ca cerneala, aducând lemne mari, ce isbesc în ziduri, surpându-le:

— A luat apa vagoanele cu cărbuni şi lemne din gară!, îmi strigă Jeanot.

O altă casă de lângă noi ameninţă cu prăbuşirea. Zidurile se crapă văzând cu ochii. Strigăm bătrânului de pe acoperiş:

— Se năruie casa sub tine, moşule!...

El îşi strânge la piept fata.

Vorbesc agitat împreună. Ce-şi spun? Deodată, îi vedem sărind în apă. Bătrânul e încă voinic. A prins pe fată de mijloc, şi înoată spre noi. Dar în aceiaşi clipă casa se prăbuşeşte peste ei, îngropându-i în fundul mâlos al apelor!...

Mai aproape de noi, un alt om a căzut, extenuat de oboseală, din pom... O fată, căreia i-a murit întreaga familie, se aruncă de bună voe în apă, de pe un acoperiş. Luiza plânge: era rivala ei, pe care era geloasă, din cauza Don Juanului de Victor Durdat. Dar ce importanţă mai au acum fleacurile acestea?...

Din când în când, câte o nouă casă se prăbuşeşte cu mare sgomot. Cred că e pela amiază...

Aţipesc, agăţat de copac...

* * *

O lumină vie mă trezeşte.

Ardea o casă!...

O casă care ardea, în mijlocul apelor nemărginite!...

Cei de pe acoperiş avură alternativa de a pieri în flăcări sau în valuri...

— Dar cum a luat foc?... E cu putinţă, sau am vedenii?...

— Arde, zise scurt Jeanot. Nu vezi că au căzut sârmele electrice dela fabrică pe acoperiş, şi stuful a luat foc?...

O barcă de salvare ce se apropia, culese cadavre...

* * *

Am stat astfel, douăzeci de ore agăţaţi în pomi. Departe, s'a zărit mai întâiu o barcă cu pânze. Apoi, o luntre s'a apropiat. Eram mai mult morţi, decât vii.

Alte bărci sosiră cu merinde.

Apele au început să se retragă.

Două avioane dau ocoluri prin aer. Luiza delirează, în febră:

— Pasările morţii...

Barca ne duce spre înălţimile din Sud. O cărărue, ca de capre, apare, subţire. Linia ferată e ondulată. Un automobil în ţăndări, lângă un zid de beton. Cadavre de oameni şi de vite. O cafenea plină de mâl. Un vagon, cu o cuşcă de menajerie, din care apa s'a retras: înăuntru un tigru mort.

Soldaţii întind pontoane.

Am eşit din oraş, în barca în care am fost salvaţi!...

La marginea oraşului, plutesc pe ape oase, cranii de oameni, schelete, mumii... Maria îşi acoperă ochii:

— Am înebunit!... Văd schelete!... Văd schelete!...

Soldaţii ne explică:

— Apele au răscolit pământul afânat al cimitirului, şi au scos morţii din morminte!...

Ne facem cruce...

— *Seigneur... pitié...* Doamne.... îndurare...

Vârful dealului...

— Pământ!... Pământ!...

Urlu de bucurie, ca un naufragiat care vede ţărmul, după o noapte fără speranţă!...

Jeanot surâde, strângând în braţe pe Luiza....

Soldaţii ne primesc cu ceai şi cuverturi de lână...

Bărci cu motor şi cu pânze, aduc merinde şi sinistraţi....

In zare, se arată curcubeul...

GEORGES LEFOUR

Cupon pentru jocuri

No. 164

Numele şi pronumele ____________

Adresa ____________

Cum ne-ar apare lumea dacă am fi altfel alcătuiţi

SPRE A CONTINUA călătoria începută în ţara presupunerilor, cititorul e rugat să vină la Polul Nord, care va fi punctul de pornire al excursiunei noastre imaginare de astăzi. Deci invitaţia la Polul Nord fiind doar o fantezie, nimeni n'ar avea motive să nu fie punctual la întâlnire.

Spunem Polul Nord, dar experienţele pe care le vom face ar fi tot aceleaşi, dacă am fi ales Polul Sud.

Spre a fixa precis punctul de pornire, am trimis un corp de savanţi experţi, să determine locul unde e fixată axa pământului. Dacă această axă, ar fi fost reprezentată printr'o cale ferată străbătând globul de la un capăt la altul, am vedea-o ridicându-se drept în mijlocul grupului nostru. Experţii noştri, plănuiau să situeze acest loc, exact la Pol.

Dar, un incident curios, a survenit înaintea sosirei noastre. Savanţii noştri n'au ajuns la destinaţie, toţi în aceiaşi zi şi fiecare a lucrat singur.

Rezultatul a fost, că n'au construit un drum în gheţuri, ci o duzină, adică atâtea, câţi erau ei. Fiecare drum e la o considerabilă depărtare de celelalte. Care e cel adevărat?

Fiecare expert e sigur, că socotelile sale au fost corecte. Autorul trebue să recunoască, cum că aceste calcule îi sunt necunoscue, deoarece până acum, nimeni n'a putut calcula situaţia precisă a Polului. Trebue să presupunem, că experţii noştri posedă secrete necunoscute celorlalţi învăţaţi şi că fiecare din ei, a găsit locul unde se întâlnesc meridianele ce străbat suprafaţa pămânului, dela Nord, la Sud. Explicaţia faptului, că fiecare l-a găsit într'alt punct, e că n'au început să lucreze în aceiaş zi.

Dacă pământul s'ar învârti de 17 ori mai iute, corpurile noastre n'ar mai avea greutate, la ecuator

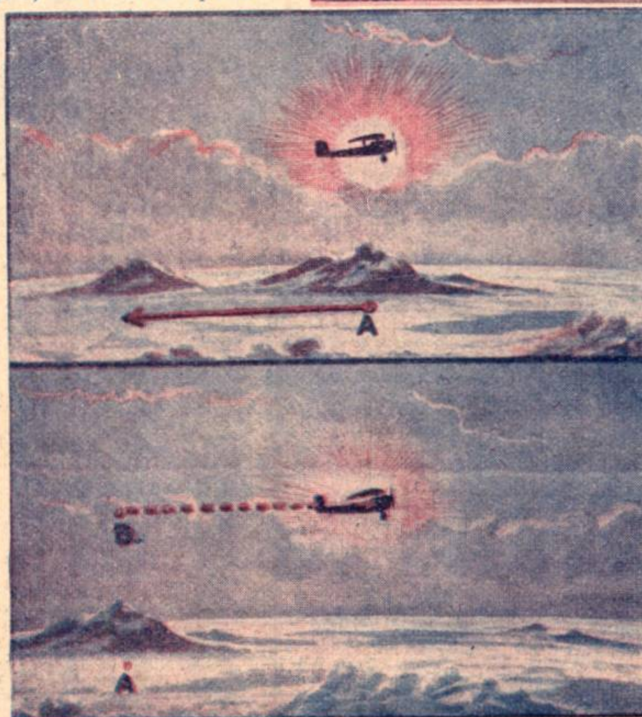
De fapt, fiecare avea dreptate şi fiecare greşia întrucâtva, căci polul se mută în fiecare zi. Aceasta, se datoreşte în parte elasticităţii pământului, care din cauza atracţiei exercitate de lună şi anumitor fenomene atmosferice, determină polul să ia mereu diferite direcţiuni, urmând anumite ritmuri periodice sau variabile. Se poate spune că polul nu se poate determina şi că se mută pe o rază de aproape 131 picioare.

Acest fapt curios nu ne va încurca de loc. Spaţiul de 17.600 picioare pătrate, în care va trebui situat polul, e un punct de pornire, care ne convine.

Un incident neaşteptat ne atrage atenţiunea: Toţi experţii trimişi să determine polul, şi-au îndeplinit cu sârguinţă însărcinarea, afară de unul, care imediat la sosire, a adormit. Spre marea noastră surpriză, îl vedem apărând din coliba-i de zăpadă; îşi freacă ochii şi strigă triumfător:

— „Sunt orele şase dimineaţă, exact!"

Este ziua echinoxului şi cititorul trebue să ştie, că la acea epocă a anului, indiferent în ce parte a pământului te-ai găsi, ziua este egală cu noaptea. In fiecare punct al globului, soarele răsare la orele 6 dimineaţă şi apune la 6 seara. Dacă veţi privi diagrama, veţi vedea că exact jumătate din discul său, e vizibil la orizont, Trebue să fie deci exact orele 6. O examinare a ceasornicelor arată, că observatorul a fost precis.

Mândru de ştiinţa sa, expertul se întoarce în colibă unde diverse ocupaţii, îl absorb până la amiază. In acest moment, reapare şi faţa sa exprimă cea mai mare surpriză, căci jumătate din discul solar, e încă sub orizont. Singura schimbare e aceea, că soarele se află acum în dreapta câmpului de observaţie, în loc de a fi în faţă, ca la începutul zilei.

La 6 seara, va fi îndărătul câmpului, dar totdeauna tăiat la jumătate, de linia orizontului.

Mai târziu, la miezul nopţii, observatorii îl vor găsi la dreapta lor, tot tăiat la jumătate, fără ca să se fi înălţat sau coborât în cursul acestei zile.

Acesta e avantagiosul rezultat, la poli, al condiţiunilor ce dau pământului 12 ore de lumină şi 12 ore de întunerec, în ziua echinoxului. Intrucât la poli nu există mişcare de rotaţie, soarele dă în acest punct 24 de ore de semi-zi şi semi-noapte ceeace echivalează cu cantitatea totală de lumină, din alte puncte ale pământului.

Acst detaliu ne reaminteşte, că suntem la punctul mort al mişcării de rotaţie, de care am mai vorbit în articolul trecut, mişcare redusă la zero aci şi care atinge maximum de viteză la equator, adică 464 m., pe secundă sau 27840 m. pe minut, aproximativ 1.607.400 m. pe oră.

Această viteză, deşi mare, intră totuş în clasa fenomenelor de viteză, ce ne sunt familiare. E foarte departe, de cele 669.600.000 mile, parcurse de lumină în aceiaş perioadă, şi e departe chiar, de cele 65.720 mile pe oră, făcute de pământ în cursa sa în jurul soarelui. Am mai spus că viteza din urmă, e cam de 1000 ori mai mare, decât a unui tren express. Mişcarea de rotaţie a pământului, atinge la equator o viteză de abia 15 ori mai mare, decât a unui astfel de tren.

Aeroplanele noastre, ating astăzi o treime din viteza de rotaţie a pământului, la ecuator.

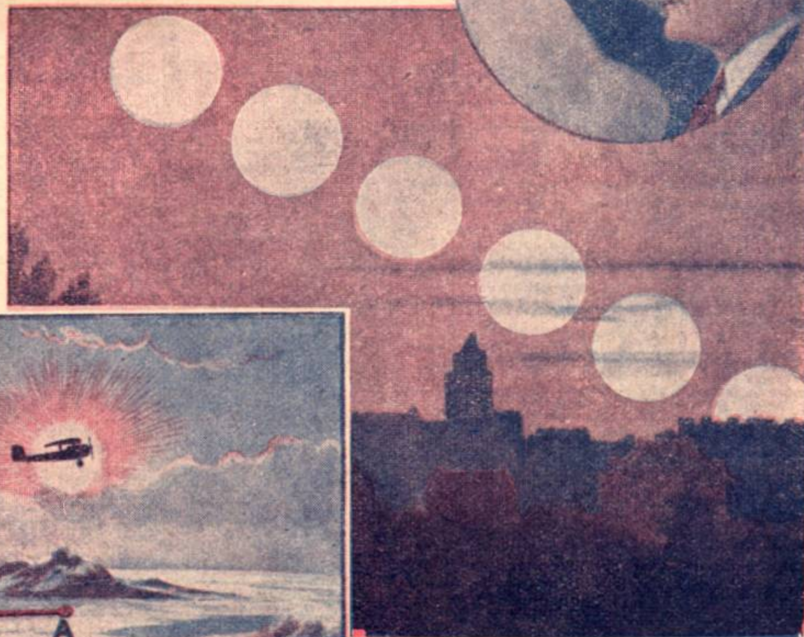
Presupunem că unul din invitaţi, a pornit la întâlnirea polară, pe bordul unui avion foarte rapid dar ajungând la al 70-lea grad de latitudine, îşi schimbă planul. In acest punct, aviatorul începu să sufere de frig şi decise să rămână în lumina soarelui.

In momentul când puse în practică această hotărîre soarele se găsia în punctul cel mai înalt, pe care-l atinge în acest timp al anului în regiunea aceasta. Atunci, călătorul urmă aparenta mişcare a soarelui, îndreptându-se spre Vest, iar nu spre Nord.

Cum viteza aeroplanului său, era echivalentă cu viteza pământului, la această latitudine, adică 357 mile pe oră, se găseşte mereu la amiazi, chiar dacă ar sbura două zile în şir.

Şi acum să examinăm schimbările, ce ar avea un rol atât de turburător în viaţa omenească. Pe când ne pregătim să părăsim polul, unde ne-am adunat, o ştire extraordinară ne vine prin radio. Suntem informaţi, că în urma unei catastrofe ale cărei cauze nu se pot explica, pământul a suferit o

Dacă pământul s'ar învârti de 17 ori mai repede, soarele ar părea că aleargă pe cer.

Sus: **Dacă puterea gravitâţii ar fi anulată, n'am mai putea bea un pahar cu apă.**

Pentru cineva care ar zbura cu 500 km. pe oră, ziua ar fi perpetuă, dacă zborul se face în cercul polar (stânga)

sguduitură atât de violentă, încât mişcarea sa de rotaţie s'a accelerat enorm.

Intr'un cuvânt, pământul a început să se învârtească de 17 ori mai repede, decât înainte. Viteza sa nu mai e la ecuator de 464 m. pe secundă ci de 7888 m. pe secundă.

De ce am mărit viteza tocmai de 17 ori?

Asupra acestui punct vom da mai jos o mică explicaţie. La polul Nord, unde ne aflăm, nu simţim efectele acestei schimbări, pentrucă nu există mişcare de rotaţie. 17 înmulţit cu zero e tot zero. In-

curajaţi de această lipsă de mişcare, ne începem călătoria. Drumul nostru e ideal, urmând absolut meridianul şi oricine îl poate face cu gândul. Dar să presupunem că am avut imprudenţa, de a lăsa trupurile să ne însoţească gândul. Atunci ne vom căi, de ceeace am făcut.

Dintr'o săritură am străbătut un spaţiu mai mare de 682 mile şi ne găsim la 80° latitudine. Ne oprim un moment, spre a ne reculege şi avem o stranie senzaţie. Ne simţim mult mai uşori şi de o remarcabilă agilitate. Mişcările ne sunt foarte uşoare iar picioarele neverosimil de sprintene. Credem mai întâiu, că nu avem a ne teme întru nimic, de înspăimântătorul eveniment, ce ni se anunţase. De fapt, ar fi mai bine pentru noi.

Acest gând ne dă curaj şi mai facem o săritură similară celei dintâiu, ajungând la 70° latitudine. Avem impresia că trupul nostru i pierdut o treime din greutate.

Când păşim, pământul, ne pare pus pe arcuri ce ne asvârlă ca pe mingile de tennis, oridecâte ori îl atingem. Când sărim, parcurgem distanţe, pe care nici o căprioară nu le poate face.

De ce s'a spus atunci, că mărirea vitezei ar putea fi un pericol? Se pare ce dimpotrivă ne dă o senzaţie plăcută, nemai avută până acum.

Totuş, membrii mai inteligenţi ai expediţiei noastre, încep să se nelinişteascä, la unele manifestări ce le par alarmante. De exemplu se observă că deşi am pornit la răsăritul soarelui şi am făcut mai puţin de ¾ de oră, spre a atinge locul unde suntem acum, seara s'a şi lăsat. Ţineţi seama că suntem în epoca anului, când zilele au 12 ore în toată lumea.

Ce să se fi întâmplat?

Cerem o explicaţie prin radio, dela colegul nostru, aviatorul, care credem că are posibilitatea, să ştie mai bine decât noi, ce se întâmplă. Surpriza sa nu e mai mică decât a noastră.

Motorul său lucrează cu toată puterea, şi totuş, se mişcă foarte încet. Conducându-se după soare şi sburând mereu spre vest, observă că dimineaţa, seara, amiaza şi miezul nopţii, se succed la intervale foarte scurte.

Conform ceasornicelor noastre, ziua durează 42 de minute. Reflectând asupra acestui fapt, înţelegem că la baza acestei schimbări, e mărirea vitezei de rotaţie a pământului.

Orele şi zilele, se scurg de 17 ori mai repede ca înainte, dar cum viteza cu care pământul se învârteşte în jurul soarelui, a rămas aceiaş, un an va dura în viitor, 6205 de zile.

Aceste constatări încep să nelinişteascä pe membrii mai puţin curagioşi ai grupului, căci straniul accident, a determinat remarcabile turburări atmosferice.

Aerul, — de fapt, — n'a putut urma noua viteză.

Straturile inferioare, mai apropiate de suprafaţa pământului, au fost prinse în vârtejul său. Dar întrucât sunt mai uşoare, influenţate fiind de forţa centrifugă, violente furtuni iau naştere, sporite de inerţia straturilor superioare. Toate aceste furtuni, vârtejuri şi turburări, produc o tensiune electrică, considerabilă.

Bruscele treceri dela cald la frig, cauzate de rapida apariţie şi dispariţie a soarelui măresc celelalte turburări. Se formează vârtejuri de apă, teribile uragane şi fulgere, ce sfâşie norii.

Hotărît, se simte că viaţa nu va mai fi agreabilă, ca mai 'nainte.

Această disperată situaţie, aprinde în pieptul călătorilor, dorul de patrie şi de familie, şi încep să se risipească, unii spre New-York, alţii spre Chicago, San Francisco, Peking, Constantinopole, Paris, oraşe ce se găsesc situate cam la aceiaş latitudine. Au luat trenul, crezând că vor ajunge mai curând.

Dar această idee, s'a dovedit greşită; nu pot porni din gară. Roţile scârţâie pe şine, fără să înainteze şi locomotiva rămâne pe loc, pentrucă greutatea vagoanelor şi a locomotivelor, a scăzut cu 2/3 ceiace împiedică un contact mai strâns între şine şi roţi.

In cele din urmă, trenul porneşte, dar pasagerii încep se simtă o serie de sguduituri teribile.

Trenul sare pe şine, parc'ar fi de cauciuc, iar şinele, pe arcuri de oţel. In compartimente, călătorii sunt trântiţi unul peste altul pentrucă au devenit mult mai uşori decât înainte.

De unde la început, călătorii erau necăjiţi că nu puteau porni, acum nu se mai pot opri când ajung la destinaţie. Mecanicul face uz de toate frânele sale, dar trenul alunecă înainte, pe şine, ca un patineur pe ghiaţă.

Gravitatea nu mai e destul de puternică, spre a modifica impulsul iniţial. Insfârşit, se opreşte.

In primul rând, călătorii părăsesc trenul, pornind în căutarea altui mijloc de locomoţie şi după un timp, găsesc cai. Sar în şei cu o agilitate surprinzătoare şi imediat pornesc în galop. Goana e nebună. La fiecare pas, caii parcurg 300 m. şi deabia ating pământul, ca şi cum ar avea aripi la picioare. Cursa e halucinantă. Când animalul sare un obstacol, călăreţul nu se mai poate ţine în şea şi e aruncat în aer ca o minge.

Vântul suflă cu o furie de 10 ori mai mare, decât înainte şi tunetele bubuesc fără încetare. Străbătând oraşe, situate la malul mării, călătorii văd valuri, ce se ridică la o înălţime de 328 picioare (100 m.) datorită atracţiei exercitate de lună, care nu mai e balansată de atracţia pământului. Aceste valuri mari, par să pluteascä în aer înainte de a lovi ţărmul.

Insfârşit călătorii ajung acasă. Surprinzătoare spectacole, îi întâmpină din toate părţile.

Oamenii par a fi înebunit; la fiecare pas sar în aer, ca nişte baloane de cauciuc.

Spre a-şi da „à plomb" unii, poartă greutăţi enorme, pe care altă dată nu le ar fi putut urni din loc. Sub furia furtunei, coşul unei fabrici se dărâmă. Unul din cei întorşi dela polul Nord, crede, că-i va cădea în cap şi se socoteşte.

Se înşeală însă; de-abia simte atingerea cărămizilor ce-l lovesc în cădere. Obiectele nu mai au vechea lor greutate. Cărămida ce-l loveşte, nu are alt efect, decât al unei mingi de plută, aruncată de un copil.

Cea mai mare parte, s'au închis în casă de groază şi nu mai vor să iasă.

Câţiva însă, a căror dorinţă de a cunoaşte totul, e mai tare decât teama, se decid să risce orice spre a afla ce se întâmplă.

Se înţeleg să se întâlnească, în regiunea unde forţa centrifugă, ajunge la maximum, — adică în latitudinea ecuatorului, — care cuprinde locuri ca pădurile Amazonului, Congo-ului şi munţii din Borneo.

In aceste regiuni, urmările schimbării în mişcarea pământului, sunt surprinzătoare.

Trupurile oamenilor şi ale animalelor nu mai au greutate de loc.

Presupusa mărire a originalei viteze de rotaţie a pământului de 17 ori, e în legătură cu anumite fapte.

Pentru a le înţelege, trebue să reamintim ce s'a mai spus înainte, anume, că la ecuator, chiar în condiţiuni normale, forţa centrifugă diminuiază greutatea corpurilor cu a 289-a parte.

Pe de altă parte, mecanica ne spune că aceiaş forţă centrifugă, creşte în raport cu pătratul vitezei de rotaţie. Ţinând seama de acest principiu, să calculăm pătratul lui 17 şi vom vedea că dacă pământul se învârteşte de 17 ori mai iute, forţa centrifugă va fi la ecuator, egală cu forţa de atracţie. Cu alte cuvinte, puterea de atracţie, ar fi anulată şi după cum am mai spus, copiii n'ar mai avea nici o greutate. Ajungând la locul întâlnirii, ne dăm seama de această stare de lucruri, căci ne este imposibil să ne mai mişcăm.

Cum nu mai avem nici o greutate, nu ne putem menţine pe pământ. Nu ne putem deplasa decât agăţându-ne de un suport fix şi plutim în aer, ca baloanele de săpun.

Din fericire, un inginer din grupă, prevăzând ce se va întâmpla, a comandat în ultimul oraş prin care am trecut, mici motoare portabile, ce ne vor ajuta întrucâtva, să ne descurcăm în această zonă.

Punem aparatele în funcţiune şi ele ne dau posibilitatea, să ne deplasăm cu uşurinţă, dela un loc la altul. Această îmbunătăţire nu e însă fără inconveniente, căci odată porniţi, nu ne mai putem opri, gravitatea nu ne mai atrage spre pământ.

Unul mai prudent, s'a gândit la această eventualitate şi ne-a adus cângi, cu care să ne agăţăm, de obiecte solid fixate în pământ, putând astfel să ne oprim când voim.

Această dificultate învinsă, atenţia noastră se îndreaptă, asupra unor fapte mai interesante.

Trebue însă să observăm, că urmările acceleratei mişcări a pământului, nu s'ar putea înregistra imediat, căci cel puţin una din ele ne-ar împiedica, să ne continuăm cercetările.

Se pare că straturile de aer ce ne înconjură, s'ar ridica în spaţiu, înainte de a se putea adapta nouei mişcări. Oamenii ar muri asfixiaţi, găsindu-se la un moment dat, în vid. Organele noastre, ca plămânii, stomacul, etc., sub influenţa presiunei interne ne mai balansată acum de presiunea aerului, ar determina o explozie, iar trupurile noastre ar plesni cum se întâmplă cu peştii, traşi brusc, din adâncurile mării. In acest caz, am fi absolut incapabili.

Aceste accidente şi multe altele de acest fel, au fost însă omise în aceste presupuneri, căci nu e sigur că ar avea loc. E, tot aşa de cu putinţă, ca massele atmosferice să-şi accelereze viteza, odată cu pământul.

Atunci ne-am putea continua experienţele, fără pericol.

Curând vom simţi că sforţările noastre, combinate cu efectele temperaturii, ne-au înfierbântat. Scoatem vestmintele ce purtam la poli, lăsându-le să cadă la pământ: rămân însă suspendate în aer, ca şi cum ar atârna de un cârlig invizi-

Jocurile „Realităţii Ilustrate“

Şampionatul cuvintelor încrucişate pe 1930

Câteva provocări şi un match

In numărul 161 al reviste „Realitatea Ilustrată“, am publicat rezultatul concursului nostru de cuvinte încrucișate, decernând, în mod provizoriu, titlu de campion, d-lui Const. Lincu, *Tg. Frumos* (Pseudonim sub care se ascundea domnul *Const. Massu).*

Cu această ocazie am mentionat pe d-nii: Sub-lt. *Eugen Freamăt*, Bucureşti; *Petre T. Iliescu*, Focșani; *George Caiserliu*, Bacău; *Dorin Andreescu*, București; *Paul Enescu*, Craiova; *Abraham I. Viner*, Bălți; *Mugurel Aragon*, R. Vâlcea; *Căpt. I Perovici*, Brașov; *Nory Bedighian*, Constanța; *A. M. Moscovici*, Bucureșt,; *Isidor Solomonovici*, București

Pentru a nu stârni nici o nemulțumire, am dat drept de contestație — până la 10 Martie crt. celor menționați, în cazul când s'ar crede nedreptățiți.

Or, până la această dată, am primit o foarte interesantă provocare din partea d-lui NORY BEDIGHIAN *(S. Breiman)*, Constanța.

Au mai urmat apoi și alte provocări, din partea d-lor *Petre T. Iliescu*, Focșani; *George Caiserliu*, Bacău; *Sub-lt. Eugen Freamăt*, București; *căpt. Perovici*, Brașov, *Paul Enescu*, Craiova; *Mugurel Aragon* R.-Vâlcea și *Dorin Andreescu*, București.

In fața acestui rezultat, redacția noastră va deschide un match de cuvinte încrucișate, între domnii Const. Massu și S Breiman, cu participarea și a celor menționați mai sus, cari s'au declarat nesatisfăcuți.

In numărul viitor vom da problema eliminatorie, pentru matchul nostru de cuvinte încrucișate.

* * *

Ținem însă să subliniem, spre știința cetitorilor, că majoritatea contestațiilor au avut puncte de vedere nejustificate. Cauza este insuficienta inițiere în technica încrucișerii, din partea aspiranților la titlul de șampion.

Maniera de a încrucișa spiritual, în așa fel ca deslegarea să-ți procure o satisfacție egală cu aceea provenită din cetirea unei schite humoristice, sau unui pasagiu plin de romantism, este o calitate care se dobândește foarte greu și numai de cei cari sunt înzestrați cu un anumit grad de inteligență și cultură.

Concurenții noștri însă, dacă au avut în față un peisagiu de iarnă, atât de fermecător, s'au mărginit numai la îngrădirea numirilor de lucruri vizibile în tablou, iar nu inspirate pe altă cale, ca și cum, dacă figura ar fi reprezentant o vacă, ar fi trebuit să scrie: *paie, fân, iarbă, lapte, coarne, copite, coadă, vitei etc...*

Este și acesta un talent, însă nu pentru cei cari aspiră la titlul de șampion! *Rebus.*

REDACȚIO ȘI ADMINISTRAȚIA
București. str. Const. Mille 7 Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacțional :
NIC. CONSTANTIN
PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an	**Lei 350**
Pe șase luni	**„ 180**
Pe trei luni	**„ 95**
Pentru streinătate	**„ 400**

bil. Acesta nu e decât un alt rezultat, al lipsei gravității.

Cum suntem înfierbântați, ne este neapărat sete. Am luat cu noi mai multe vase cu lichid și simțim că acum e momentul, să facem uz de ele.

Insă, ne e imposibil să bem: degeaba întoarcem sticlele și paharele cu gura în jos; lichidul nu curge, iar când îl absorbim cu un paiu, se oprește în gât.

Exasperați, spargem vasele, conținând lichidul: Bucățile de sticlă rămân suspendate în aier, în jurul volumului de lichid, care-și menține poziția și forma, din moment ce nici o forță nu-l mai atrage spre pământ. Părăsim gândul de a ne nutri în această regiune și ne căutăm un refugiu, decidem să ne construim o casă. Se pare că lucrul va fi ușor, căci pietrele ce vom întrebuința, n'au greutate și rămân suspendate în aer, fără nici un suport, acolo unde vrem. Când trebue însă să le aranjăm în formă de zid, ne e imposibil. *Fil-à-plombul* nu mai stă drept, apa nu-și mai găsește nivelul. Ambele obiecte rămân în poziția, în care au fost așezate și nu și-o mai schimbă, până ce nu sunt iar atinse.

Mai mult, avem de întâmpinat alte greutăți. Fără a mai vorbi de turburări atmosferice, pericole mai grave ne amenință. Oceanul s'a ridicat la mare înălțime datorită atracției planetare; nu mai cade însă la loc și valurile rămân îngrămădite în masse enorme, oprite un moment de crestele munților.

Cea mai elementară prudență, ne îndeamnă să ieșim cât mai curând din această alarmantă situație.

Simțindu-se responsabil de siguranța tovarășilor săi, pe cari printr'o imprudentă ipoteză, i-a târât aci, autorul acestor rânduri dă semnalul plecării. Insă, în graba de a le arăta drumul, dă motorului său o viteză prea mare, care-l ridică la 10 picioare deasupra pământului. Imediat oprește aparatul și încearcă să se agațe de teren, cu cangea; dar e prea târziu.

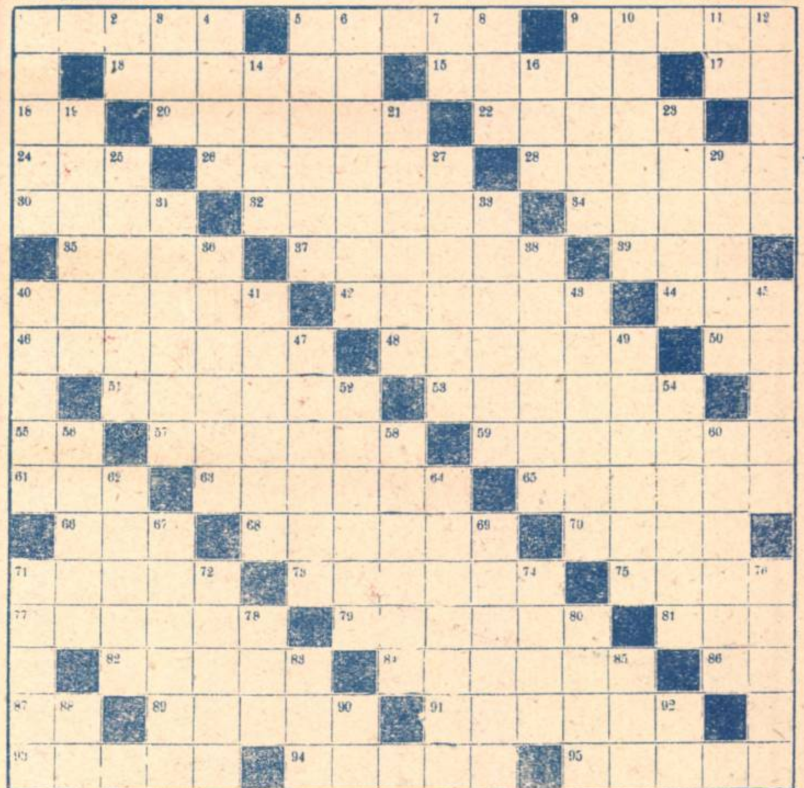
Vai, această catastrofă, pune capăt, seriei sale de articole. Corpul autorului, nu mai are greutate și de acum nu mai ascultă de legea inerției. A primit impulsul și va continua să sufere urmarea acestei mișcări, fără a putea s'o diminueze sau să-i puie capăt. Nefericitul autor, asvârlit în spațiu, nu se va mai putea opri, va sbura mereu în aceiaș direcție mai departe, tot mai departe în imensitatea spațiului, neavând decât o singură speranță de scăpare: că va ajunge în zona de atracție a altei planete, care-l va primi pe pământul său. S'ar mai putea însă, să fie împins de vânt spre Nord sau spre Sud, înainte de a se fi depărtat prea mult de pământ, ajungând în zona unde gravitatea superioară forței centrifuge, va recâștiga stăpânirea asupra sa.

In orice caz, autorul își ia rămas bun, până când va găsi o modalitate, de a trimite noutăți, din regiunea, — până acum necunoscută, — unde va cădea.

— SFARȘIT —

Joc de cuvinte încrucișate

(10 puncte). *de Rebus*

ORIZONTAL: 1. Capitala Stiriei. 5. Epitet dat în Tutova boului cu fruntea lată. 9. Oraș și gubernie în Lituania. 13. Tatăl lui Ulyse. 15. Socrul lui Iacob. 17. Măsură 18. Bold. 20. Anecdote populare. 22. Alunea. 24. Innulă turcească. 26. Constatată. 28. Plan (od.) 30. Descendent al casei lui David.. 32 Cea mai strălucitoare stea din constelația Câinelui. Cureaua hamului. 35. Acum. 37. Comună în Buzău cu o mânăstire și ruine vechi. 39. Departament în Franța. 40. Colecție de acte și documente. 42. Abisuri (fig. mold.) 44. Șorecar. 46. Familie romană care a furnizat un papă. Bonifaciu VIII-lea. 48. Plantă ierboasă 50. Conjucție. 51. Cârtiță. 53 Nume de femee, (așa cum se pronunță). 55. Exclamație. 57. Imprăștie 59. Fascinant. 61. Grațiez. 63. Agăța. 65. Distrugere lentă (fig). 66. Judecător în infern. 68. Ațipi 70. Imi iau răspunderea. 71. Greșală. 73. Butoaie mari de vin. 75 Evit cu dibăcie. 77. Friptură de vițel. 79. Sentiment. 81. Trei litere din zefir. 82. Subsistat. 84. Plantă ce seamănă cu aiul (pl.) 86. Afirmație. 87. Notă muzicală. 89. Intrare. 91. Popor din Caucazia Orientală. 93. Coadă lungă de rochie. 94. Aperitiv. 95. Fugă nebună.

VERTICAL: 1. Fiii Corneliei. 2. Articol. 3. Ceașcă. 4. Limbă în care sunt scrise cărțile sacre ale perșilor. 5. Ereditar. 6. Fostă capitală a Olteniei. 7. Ca la Nr. 2. 8. Tipul popular al nerodului. 9. Fundatorul maniheismului. 10. Lipsită de voință (fig). 11. Pronume. 12. Industrial, german, turnătorul tunurilor ce-i poartă numele. 14 Aburit. 16. Coapsă de berbec. 19: Porecla țiganului. 21: Cel mai mare inventator al timpurilor moderne. 23. Vestibul. 25 Brunet. 27 Eminent actor comic român. 29. Lună numită de popor *Cireșar*. 31. Care urcă. 33 Omul stăpânirii însărcinat cu perceperea taxei pentru oi. 36. Cum s'ar numi terenul ocupat de nemții din apusul Banatului? 38. De comun acord 40. Una din cele trei grații. 41. Searbădă (fig). 43. Mare profet. 45. Plasă de pescuit (pl). 47. Epopee (fig.) 49. Lovi. 52. Adverb (arh.) 54 Regele Vizigoților, asasinat la Barcelona. 56. Plantă culinară. 58. A se schimba în rouă. 60. Geniul binelui, la vechii Persani. 62. Impărat roman, asasinat de soldați. 64. Binevoitoare. 67. Păcură. 69. Apărusem. 71 Cântăreț de strană. 72. Păstaie. 74. Numele grec al zeului Amor. 76. Sora lui Apolo. 78. Onomatopee. 80. Așa dar (lat.). 83. Incovoiat. 85. Interjecție. 88. Ca la nr. 17 9. Pronume. 92 Unguent.

Cimilituri glumețe

(Răspunsuri)

1. Semenele său.

2. Ceasul îți amintește de timp, pe când femeea te face să-l uiți.

3) Este o diferență de 3,55 franci, deoarece Maria Antoaneta a venit pentru un *Ludovic*,, iar Maria Luiza pentru un *Napoleon*.

4) $99\frac{9}{9}$

E N I G M A

(10 puncte) de *Rebus*

In care ocean se găsește cea mai mare parte din vaporul „Titanic“?..

Deslegările se primesc până la 10 Aprilie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 161, 162, 163, 164 și 165, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Aprilie 1930.

REALITATEA
ilustrată

DRAGOSTE DE MAMĂ

Atelierele „Adevĕrul" S. A.

(Foto Manasse)

ANUL IV. Nr. 165. — 27 MARTIE 1930. APARE JOI

REALITATEA ilustrată

VISUL UNEI NOPTI DE PRIMAVARĂ
(Nancy Caroll, vedeta dela Paramount)

PREȚUL 10 LEI

CRONICILE MELE

FRUMUSEȚEA

de **A. de HERZ**

MĂ întreabă cineva, — pe semne o doamnă, după felul cum îmi scrie — dacă între o femeie frumoasă și una inteligentă, o prefer pe cea inteligentă. M'a ales arbitru, într'o discuție ce s'a ivit în urma recentelor concursuri de frumusețe și, din modul cum se așteaptă la răspuns, bănuiesc că doamna nu e frumoasă.

Mărturisesc că sunt foarte încurcat. Răspunsul meu nu poate fi decât în doi peri, așa încât se va recurge la un supra-arbitru, care să rezolve chestiunea, pentrucă eu nu mă pot hotărî. Fac curte unei femei frumoase și stau de vorbă cu o femeie inteligentă. Primejdioasă într'adevăr, e numai aceea care întrunește amândouă calitățile. Ești pierdut, când femeia e și frumoasă și inteligentă, pentrucă frumusețea fizică și cea spirituală laolaltă, dau adversarei tale, armele cele mai de temut.

Istoria popoarelor, înfățișează exemple isbitoare și incontestabil că fața lumei s'a schimbat ori de câte ori cuceritorii au sucombat, sub farmecul femeilor care, prin calități spirituale superioare, au știut să profite de calitățile lor fizice.

In primul rând stau vestitele amante regale.

* * *

Am citit, deunăzi, un foarte interesant volum al academicianului francez Pierre de Nolhac. Se ocupa acolo de doamna de Pompadour, metresa regelui Ludovic al XV-lea.

Ceea ce se desprinde din acest studiu, în care fantezia poetului dă o savoare deosebită documentelor, de mare însemnătate istorică, este analiza psihologică a femeii, analiză care privește pe toate femeile, care au avut norocul să doarmă în alcovurile regale, dar n'au putut să suie și treptele tronului încoronatului amant. Situația lor au provocat gelozii în lumea feminină din epoca aceea. Inconjurate de curteni lingușitori, de intriganți, cari puneau la cale comploturi odioase, de servitori cari ascultau pe la uși și se folosiau de intimitățile petrecute în auzul lor, viața acestor femei a fost o vesnică împletire de teamă atroce și de satisfacții supreme.

O curte, exact ca aceea a reginelor domnitoare, era pusă la dispoziția lor, — regine fără tron și fără coroană! Admise la recepții și făcând parte din suita regală, locul lor era invidiat de femeile celelalte, care bârfiau din simpla ambiție, de a li-l lua. Pentru a se menținea, ele trebuiau să pună la cale alte intrigi, până când strangulate în propriile lor ițe, sfârșiau viața într'o mânăstire sau, în cazul cel mai rău, ucise de o rivală.

Femei cu o sensibilitate caracteristică celor care parvin la situații mari, amantele regale se folosiau de initimitatea cu regii, pentru a se răsbuna pe oamenii ce-și permiteau libertăți, dictate de împrejurări, sau pentru a ridica oamenii mediocri, din anturajul lor, la situații înalte. Multe din ele au plătit scump aceste crime, contra liniștei statului. E drept că doamna de Pompadour, de pildă, a murit la timp, dar o Dubarry a fost târîtă pe eșafod, atunci când vina ei, putea fi trecută cu vederea.

Sunt pline de învățăminte, aceste povestiri pentru oamenii mari, — mari în adevăratul înțeles al cuvântului, dacă vreți, — și ele pot sluji drept pildă, totdeauna, în împrejurările când suveranii își pierd capul după o femeie, punând-o și pe ea în primejdie, să și-l piardă sub ascuțișul ghilotinei.

„Femeia cu șoimul" pictură de Hans Haas.

Frumusețile, doamna mea, pot fi de trei feluri: fizice, morale și spirituale. Frumusețea morală ține toată viața, când nu se împiedică în calea ei de o catastrofală influență. Frumusețea spirituală, ține până când vremea nu întunecă facultățile mintale. Frumusețea fizică dispare atunci, când anii o îndrumează către arsenalul de cosmeticuri, farduri, căneli și masagii. Ea ține cât ține tinerețea. Dincolo de tinerețe, țin numai celelalte.

E drept că femeia nu prețuește la ea, de cât frumusețea fizică. Inteligența nu este pentru ea o consolare, când oglinda îi este vitregă. Frumusețea morală o socotește drept o pacoste.

„Dacă aș fi fost și eu ca altele poate că eram altfel" spun femeile cinstite, chiar când sunt frumoase. Dar istoria omenirii și în special viața intimă a marilor artiști, dovedesc că fericite, nu au fost decât femeile *numai* frumoase. Și atunci pentrucă însăș natura ne dă o astfel de indicație, poate că n'ar fi rău, să ne luăm după ea.

Frumusețea fizică e aceea, care a inspirat pe marii pictori, pe marii sculptori, pe marii poeți. Scriam rândul trecut, despre cât a folosit poezia, din întâlnirea lui Petrarca cu Laura. Am putea prelungi exemplele, dela dragostea lui Dante pentru Beatrice, până în zilele noastre. Cele mai frumoase versuri, precum și cele mai naive, cele mai simple și cele mai rele, au fost ispirate de frumusețea unei femei.

Marile epoci ale artei, sunt datorite femeilor, care au inspirat pe poeții Pleiadei, începând cu Ronsard, pe artiștii Renașterei, poeți, sculptori, pictori...

Rare ori ni s'a dovedit, că modelul cutărei Madone, a fost cutare femeie simplă, după care a jinduit dorul unui Rafael? Dar de câte ori nu știm de artistul îndrăgostit de modelul său. Ni s'a vorbit vreodată de inteligența Galatheii, pe care Zeii au făcut-o vie, după dorința lui Pygmalion? Nu știu, zău dacă toate femeile din tablourile celebre, prinzând suflet și viață și începând să vorbească, ne-ar mai plăcea așa, cum ne plac acuma când tac, în cadrul lor din pinacoteci!

Bănuiesc că inteligența femeii, n'a inspirat decât pe filozofi. Arta, care e închinată frumuseții nu s'a putut inspira decât dela frumusețea fizică. Și e atât de adevărat acest... adevăr banal, încât n'avem decât să urmărim evoluția artelor. La diferite perioade, de pildă, pictura se transformă după moda femeii frumoase. Nudul și-a avut epoca atunci, când femeile frumoase se despuiau în public și aveau ce să arate. Mai târziu, au fost prețuite profilurile, busturile, cu carnație superbă și cu umerii rotunzi. Le-a venit apoi vremea liniilor și ale siluetelor, până azi. De când cu rochia scurtă, picioarele se impun, ca un element prețios, al frumuseții femenine. Picioarele lungi sunt la modă și ele fac mare efect, în picturile moderne. Azi, ca să ne placă femeile, ne uităm întâi la picioare, de aceea și bărbații din ziua de azi umblă cocoșați. Capul poate fi oricum. Picioarele decid. Se spunea odată: când n'ai cap, vai de picioare. Acum e altfel: când n'ai picioare, vai de cap!

Vedeți dar, pentru ce sunt cam încurcat cu răspunsul ce mi se cere. Am impresia că totuș, în decursul acestor explicații, am lămurit măcar influența frumuseții fizice și ajung la următoarea concluzie: femeia frumoasă e ca un obiect de artă; femeia și frumoasă și inteligentă, e ca o carte de bibliotecă ce se înfățișează într'o legătură scumpă, la care îți face plăcere să te uiți, dar pe care n'o citești; femeia cu frumusețe morală, e un obiect casnic, de care te folosești fără multă plăcere. Să-i zicem umbrelă!...

A. de HERZ

O AVENTURĂ ÎN VENEŢIA

ERWIN STRANK

ÎN ROMÂNEŞTE DE LIVIU MIRON

GONDOLA ascuţită, vopsită argintiu, înainta uşor, cu aceeaş iuţeală, pe urma gondolei lui Carlozzo, cel mai simpatic gondolier din Veneţia. A doua barcă, era condusă de Torrini, duşman înverşunat al lui Carlozzo, de ani de zile. Când Torrini lopăta, nu se auzia nici cel mai mic plescăit; pasagerul său se retrăsese în cabină şi perdelele erau trase. Dar Carlozzo simţi instinctiv, că de când era urmărit, siguranţa absolută a doamnei, pe care o conducea, era periclitată.

Dece oare n'o lăsau pe biata lui Lady în pace? Era atâta de frumoasă!! De o răceală aparentă, în toate gesturile, trăda totuş pasiuni clocotitoare, stăpânite cu îndemânare ; plină de măreţie majestuoasă, — ca toate englezoaicele nobile, — era totuş de o naivitate copilărească, atunci când încerca să lege cu el, o convorbire în limba italiană.

Corpo di bacco ! O madonă în carne şi oase şi totodată o femee pasionată, la cea mai frumoasă vârstă! Carlozzo ştia doar să aprecieze, el, care era gondolierul celor mai frumoase signore din cetatea dogilor.

De şapte zile, Carlozzo era în serviciul frumoasei lady. Cum auzia bătând ora trei, ceasornicul vechei biserici Santa Maria del Salute, trebuia să acosteze în faţa micului palazzo Livorno, unde locuia ea şi s'o plimbe ore întregi, pe cele mai întortochiate canale ale oraşului lagunelor, eşind aproape zilnic, până la Lido, minunata plajă a Adriaticei. Totdeauna se plimba singură, se feria de privirile aprinse ale bărbaţilor, cu o teamă aproape de neînţeles, seara nu eşise niciodată singură şi până atunci, nu i se 'ntâmplase nimic neplăcut.

Pentruce eşise oare în astă seară în toaletă de mare gală, porumbiţa de sub protecţia lui? Ce căuta oare în palazzo Vendrasi? Probabil că era vre-o serbare sau ceva asemănător, pentru lumea mai bună. Şi tocmai în astă seară, trebue să iasă acest Torrino, dintr'un canal întunecat, şi rău mirositor, să-l urmărească şi să-l enerveze la culme, cu încăpăţânarea lui, de a nu face cel mai mic sgomot.

Cu siguranţă că în gondola lui Torrini, se afla un bărbat, care pusese gând rău, frumuseţei şi banilor tinerei sale lady.

— „Signor Carlozzo, n'am ajuns încă?" întrebă frumoasa femee, întorcând capul spre frumosul gondolier.

Carlozzo privi în ochii mari, întunecaţi:

— „Si, signora, mai avem câteva clipe!" iar gândurile lui, se frământau cu întrebarea, dece nu este şi el vre-un lord, sau american bogat, să poată săruta aceşti ochi plini de mistere şi gura, ca cireaşa coaptă.

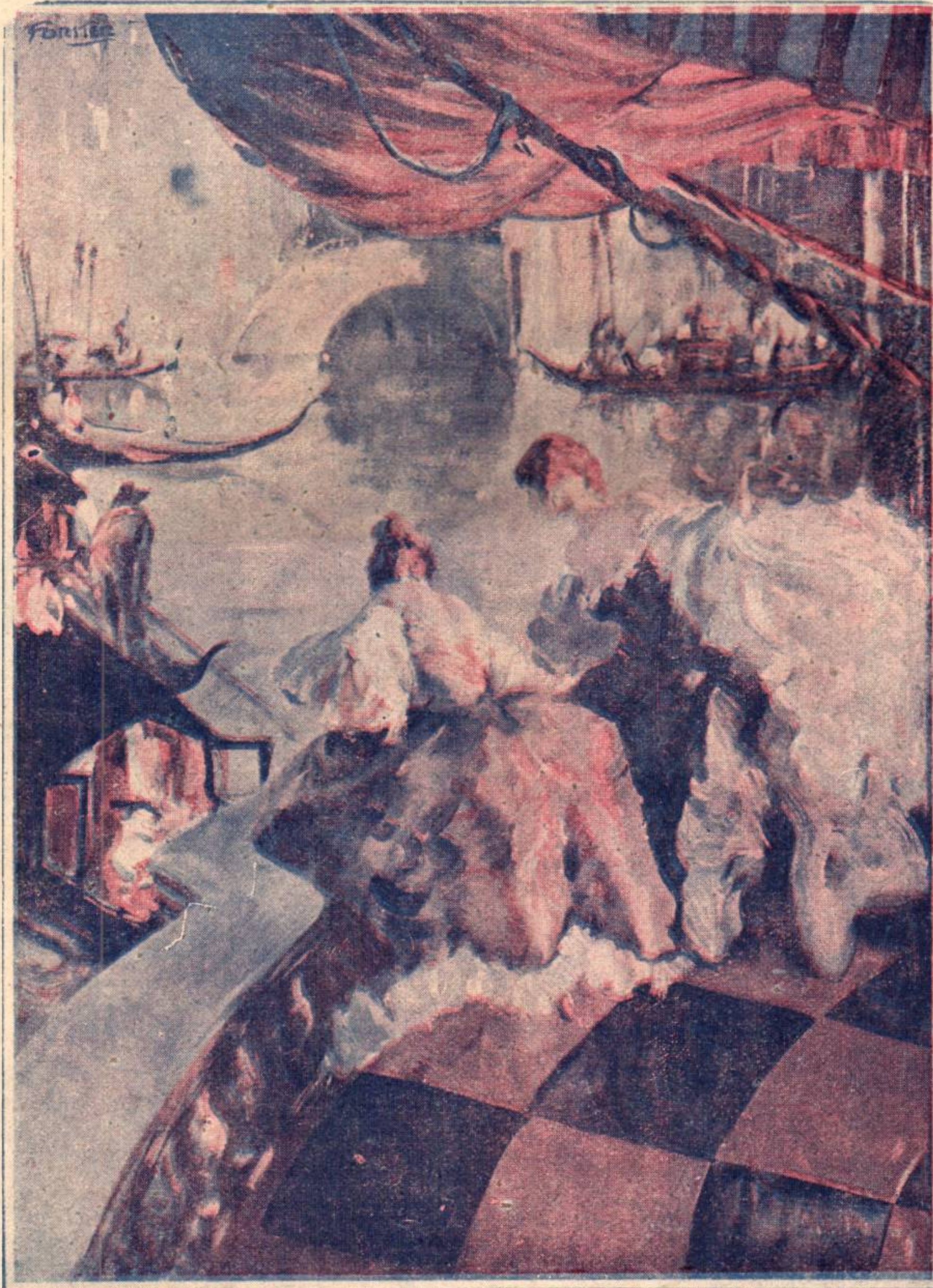
Palazzo Vendrassi, apărea de-acum din valurile mării, măreţ în unitatea liniilor lui, păstrând toate vestigiile unui trecut glorios. Prin ferestrele sale, se resfrângeau în apă, în reflexe multicolore, luminile serbării. In faţa portalului, erau acostate câteva zeci de gondole şi bărci cu motor.

— „Mi-am închipuit eu, că porumbiţa mea nu se poate duce seara, decât la o serbare", îşi spuse Carlozzo, şi conduse cu atâta îndemânare barca sa, încât întrecu douăzeci de gondole care erau înaintea lui şi acostă în faţa portalului de marmoră.

In palatul de peste canal, era o serbare costumată. Şi două signorine, îmbrăcate în costume din secolul al XVI-lea, priviau cu invidie, apariţia tinerei englezoaice.

Carlozzo ajută tinerei sale pasagere, să coboare din gondolă, atinse în treacăt mantila-i de mătase, auzi un „molto grazzias signore" şi.... îngheţă.

Căci în acest moment, acostase şi gondola lui Torrino, chiar alături de a sa. Domnul care venise cu ea, urca de-acum scara, spre uşa larg deschisă, la doui paşi în urma pasagerei sale.

...două signorine, priviau cu necaz, sosirea ei...

Carlozzo dădu drumul unei înjurături formidabile, în timp ce Torrino surâdea misterios. Mai înduşmăniţi decât până atunci, cei doui gondolieri, îşi conduseră bărcile departe, pe canale, în noaptea înstelată.

* * *

Cavalerul pe care-l adusese Torrino la serbare, îmbrăcat într'un frac impecabil, cu crisantema la butonieră şi mânuşile glacé în mâna stângă, — stătea chiar în spatele tinerei lady. Când aceasta deschise poşeta perlată, din care scoase cartea de invitaţie, el putu citi numele:

„Lady Corinne Pegworth"

Un zâmbet uşor, trecu pe faţa lui, se dădu cu un pas înapoi, aruncă o privire în marea oglindă a vestibuluilui, se găsi „bine", căută indiferent invitaţia sa, pe care o întinse apoi unui lacheu în livrea.

Acesta citi numele şi făcu o plecăciune.

Cuceritor, întrunind în persoana sa, pe Don Juan şi pe Cezar, lord Lister intră în sala, în care se adunaseră deacum, majoritatea invitaţilor.

* * *

O serbare a înnaltelor cercuri europene şi americane. In aparenţă foarte multă lume, — câteva sute de persoane, poate. Aceşti două-trei sute de inşi, cari se adunaseră în Martie, la cursele de regate din Lido, şi luau parte la serbarea din Palazzo Vendrassi, reprezentau întreaga societate mondenă şi stăpânitoare a lumii.

Puteai vedea acolo figura mulţumită a lui Pierpont Morgan şi nepăsarea suverană, a tânărului Rockefeller, pe Elenka Barowska, noua stea de cinema, proaspăt importată din Rusia, îmbrăcată într'o rochie, care părea un nor de dantelerii, lord şi lady Middleton, cei mai patriarchali şi mai nobili reprezentanţi ai suveranilor englezi, Mistinguette, tânără şi vioaie ca totdeauna, la braţul lui Arthuro Granelli, dela „Scala" din Milano. Fie că se cunoşteau sau nu, oaspeţii ştiau că fiecare frac sau costum, ascunde o personalitate dominantă, din lumea politică, financiară sau artistică, iar doamnele, pe lângă toaletele extraordinare şi bijuteriile strălucitoare, susţineau convorbirile cu vioiciune naturală, dând întregei societăţi, o notă de demnitate mondenă, neforţată.

După o serie de saluturi, „shake-hands" şi înclinări în faţa doamnelor, lord Lister ocupă un loc într'o mică loje, într'un colţ al sălii de bal şi începu să examineze cu atenţiune, toaletele şi costumele femeilor frumoase. Nu era nimic aci, care să nu fie extraordinar: lamée, brocat, tafta, velour transparent, garnituri diverse de blană, variau cu dantelerii parfumate, crepe roumain, cu volane multe de tulle... şi-apoi bijuteriile! Lord Lister nu se mai sătura privind diademele, perlele şi briliantele, care împodobeau decolteurile frumoaselor, brăţările, inelele. Fiecare invitată, purta asupra ei, bijuterii în valoare de milioane; totuş cea mai frumoasă şi mai scumpă găteală, lipsia din sală: vestitul colier al lady-ei Wimbledon, compus din 150 perle, de mărime egală, cu agrafa din şapte briliante, înconjurând un smaragd preţios. Colierul, era un talisman al familiei, pe care lord Ashley Wimbledon, îl primise în dar, înainte cu 150 ani; dela un rajah indian şi de-atunci, rămăsese moştenire, în linie bărbătească.

Lordul Lister, căuta cu privirea, pe bătrânul Wimbledon şi pe soţia sa. Să fi renunţat ei, în ultimul moment, de a participa la serbare?

Lady Pegworth, era şi ea la postul ei într'o discuţie aprinsă, cu regele german al cărbunilor, baronul von Kuesebeck. Natural că bătrânul ţap, era amorezat deabinelea, de partenera lui şi se simţia atât de bine, încât, se credea punctul central al atenţiunei din sală.

Lord Lister se plecă puţin, în afara lojii. Il văzuse, îl recunoscuse oare Lady Pegworth? Era atât de liberă, de naturală şi atât de sigură de sine încât stârnia admiraţia celui mai înverşunat duşman

Orchestra, care începuse cu un vals englez și trecuse apoi, pe nesimțite, în celebra „Dunăre albastră”, — făcu o pauză. Oaspeți noui pătrunseră în sală. Lister cunoștea numele și poziția socială, a fiecăruia.

Rodolfe Carenas, campionul de box al Spaniei, intră la braț cu zeița dansului berlinez, Blaudine Maurus; apoi urmară baronul leton von Taube, cu fiica sa, Ilsebil și... lord Lister scrâșni din dinți, — lordul și lady Wimbledon.

In această secundă, lordul Lister, nu mai vedea decât un colier strălucitor. El nu mai atârna la gâtul acestei femei tinere și frumoase, — care abea eșită din pensionat, devenise soția tutorelui ei. Colierul îi dansa în fața ochilor, liber, i se impregna în creer.

Și cu lady Pegworth, se petrecu o schimbare. Ea șovăi câteva clipe, dar apoi își reveni. In momentul acela, baronul îi ceruse un dans, când fața frumoasei englezoaice se împietri, un tremur nervos o cuprinse iar ochii i se dilatară în orbite.

— „Ah”, îngână baronul, „ertați-mă, doamnă, dar n'am voit să mă apropii prea tare. Insă muzica... m'am gândit că... vă rog... scuzați, doamnă!”

* * *

Serbarea se apropia de momentul culminant. Miezul nopții trecuse de mult, iar morga oficială, afișată de majoritate, cedase în fața bunei dispoziții.

In jurul lordului și lady-ei Wimbledon, se formase un grup de bonvivanți internaționali, — după ce convorbirea oficială cu ducele de Middleton, reprezentantul casei regale engleze, se sfâșise. Bătrânul lord, privia cu o mulțumire plină de bunătate, cum tânăra sa soție, dansa mereu cu alți parteneri. Tinerețea ei îl încânta și nu vroia s'o priveze de aceste mici plăceri, el care avea o vârstă întreită, decât a ei.

Profilul clasic și zâmbetul Irenei păreau ale unei zeițe. Corpul ei, trăda obicinuința călăriei și a gimnasticei, iar dansul ei, par'că ar fi comandat prin ritm, tactul muzicei.

Strălucirea de alabastru a gâtului, i-o încorona podoaba. Colierul orbia, enerva și atrăgea.

Lady Wimbledon, alesese pentru un tango, pe contele Respighi. Perechea părea ideală.

Lord Lister venia tocmai de pe terasă, unde asistase, — martor invizibil, — dintr'un boschet, la declarația înfocată, pe care un „condottiere“, o făcuse unei „signorine“ mascate. Traversând sala, observă atât perechea, cât și pe lady Pegworth, care dansa alături de lady Wimbledon, în brațele baronetului irlandez Mac Lean.

Când sunetele orchestrei se stinseră și după ce contele Respighi își conduse partenera la soțul ei, retrăgându-se apoi, cu o plecăciune stilată, lady Iréne observă de-odată, că i-a dispărut colierul.

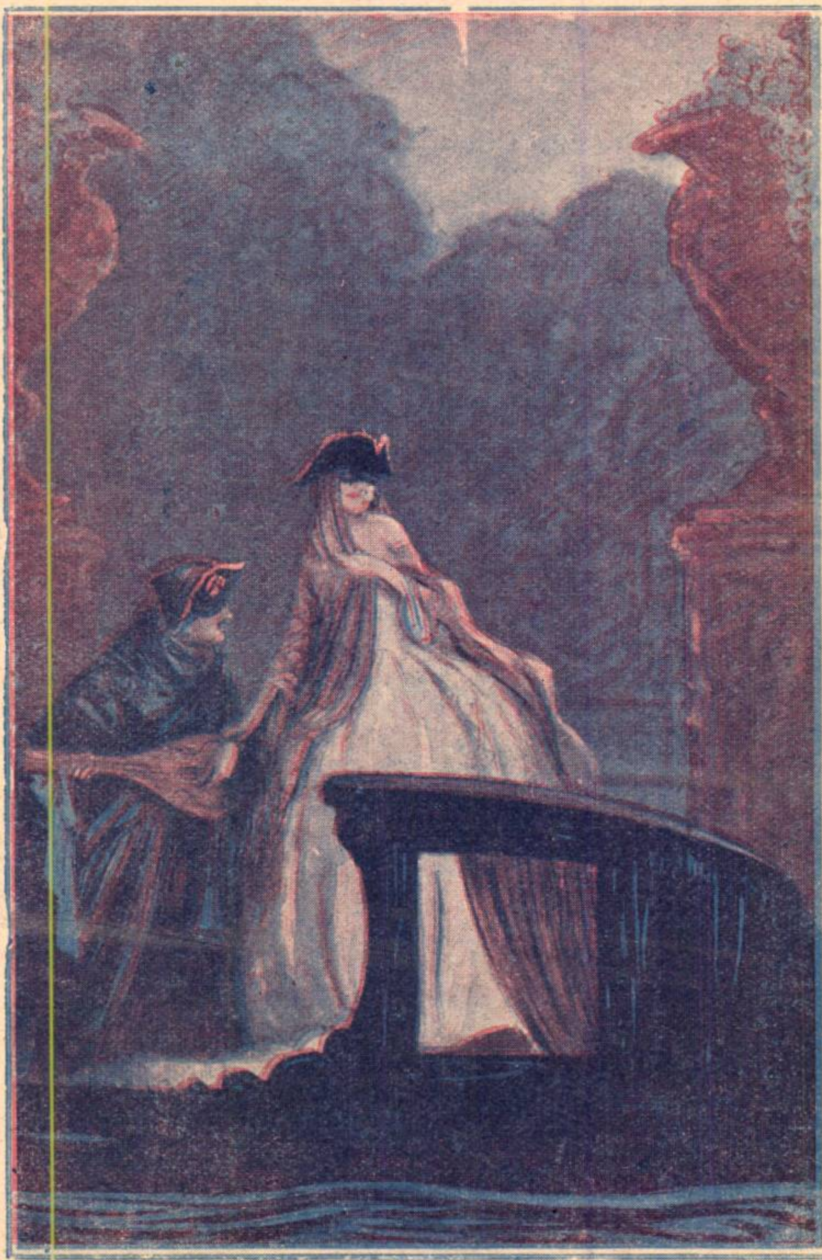
Voi să strige, dar lordul o opri, spunându-i:

— „Fii liniștită și veselă, ca mai 'nainte, my dearling. Grija colierului, lasă-mi-o mie”.

* * *

Când lord Lister, revăzu gâtul lady-ei Wimbledon, lipsit de costisitoarea-i podoabă, acelaș surâs de om sigur de sine apăru pe buzele lui. Un surâs liniștit, ironic, de stăpân al situației. Se apropie de un domn înnalt, cu cioc și cu aspect de francez, — care tocmai se depărtase de lordul Wimbledon, — și-i atinse ușor brațul.

— „Domnule, aș avea de vorbit, câteva cuvinte cu d-ta”.

...asistase la declarația unui condottiere

Celalt îl privi mirat.

— „Cu plăcere, dar nu s'ar putea ceva mai târziu? Am momentan, o convorbire urgentă cu cineva'.

— „Așa? Scuzați-mă, vă rog. Credeam că nu vă interesează acum altceva, decât să aflați ce s'a făcut cu colierul lady-ei Wimbledon”.

Domnul cu cioc, privi speriat în jur.

— „Dv. știți ceva?”

— „Desigur! Știu totul. Și dacă vrei, îți voiu comunica și numele persoanei, care-l are momentan”.

Francezul șovăia încă.

— „Glumiți, desigur!”

— „Am aparența?”

— „Asta nu, dar...”

— „Vi se pare ciudat faptul, că am cunoștință de întreaga întâmplare?”

— „Natural!”

Lister și francezul, ajunseră lângă o nișă. Lordul trase pe celălalt, îndărătul unei coloane.

— „Nu jucați teatru, vă rog. Sunteți cu siguranță un detectiv, angajat de lord Wimbledon, sau de organizatorii serbării. E cert, că aveți o practică frumoasă, în profesiunea dv., dar din nefericire, nu cunoașteți persoanele invitate. Căci altfel ați fi știut, că veritabila lady Pegworth, se află de două luni în Egipt, și că tânăra doamnă, care i s'a substituit în astă-seară, este cea mai frumoasă și mai teribilă hoață a continentului nostru, micuța Nancy Field.

Detectivul simți fiori reci, străbătându-i tot corpul.

— „Nancy Field? Aceea care a pungășit pe contele della Torre și pe consulul general al Equador-ului?”

— „Chiar ea. O observ pe duduița, decând a intrat în sală și trebue să constat, că a lucrat minunat“.

— „Și bijuteria?”

— „A luat-o în momentul, când dansând cu baronetul Mac Lean, a trecut pe lângă lady Wimbledon, care se lansase într'un tango, cu contele Respighi. Cu o smucitură aproape insensibilă, a smuls colierul de pe gâtul victimei sale, lăsându-l să lunece în corsagiul ei. Privește, te rog, fără să atragi atenția, în partea cealaltă a sălii, unde șade ea. Vezi, perlele și diamantele, le-a pus în poșetă, pe care a atârnat-o cu o neglijență aparantă, de spătarul scaunului, pe care șade. Contează pe faptul, că nimeni nu va căuta într'o poșetă nepăzită de nimeni, cel mai prețios colier din lume.

— „Bine, dar veți fi de acord, că....”

— „Eu sunt lord Lister”.

— „Mă miră însă, mylord, că tocmai dv....”

(Continuarea în pag. 8-a)

Dela alegerile comunale

Publicul, nemai încăpând în sala „Dacia", ascultă prin ferestrele, care răspund pe acoperiș.

PHRALA

Votin al IUCA si manuș la şu ajutil

Sauram manuşen hai meritil

Te das o voto amaro, căci ɔu sâ o sprijino amaro.

Te trail!; Partido Liberalo.

Thai o IUCA amaro dad baro.

'Amen al muncitori rom ando foro.

Con votinel amaro IUCA.

Votisarel Ochilo

GRUPAROM

Mijloc: *Mulțimea ovaționează oratorii, cari vorbesc din balconul sălii „Dacia".*

Sus: *D-nii Madgearu și Dobrescu, inspectând nouile lucrări edilitare ale Municipiului.*

Stânga sus: *D. Chiriță Vasilescu, vorbind din balconul sălii „Dacia", la o întrunire electorală.*

Stânga: *Un manifest electoral țigănesc, lansat în jud. Vlașca.* „Phrala" *înseamnă fraților și prin el, se face propagandă pentru partidul liberal.*

Dreapta: *La rând, în așteptarea votului, în fața localurilor.*

Jos stânga: *Un grup de doamne, părăsind localul de vot.*

Am păcălit pe Chioara

Sandu Vornea

CHIOARA a vrut să-şi ia lumea în cap. Şaşie, fetele o batjocoreau, patroana o bătea, clienţii o scuipau... Chioara a fugit.

In noaptea aceea, a dormit pe un maidan. In besnă, a fost trezită de o apropiere moale, caldă. Chioara a dat un ţipăt de spaimă şi inima ei voia parcă să-i ţâşnească din piept afară.

Şi-a dat apoi seama că, lângă ea, venise să se culce pe maidan un căţel. Un câine rătăcit, fără stăpân, ca şi ea...

A chemat atunci pe întuneric câinele: „cuţu-cuţu". Căţelul s'a apropiat fricos, Chioara l-a atras lângă ea şi a adormit iară, cu el în braţe.

Când s'a trezit, câinele fugise. Dar între degetele fugarei, apăruseră mici bobiţe albe, usturătoare. Fata începu să se scarpine cu furie, rupându-le, şi cu cât se scărpina mai mult, cu atât micile răni o mâncau mai nesuferit.

Câinele, cu care dormise în braţe, fusese râios...

Disperată, Chioara vagabondă toată ziua pe uliţi, fără nici un rost. Scărpinându-se, îşi sgâriase pieptul şi simţia cum îi umblă pe sub piele, pe toată suprafaţa trupului, sarcoptul microscopic, în mii de exemplare... Trupul i se roşi, sângerând pe alocuri....

Intr'o mare agitaţie, seara, când veni clipa să se culce iară pe maidan, renunţă de oboseală la libertatea atât de mult dorită, şi se întoarse la bordel.

Patroana, madam Kati, îi trase câteva lovituri cu cravaşa, dar Chioara le primi cu seninătate, aproape cu voluptate, fiindcă îi potoli o clipă arzătoarea mâncărime.

Fu pedepsită să doarmă „la rogojină"! La rogojină, era cămara fără ferestre din fundul casei, fără nici o mobilă, afară de o rogojină pe ciment, ce servia de pat de boală, fetelor răpuse de ftizie, care nu mai puteau figura printre celelalte. Căci nu totdeauna era loc la spital, la Filantropia, în pod, unde se află secţia medicală respectivă.

A doua zi, este 1 Aprilie. Fetele s'au gândit să tragă o păcăleală Chioarei. Conferinţă de minore, pe prispă. Şoapte. Frezel de râs ţâşnit.

E o dimineaţă de aur. Stela deschide binişor uşa la cămară, se strecoară înăuntru, cu o cutiuţă în mână. Pe rogojină, Chioara, care s'a svârcolit toată noaptea, râcâindu-şi pielea, a adormit spre ziuă, răpusă de enervare şi sbucium, după ce şi-a svârlit cămaşa peste rochia mototolită într'un colţ, neputând suporta nimic pe trupul iritat. Stela, tiptil, presară pe cămaşa râioasei praful cenuşiu din cutiuţă şi fuge în vârful picioarelor...

* * *

Din fund se aud gemete.

Când fetele, râzând, au deschis uşa, ca să vadă ce face Chioara, au găsit-o svârcolindu-se pe podele, ca un vierme dement.

Chioara îşi îmbrăcase cămaşa, şi îndată simţise arsura unor mâncărimi violente. Avea impresia că pe sub pielea ei, merg acum omizi cât degetul de groase, pline de păr, gâdilând-o. Incepuse atunci să se svârcolească, frecându-şi trupul de rogojină. Işi smulsese cămaşa.

Cu unghiile îşi sfâşiase sânii şi cu un foarfece din poşetă, îşi tăia carnea de pe ea, ca să scoată de sub piele „omizile păroase"...

Fetele, văzând-o sbătându-se în sânge, înmărmuriră. Madam Kati, patroana, atrasă de urletele râioasei, sosi :

— Ce-aţi făcut ? întrebă ea pe fete.

— Nimic... Am păcălit pe Chioara, zise Stela. I-am turnat praf de scărpinat pe cămaşe...

Greva femeilor

Profesoara, cu figura foarte gravă, se adresă elevelor ei:

— Acum când vă aflaţi în ultimul an de şcoală, înainte de a face un pas care vă poate fi hotărîtor în viaţă, v'aţi gândit, domnişoarelor, în ce direcţie aveţi aptitudini?

Dumneata Domnişoară Mândrescu, care ai atât talent la matematici, desigur că te 'nscrii la Politechnică?

— Mă iertaţi, Doamnă, dar nu intenţionez să urmez mai departe cu studiul.

— Păcat, draga mea! Dar îmi dai voie să te întreb dece?

Duduia răspunse înroşindu-se ca o cireaşă şi plecându-şi ochii în pământ:

— Mă mărit, Doamnă!

— Ei ,atunci se schimbă chestiunea! Felicitările mele, domnişoară!!

Convorbirea continuă, profesoara având de astădată ca parteneră pe eleva Dăianu:

— Dar dumneata, domnişoară Dăianu, ce proecte de viitor ţi-ai făurit? Persişti în ideea de a te înscrie în farmacie ?

— Nu, Doamnă, şi eu am renuntat!

— Dar dumneata din ce motiv o faci?

De astădată, eleva fiind pregătită pentru această întrebare, răspunse cu curaj:

— O imit pe Marieta Mândrescu!

— Ei, dar ştiţi că mă bucură cele ce aud, fetelor!

Dar dintre dvs., domnişoarelor, se adresă profesoara celorlalte eleve, care intenţionează să urmeze la universitate?

Toate fetele rămase mute şi nici una nu susţinu privirea profesoarei de pe catedră.

— Dar bine, ce aveţi dragele mele, voi elevele mele cele mai meritoase, nu mai vreţi să studiaţi? Nu pot pricepe de loc pricina acestei brusce atitudini, care mă uimeşte mult. Oare să fi slăbit curajul femeilor? Nu mai găsiţi necesar să luptaţi alături de bărbaţi, ba chiar să încercaţi să-i şi întreceţi, devenind astfel independente?

Prima interpelată, eleva Mândrescu, se ridică din bancă şi răspunse bătrânei profesoare:

— Doamnă, toate planurile, toate dorinţele noastre de a învaţa mai departe, aveau acelaş scop. Doriam ca prin studiu să ajungem la fericire. Astăzi am găsit un mijloc mai uşor şi mai sigur pentru a ajunge la acelaş rezultat, căci când ne-am putut convinge ce deliciu devine o căsnicie când te-ai mobilat la casa Lobel et Lindeman, calea Victoriei, 45 ,am renunţat la studii şi la tot, pentru a deveni perfecte soţii şi mame cât mai de timpuriu!

Fac versuri, domnule...!

ne spune domnişoara Leila Mirică, „Miss Dobrogea" hors concurs.

O curte cu răzoare care renasc, în bătaia razelor soarelui de primăvară. Iarba a răsărit de mult şi trandafirii, desbrăcaţi de învelişul iernatic, şi-au scos la iveală mugurii. In fundul grădiniţei, un stol de vrăbii guralive, se ceartă pe câteva firimituri de pâine, risipite printre firele de nisip, spălate de ultima ploaie.

Pe un scaun de trestie, se răsfaţă în plinătatea razelor, o fată tânără, brună şi suplă. Cartea i-a căzut pe genunchi şi privirea-i e dusă departe, spre zări infinite, acolo unde pot pătrunde numai firi suprasensibile şi poetice.

Am trezit-o dintr'o visare dulce şi o femee nu găseşte scuze pentru aceasta, chiar dacă intervenţia este făcută pentru un scop atât de dezinteresat, ca solicitarea unui interview.

Frumoasa Leila vrea să pară supărată. Dar în loc de scântei, ochii ei de levantină, emană nişte reflexe atât de dulci şi de strălucitoare, încât nu-i ierţi numai supărarea, — ne cunoaştem doar de mult, — dar cred că dacă ar fi îmbrăţişat cariera de avocată, succesul ei ar fi fost sigur, mai cu seamă la curtea cu juri.

— *„Ce vrei să-ţi spun? Am doar atât de puţine lucruri de povestit! Am trăit multă vreme pe malul Dunării, in Tulcea, unde orientalismul se mai manifestă şi astăzi, în toate formele lui.*

Amintiri? Cred că nu poate exista amintire mai frumoasă, decât plimbările în caic, pe Dunăre, sub clarul de lună, în acompaniamentul îndepărtat al cântecelor lipovenilor depe mal, sau dela pescuit".

— „Altceva?"

— *„Sunt foarte econoamă la vorbă, exact contrariul celor ce se pun în sarcina sexului din care fac parte. Prefer să visez şi să-mi păstrez reflexiile, căci este atât de bine să fii singură deţinătoare a sentimentelor, visurilor şi aspiraţiilor tale! In cazul cel mai grav, mi le transpun în versuri, căci fac versuri, domnule!..."*

Era Duminică şi devreme. Era cald şi frumos. Şi mi-au trebuit totuş insistenţe uriaşe, pentru ca frumoasa mea interlocutoare, să-mi citească o serie de versuri, originale ca idee, clare, fără nici o greşeală şi rostite cu voce cristalină, ca şoapta unui isvor, sau a unui pârâiaş.

— *„Anul trecut, am concurat aproape fără voe. M'am dus de curiozitate la Casa grădinilor, în tovărăşia unor rude, pentru a asista la desfăşurarea concursului de frumuseţe. Vecinii mei din sală, m'au convins să concurez şi eu in semifinală şi se vede că am plăcut atât de mult juriului, încât m'a ales „Miss Dobrogea".*

Anul acesta însă, concursul a întrecut cele mai mari aşteptări ale mele. In primul rând, cadrul în care s'a desfăşurat, a fost măreţ. Părerea mea este, că toţi organizatorii de demonstraţii populare, sau de recepţii ale vizitatorilor străini, ar trebui să ia pildă, dela organizaţia pe care aţi dat-o dv.

Se spune că frumuseţea e trecătoare. Cu mine cazul a fost probabil contrariu, căci mi-am menţinut titlul de „Miss Dobrogea hors concours".

— „Ce literatură preferi?

— *„Ador pe cea rusă, căci are mult omenesc în ea. Imi plac apoi versurile lui Baudelaire şi Verlaine, care reprezintă pentru mine, adevărata poezie franceză".*

— „Iţi place muzica?"

— *„Cred că este o întrebare de prisos. Dar totuşi îţi voi preciza, că nu-mi place muzica sgomotoasă şi prefer o nocturnă de Chopin, unei opere întregi de Wagner. In ceeace priveşte muzica româneascã, îmi plac romanţele şi doinele".*

— „Cu ce-ţi petreci timpul liber?"

— *„Citesc, scriu şi cânt. Mai lapidar nici nu se poate. Iar dacă pe lângă acestea, se întâmplă să mai am câteva minute, mi le pierd cu Pufi, căţeluşul meu pekinez".*

Şi mica javră, auzindu-şi numele ese de sub scaun mârâind de necaz c'a fost deranjată. Un căţeluş mititel, cu o figură ca de preot brahman, îmbătrânit în riturile sale fanatice.

— „Cum te împaci cu moda?"

— *„Imi place să mă îmbrac bine, căci cred în vechiul dicton că „haina face pe om".*

Atât. Am lăsat-o pe „Miss Dobrogea", singură cu visele ei, călătorind din nou cu gândul spre zările astrale şi senine, pe când eu „călătoriam" cu un Ford hodorogit, care mi-a distrus toate iluziile, în ceeace priveşte fabricaţiunea automobilelor americane,

LIVIU MIRON

MARELE NOSTRU CONCURS

40.000 Lei premiu

Dorind să încurajăm o industrie cinematografică indigenă, am convenit cu casa «OER»-film din Bucureşti, care va realiza primul film românesc sonor şi vorbitor, în regia d-lui **Jean Mihail**, ca să dăm noi scenariul acestui film. In consecinţă, deschidem un concurs printre cititorii noştri, pentru o lucrare cu titlul «RAPSODIA ROMANA».

Acţiunea filmului, trebue să se petreacă atât la ţară, cât şi în mediul luxos al Capitalei, să conţină scene dialogate, şi efecte sonore.

Concursul rămâne deschis până la 15 Aprilie corent. Lucrările se vor trimite pe adresa redacţiei noastre, Str. Const. Mille 7 şi vor fi însoţite de un plic închis cu numele autorului şi un «motto». Acelaş «motto» va fi pe lucrare. Scenariul cel mai bun, va fi premiat cu **40.000 lei**.

Un bal în stil românesc

La începutul lunei Martie s'a aranjat la Cluj, de către doamna Letiţia Haţiegan, sub patronajul principesei Ileana primul bal în stil românesc, la care s'au dansat aproape exclusiv dansuri naţionale.

Balul a avut un deosebit succes moral şi material iar beneficiul realizat a fost în folosul căminului de fete „Domniţa Ileana" secţia industriei din Cluj. Aplaudăm din toată inima asemenea manifestaţii cari au menirea să menţină vie dragostea de datinele strămoşeşti.

D-na Letiţia Haţiegan

O aventură la Veneţia

(Urmare din pag. IV-a)

Lordul ridică din umeri.

— „Ar fi mai bine, domnul meu, să vă gândiţi mai puţin şi să credeţi mai mult. Unii oameni, strâng insecte, alţii colecţionează mărci, iar alţii, sunt detectivi amatori. Aveţi ceva contra?"

— „Nimic, mylord, mă bucură".

— „Atunci nu mai pierdeţi vremea zadarnic. Căutaţi să intraţi într'un mod oarecare, în posesiunea poşetei şi v'aţi executat misiunea în mod strălucit".

* * *

Mr. Crébillon, urmă cu foarte puţină plăcere, sfatul lordului Lister. Cu toate acestea porni, — nepăsător în aparenţă, — spre loja pe care o rezervase baronetul Mac Lean, pentru sine şi pentru Lady Pegworth. Trecând pe lângă scaunul, de al cărui spătar atârna poşeta, făcu intenţionat o mişcare greşită cu mâna. Geanta căzu jos, dar în acelaş moment, detectivul o ridică, o predă cu o scuză, frumoasei englezoaice şi printr'un ocol, reveni la locul de unde plecase.

Peste câteva minute, se afla la eşire, unde găsi pe lord Lister.

— „Ei bine?" întrebă acesta. Detectivul făcu un gest afirmativ.

— „Aţi avut dreptate, mylord. Bijuteria se afla în poşetă, pe care am tăiat-o la fund, astfel că am scos perlele, fără să se observe".

Lister surâse:

— „Mă bucură, că v'am putut ajuta. Dar acum grăbiţi-vă, să anunţaţi lordului Wimbledon, regăsirea colierului.

O strângere de mână rapidă şi Lister dispăru în vestibul. Un servitor îi dădu jobenul şi mantila. Apoi coborî încet scările de marmoră, ale palatului, făcu semn lui Torrino, se urcă în gondolă, care porni cu cea mai mare iuţeală, spre hotelul „Cesare Borgia", unde cuferele sale erau pregătite şi peste o jumătate oră, pornia cu expresul spre Neapole.

In acelaş moment însă, Crébillon avusese aproape un atac de apoplexie. Căci voind să remită lordului şi soţiei sale, colierul regăsit constată că acesta dispăruse pentru a doua oară, de data aceasta însă, din buzunarul său dela piept.

Crébillon, — care părea obosit şi nedormit, — se anunţă peste două zile, la lordul Wimbledon, în „hotel Metropole" din Lido. Se temea, că-l va găsi pe lord, într'o dispoziţie cât se poate de nervoasă. Nu mică-i fu mirarea, când îl găsi cu o figură veselă, fumând dintr'o pipă de spumă de mare. Şedea la fereastra deschisă a balconului, având pe o măsuţă alăturată, nelipsitu-i pahar de whisky cu sifon. Privia mulţumit plaja pustie, care se'ntindea la picioarele sale.

— „Inălţimea voastră, mă va ierta, că vă deranjez din nou", începu detectivul, şovăind, „dar renumele meu de poliţist, a avut mult de suferit, de pe urma acestei afaceri, aşa că am trebuit să depun toate sforţările, pentru a regăsi urmele pungaşilor.

Am pus pe goană toată poliţia europeană şi am primit câteva informaţiuni demne de relevat. Amănuntele pe care mi le-a furnizat aşa numitul lord Lister, în privinţa falsei Lady Pegworth erau exacte. Doamna era cunoscuta Nancy Field, înregistrată în cazierele tuturor poliţiilor europene. Ca şi Lord Lister, care natural că nu e lord, ci un simplu burghez, cu numele de Gerald Haldane, — sunt actualmente, cei mai periculoşi hoţi de hoteluri şi escamoteuri la diferite serbări. Inainte cu câţiva ani, lucrau împreună, dar din cauză că fiecare se credea nedreptăţit s'au despărţit, devenind de-atunci, cei mai înverşunaţi duşmani.

Oriunde ar fi ceva de jefuit, şi-şi bănuesc unul altuia prezenţa, sunt de găsit ambii şi cum ziarele anunţaseră participarea dv., şi a onoratei doamne, la serbare, era şi natural, ca Field şi Haldane, să fie la posturile lor, în „palazzo Vendrassi".

Lord Wimbledon, îşi scutură pipa.

— „Bijuteria familiei mele, stârneşte atâta senzaţie?"

— „Desigur, mylord. Furtul colierului, a fost o operă de artă, dar mi se spune că şi în afară de aceasta mica Nancy, a „lucrat" bine. Astfel, i-a luat baronului von Kuesbeck portofelul, un ceas de aur, montat cu pietre scumpe şi un creion de platină, de mare valoare; baronetului Mac Lean, i-a luat patru inele preţioase, de pe degete iar celorlalţi parteneri de dans, le-a lăsat cele mai plăcute amintiri, şterpelindu-le toate valorile, pe care le aveau asupra lor. Prin urmare, n'a prea resimţit pierderea colierului.

A plecat cu expresul de Viena, la orele 6 dimineaţa. In urma reclamaţiei păgubaşilor, este urmărită de poliţia austriacă.

Lord Lister, sau mai bine zis, Cerald Haldane, trebue să fi părăsit serbarea, imediat după nenorocita convorbire, pe care am avut-o cu el şi nu i-am putut regăsi urma".

Lordul Wimbledon se ridică:

— „Vă mulţumesc, domnule Crébillon, pentru zelul pe care l-aţi depus, dar cred că vă amintiţi că în chiar seara serbării, v'am rugat să nu daţi nici o importanţă acestei afaceri, astfel că toate cercetările, le-aţi făcut din proprie iniţiativă. Secretarul meu, vă va da totuş un cek, care va acoperi toate cheltuelile, precum şi o mică atenţiune, pentru zelul depus.

Pentruca să fiţi însă complet liniştit, vă voiu arăta ceva, care vă va interesa.

Lordul se apropie de un birou scoase dintr'o cutie o casetă, apasă un buton şi capacul sări.

— „Scoateţi, vă rog, conţinutul".

Crébillon băgă mâna în casetă şi scoase... colierul lady-ei Wimbledon.

— „Inălţimea Voastră"...

Bietul poliţist, nu putu spune mai mult. Lord Wimbledon, surâse însă mulţumit.

— „Vă miraţi? Cu toate acestea nu e vorba de nici o vrăjitorie, ci de prevederea bătrânului maharadjah din Gwalior, care i-a dăruit străbunicului meu, lord Ashley, colierul de diamante.

Pe lângă original, i-a mai dat şi douăsprezece imitaţii, cu sfatul, ca perlele să le poarte soţia sa în casă, iar în societate, să poarte fără să-şi dea seama, o imitaţie. Căci altfel, bijuteria este expusă furtului.

— „De data aceasta, a fost tot o imitaţie?"

— „Desigur! Colierul veritabil, se odihneşte dela nunta noastră, în safe-ul meu dela London Bank. Iar lui Haldane, îi donez cu toată mulţumirea, a şaptea imitaţie. Acum, luaţi dv. a opta şi prezentaţi-o soţiei mele, ca originalul regăsit.

Alaltăeri, a fost 1 Aprilie. Iată prin urmare, o serie întreagă de păcăliţi, fără voe. Prima, Nancy Field, apoi d-ta, în urmă Haldane şi în fine soţia mea.

Dar trebue să recunoaştem, că acest Lord Lister, este un om şi jumătate. Nu sunteţi de aceeaş părere, monsieur Crébillon?"

Portul şi fiordul Aandalsnaes (Norvegia)

Ce va fi vizitat de câştigătorii premiilor Monica. Atât voiajul cât şi intreţinerea şi distracţiile sunt absolut gratuite. Plecarea din Bucureşti la 8 Iulie, reintoarcerea la 27 Iulie. Informaţiuni detailate în toate marile magazine de galanterie din ţară cum şi la Magazinele Solavici, Bucureşti, Lipscani 37.

REALITĂŢILE VIEŢII

Ce trebue să ştie o fată înainte de căsătorie?

SUB acest titlu un librar din Stettin a expus în vitrină o serie de volume, iar această reclamă părându-i-se insuficientă, a mai dat şi anunţuri în ziarele locale, îndemnând fetele să cumpere interesanta carte. Şi într'adevăr, reclama a avut succesul dorit. Tinerele stetineze necăsătorite au invadat librăria în chestie, fiecare ducând cu sine preţiosul volum, ce avea să-i descopere taine necunoscute. Dar ajungând acasă şi răsfoind cartea mare fu decepţia fecioarelor. Cartea cu sugestivul titlu era... o carte de bucate.

Indignate, câteva fete dădură în judecată pe iscusitul librar. Însă judecătorul fu de partea acuzatului.

— Cum, domnişoarelor — le apostrofă dânsul. Aşa dar domniile voastre credeţi, că arta gătitului nu e o ştiinţă, care se impune unei fete, înainte de căsătorie?

Librarul fu achitat, bine înţeles — dar stettinejii se amuză de acest proces hazliu.

Capra buclucaşe

ÎNTR'UN sat francez din departamentul Sommei, proprietarul unei ferme venise să se socotească cu arendaşul său.

Arendaşul îi plăti şi avea de primit un rest de-o sută de franci. Se duse în grajdul viţelor, iar proprietarul îl urmă, ţinând o bancnotă de o sută de franci, frumos păturită, în mână.

— Poftim banii! îi spuse acesta, întinzându-i bancnota.

Dar în aceeaş clipă o capră smulse sutarul din mâna proprietarului uluit, şi o înghiţi.

Dintr'u întâi, arendaşul fu tot atât de nedumerit, şi o consternare tăcută domni în grajd. Apoi însă începu o ceartă în lege.

— Îmi pare rău, se apără proprietarul, dar eu ţi-am dat banii.

— Ce spui? Mi-ai dat banii?!

Ştii c'ai haz! Dar eu n'am primit nimic!

— Aşa, n'ai primit nimic?

Şi capra asta a cui e? Nu e capra ta?.... Ea a înghiţit sutarul, aşa încât bancnota a devenit proprietatea ta.

— Bine, bine, dar ai să admiţi şi d-ta, că n'are să mi-o restitue capra.

Aşa dar, să faci bine să-mi plăteşti încă odată. Ai depus banii la locul greşit, asta nu e vina mea.

Dar cei doi nu putură să cadă de acord, aşa încât chestia va fi tradusă în faţa justiţiei. Pentru a face însă dreptate reclamanţilor ar trebui ca judecătorul să aibă înţelepciunea regelui Solomon.

Patul lui Napoleon

UN călător, care a vizitat recent insula Sf. Elena, exilul marelui corsican, a constatat că locuinţa lui Napoleon se află într'o stare nedemnă de trecutul acestei mari figuri istorice. Franţa întreţine în această insulă un muzeu Longwood (o fostă lăptărie unde suveranul exilat găsise adăpost). A angajat chiar un gardian special, pentru paza obiectelor istorice. Dar acesta avu o idee ingenioasă: Se instală pur şi simplu în casa, pe care avea s'o păzească. Dormia în patul lui Napoleon îşi lua baia în cada lui, etc. Chestiunea economică era astfel rezolvită pentru dânsul. Însă guvernul francez nu voi să accepte soluţia. Gardianul a trebuit să-şi piardă slujba şi să se mulţumească cu un simplu pat de lemn, fără trecut istoric, în care poate ar dormi perfect de bine cu o conştiinţă împăcată.

E amuzantă motivarea paznicului, pentru ce îşi îngăduise o asemenea impietate: Împăratul Napoleon îi apăruse în vis, ordonându-i: Culcă-te în patul meu, aşa îţi poruncesc eu, împăratul!

Iar de frică, paznicul se supuse...

Clubul sforăitorilor

ÎN PATUL lui Napoleon sau pe un divan obişnuit, fără reminiscenţe istorice, oricum ar fi, sunt oameni cari se bucură de un somn de piatră. La Lagny lângă Meaux (Franţa) s'a format chiar un club al sforăitorilor. El există de câteva luni şi nu primeşte decât membri, cari pot dovedi, printr'un certificat al soţiilor respective, cum că domniile lor obişnuesc să întrerupă liniştea nopţii, cu sunetele melodioase ale sforăitului.

Scopul clubului nu prea e definit — dar e nevoie, oare, de un asemenea scop?

Oamenii sunt ca oile: nu se simt bine decât în turmă. Există atâtea cluburi şi cercuri, încât clubul sforăitorilor din Lagny nu ne surprinde. E cel puţin inofensiv...

Un rechin salvează o căsnicie

UN SAVANT rus, care se află actualmente la Haiti povesteşte o întâmplare ce iese din comun. Se afla pe un vapor, pe care călătoriau mulţi indigeni.

O frumoasă doamnă din Haiti se certa necontenit cu soţul ei şi refuza să-l întovărăşiască pe o insulă din apropiere. Discuţia lua forme tot mai grave, iar în cele din urmă doamna exclamă: Nu mai vreau să ştiu nimic de tine, şi cu aceste cuvinte se aruncă în apă, pentru a ajunge înnot la insula ei natală. Dar abia sărise în mare, şi apa se coloră roşu. Indigenii îngroziţi strigară: Mau! Mau! (Rechin).

Tânăra femee strigă după ajutor. Soţul, care privise destul de nepăsător scena, atât timp cât nu se bănuia prezenţa rechinului, se aruncă acum la rândul său în apă, înarmat cu o lance. Isbuti să-şi salveze soţia — mâna stângă însă a rămas fărâmată de dinţii rechinului. A fost dusă la spital, de unde ieşi după două săptămâni, cu mâna stângă amputată. Dar această întâmplare a făcut pe haitiană să-şi iubească bărbatul mai presus de orice. Ea declară acum, că nu-l va părăsi niciodată şi-l va urma oriunde doreşte el.

Aşa dar rechinul a salvat o căsnicie....

Nasul frumoasei Caterina

LA Port Pirie, în Australia de Sud, unde s'au colonizat numeroşi greci, a isbucnit o ceartă violentă între Greci şi Australieni, din pricina — cherchez la femme! — unei frumoase elene sau mai bine zis al nasului ei. Dacă de aci nu se va naşte un alt război troian, chestiunea pasionează totuşi îndeajuns toate cercurile greco-australiene.

D. Argyropoulos din Port Pirie se îndrăgostise de frumoasa Caterina Tuigara din Grecia. Îi dăduse şi bani pentru călătorie, căci avea de gând să se însoare cu ea, în Australia. Dar felul de purtare ale logodnicului nu era pe placul Caterinei şi după câteva luni îl anunţă, cum că consideră logodna desfăcută. Între timp grecoaica putuse constata că frumuseţea ei plăcea şi Australienilor. Dar când fu să se căsătorească cu unul dintr'înşii, fostul ei logodnic se răzbună, tăindu-i nasul.

Îl aşteaptă desigur o pedeapsă aspră, din partea judecătorilor australieni, dar prietenii săi greci se declară solidari cu el, şi au făcut o colectă, pentru a-i da pe cel mai bun avocat. Grecii consideră purtarea fetei ca o trădare faţă de întreaga naţiune. Pe de altă parte toţi Australienii se unesc în compătimirea lor pentru sărmana eroină şi au făcut şi dânşii o listă de subscripţie pentru a-i asigura tratamentul celui mai bun specialist din ţară şi refacerea nasului mutilat.

Şi iată două naţiuni, care până acum trăiau în deplină armonie, învrăjbite din pricina unei femei, care pare-se nu era de nasul nici uneia.

D.Gr.

Intâmplările săptămânii

A SOSIT primăvara!

Pretutindeni copacii au înmugurit, iar iarba şi-a scos firele verzi şi proaspete, din pământul umezit, de ultimele ploi.

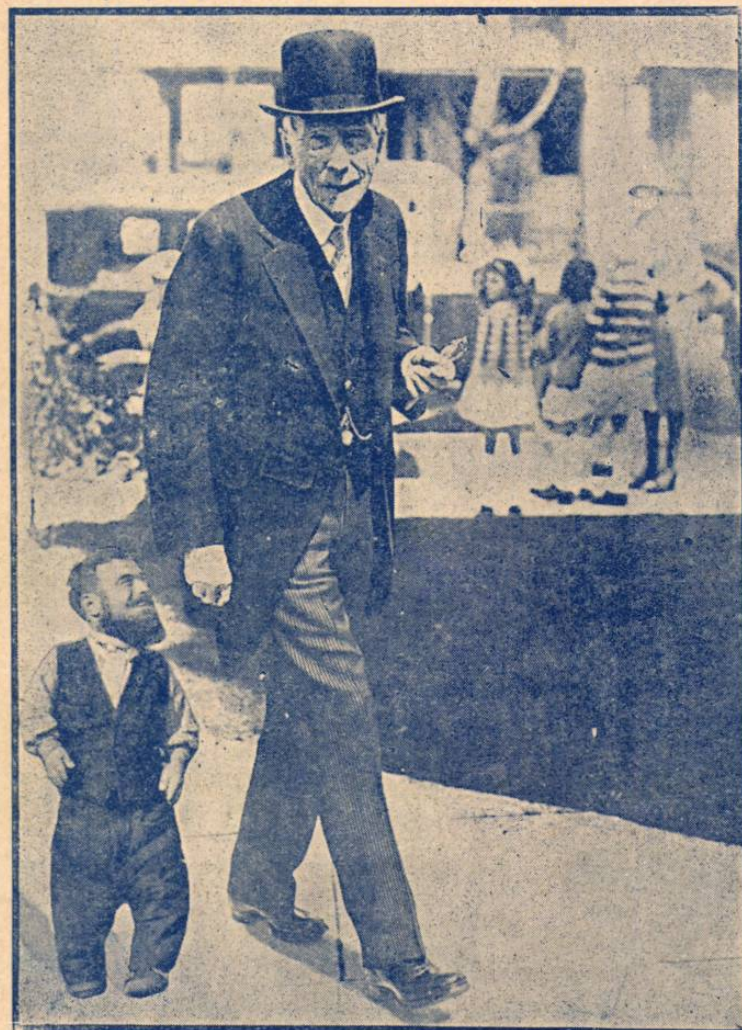
A fost o iarnă uşoară. Foarte grea însă, pentru sportul românesc, în general, deoarece în staţiunile noastre de munte, a căzut tocmai atâta zăpadă, ca să dea o spoială hibernală munţilor.

Desigur că în asemenea condiţiuni, organizaţiile pentru sportul de iarnă, au dat cel mai formidabil fiasco, neputându-se ţinea nici campionatele militare de sky, bob, săniuţe, etc.

Iată dar, pentru ce salutăm cu deosebită bucurie, renaşterea primăverii, care-a dat posibilitatea unei asociaţii entuziaste din Capitală, să organizeze, în fiecare Duminică, curse de regate, pe lacul din Parcul Carol (Expoziţie). Un comitet special, compus din cei mai distinşi ofiţeri de marină, conduce aceste exibiţii sportive şi desigur că primele două curse, au avut un succes strălucit.

A fost vorba la început, ca aceste curse să fie organizate pe lacul Snagov sau Cişmigiu, dar s'a renunţat la aceste proecte, în primul rând pentru că spre Snagov nu există o cale de comunicaţie rapidă şi la îndemâna oricui, iar lacul Cişmigiu, prezintă prea multe cotituri, prin urmare o suprafaţă prea accidentată, pentru aceste exhibiţii navale. Fotograful nostru, a prins Duminica trecută, un moment impresionant din cursă, pe care-l înfăţişăm cititorilor noştri.

John D. Rockefeller, înduioşat de suferinţele piticului dela Moşi, s'a sesizat de reportagiul nostru şi nepregetând nicio clipă, s'a îmbarcat pe bordul marelui transatlantic „France", cu care a venit în Europa, şi dupăce şi-a vizitat fundaţia dela Paris, a sosit la Bucureşti, unde a luat contact cu revista noastră şi prin ea cu Dobrogeanu, piticul dela Moşi.

Tribunalul Ilfov şi legaţiunea americană din România, au înregistrat actul de adopţiune a piticului Dobrogeanu, de către Nestorul miliardarilor americani şi minusculul nostru concetăţean, va pleca în curând în Statele-Unite.

* * *

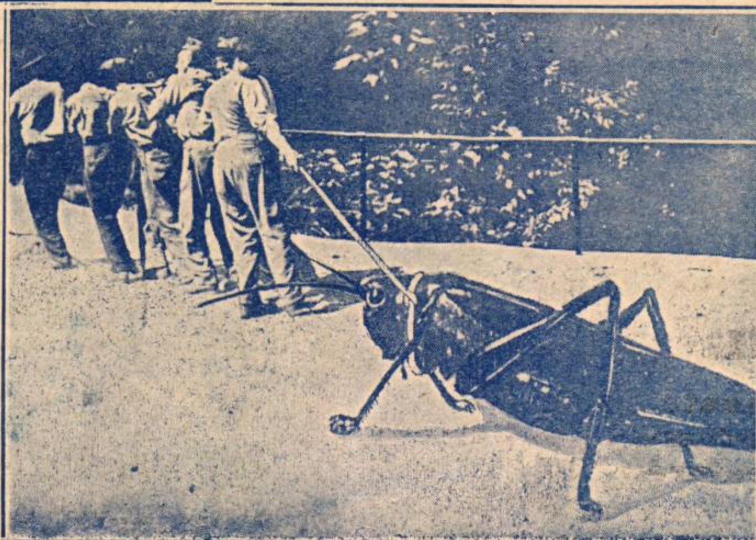
TOT cititorii noştri, au putut vedea marile opere de bine, pe care le-am întreprins, dela apariţia revistei noastre. Printre multe altele, ne-am ocupat de îndulcirea vieţii piticului dela Moşi, domnul Ion Dobrogeanu, care pe lângă ajutoarele primite, a devenit de-odată celebru.

Soarta sa a înduioşat multă lume şi „Realitatea Ilustrată", fiind foarte mult citită şi în Statele Unite ale Americei, — după cum am arătat în numărul nostru de acum două săptămâni, — marele bogătaş yankeu. d.

* * *

ŞI pentru că veni vorba de America, ţara tuturor posibilităţilor şi minunilor, trebue să menţionăm că nu numai extravaganţele individuale sau colective, se afirmă, pe binecuvântatul pământ, al lui Lincoln şi Washington, ci se amestecă natura câte-odată.

Dovadă, următorul fapt: odată cu împrimăvărarea, s'a petrecut un fapt curios, la poalele Munţilor Sfâncoşi. O lăcustă uriaşă, — făcând parte dintr'o specie dispărută de mii de ani, — s'a trezit din somnu-i milenar, băgând groaza în populaţia regiunii. Desigur că autorităţile competente, au fost sesizate, iar muzeele zoologice din întreaga lume, şi-au trimis reprezentanţii, pentru studiul acestui exemplar rar.

Uriaşa insectă, a cauzat pagube enorme în regiune, şi muşcătura ei este veninoasă. După o muncă titanică, s'a isbutit totuş, capturarea ei, aruncându-i-se un lasso repetat, pe după gât şi numai astfel, — trasă de zece oameni destul de puternici, — a putut fi închisă într'o cuşcă de oţel şi transportată la muzeul de ştiinţe naturale din Chicago, unde se va încerca o modalitate de reproducţie, la începutul lunei Aprilie.

* * *

ULTIMILE *ploi, care-au căzut din abondenţă, în toată ţara, au dat mai zilele trecute, un aspect foarte ciudat Capitalei. Enorma cantitate de apă căzută, a provocat inundaţii în numeroase*

cartiere, acoperind o însemnată porţiune, din Calea Victoriei.
Nota umoristică însă, au dat-o lebedele din Cişmigiu, căci părăsindu-şi cuiburile, înaripatele reprezentante ale familiei palmipedelor, au eşit la plimbare înnot, pe Calea Victoriei şi pe bulevarde şi a fost nevoie de intervenţia pompierilor şi a unor olteni specialişti, ca să libereze „perla Capitalei", de năvala inoportunelor vizitatoare, care n'au părăsit teatrul luptei până noaptea târziu.

CAPITALA... Multe întâmplări hazlii, se petrec în ea, fapte care trec neobservate, de marele public. Care dintre cititorii noştri, nu-şi mai aminteşte de furibundele campanii electorale, ale partidului naţional ţărănist, acum câţiva ani, când era în opoziţie?

Nici un mijloc nu era cruţat, pentru a acapara voturile cetăţenilor, de orice categorie, pentru alegerile generale.

Ni se povesteşte acum, — şi faptul este dovedit şi printr'un document fotografic, — că d. Virgil Madgearu, actualul ministru de finanţe, pe vremea când nu semna încă tratate la Roma, încăleca, pur şi simplu, pe bicicletă îmbrăcat în sumbra uniformă a coşarilor, spre a impresiona şi această categorie de alegători, pentru a le ţinea faimoasele d-sale discursuri şi pentru a-i hotărî să-şi dea votul, „partidului-speranţă".

* * *

ISTORIA se repetă însă: în recentele alegeri comunale, atât partidul guvernamental, cât şi cel liberal, au uzat de cel mai dinamic limbaj, în redactarea manifestelor electorale, precum şi în propaganda verbală.

„Tatăl nostru", — cum îi place d-lui Dem. Dobrescu, primarul Capitalei să se intituleze, — urmând pilda marelui său coleg de luptă dela Visterie, — s'a deghizat în tăetor de lemne şi a vizitat incognito, corporaţia acestor nobili muncitori, mânuitori moderni, ai vechilor noastre arme de luptă.

A fost însă recunoscut, în timp ce-şi ţinea discursul. Promitea multe şi acel care promite multe, trebue să fie cel puţin ministru sau primar. Odată identificat, simpaticul şef al municipiului, a fost fotografiat în originala-i deghizare şi ovaţionat la eşire.

D. DOBRESCU, este însă un adevărat „părinte" al Capitalei. Şi dovada o vom face imediat.

Se ştie că Banca Naţională, a dispus schimbarea bancnotelor de 20 şi 5 lei, cu monede de aur, şi că populaţia, alarmată de acest schimb inopinat, ia zilnic cu asalt, localul institutului nostru de emisiune şi dependinţele sale, ceeace dă centrului, în care se află instalat, un aspect de răsboiu civil, sau manifestaţie permanentă.

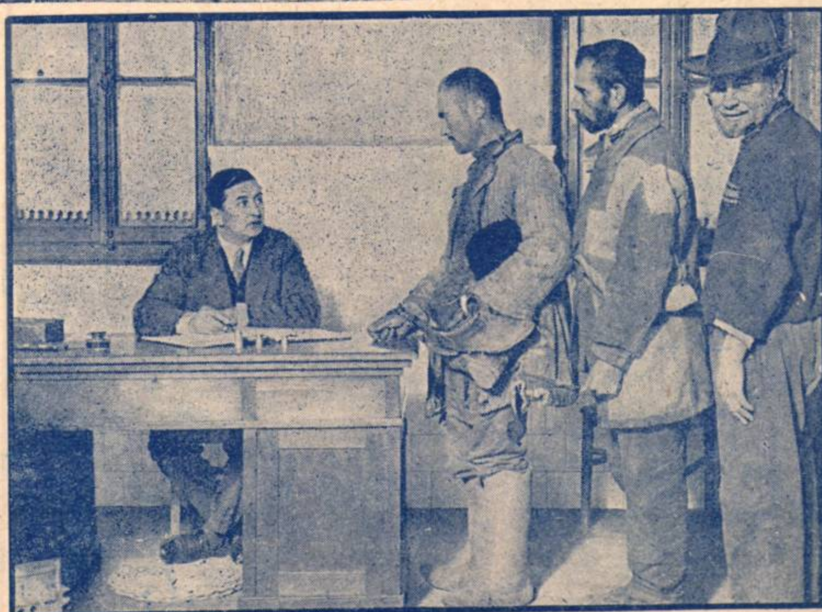
Ne văd străinii şi-i ruşine!!

Şi atunci a intrat în arenă primarul, care a cerut şi obţinut, ca şi primăriile de sectoare, să facă acest schimb, în birouri speciale, cu funcţionari şi mai speciali.

Iar pentru a constata efectul intervenţiei d-sale, — care a decongestionat str. Lipscani, — d. primar, îmbrăcat în hainele unui lucrător, s'a amestecat în rândurile celor cari îşi schimbau banii. Dar ochiul presei, — reporterul fotografic, l-a zărit în mulţime şi l-a prins pe o placă.

Iată dar, un adevărat „părinte al Municipiului".

NORIM

IN LUMEA CELOR RĂTĂCIŢI

(Urmare şi sfârşit)

— De când sunteţi aci intern?

— „De un an".

— „Nu vi s'a întâmplat în răstimpul acesta ca acţiunile pacienţilor puşi sub supravegherea dvs. să vă fi făcut să părăsiţi calmul medicului şi să reacţionaţi ca un simplu muritor? Vreau să înţeleg prin aceasta, dacă nu aţi avut cumva momente de emoţie puternică, de teamă"

— „Nu-mi amintesc de aşa ceva. Totuş, câteva zile după intrarea mea în acest spital, am avut un moment de emoţie puternică. O reîntâlnire neaşteptată".

— „N'aţi dori să ne o povestiţi?"

— „Ba da. In oraşul P. locuia generalul C. care avea un băiat ceva mai în vârstă decât mine. Era cel mai elegant şi cel mai căutat cavaler al oraşului. Făcuse carieră militară, şi în scurt timp ajunsese căpitan. La un moment dat îl pierdusem din vedere. Studiile m'au depărtat din oraş. Sosind aci la ospiciu, întâlnesc într'o zi în curte un pacient, îmbrăcat ciudat, care comanda şi ţinea discursuri unei companii imaginare. M'am apropiat de el şi spre marea mea uimire şi emoţie, am recunoscut în figura descompusă a pacientului, pe fosta mea cunoştiinţă. Am încercat să-i amintesc cine sunt. Mi-a fost imposibil. In ziua aceea n'am mai putut să vizitez pacienţii. Eram complect distrus".

— „Dar nu vi se întâmplă ca pacienţii dvs. să se înţeleagă între ei şi să provoace desordini?"

— „De obiceiu, nu. Dar uneori epilepticii au obiceiul să ia înţelegeri între ei şi să facă scandal, spre a li se da mai multă carne (aliment interzis lor) sau sugestionându-se unul pe altul, să ne ceară inepţii. Ii liniştim cu multă greutate".

— „Dar pacienţii dv. duc o viaţă monotonă de spital aci? "

— „Ba nu, au cinematograf, patefon şi în timpul verii, mai toţi îşi petrec ziua în curtea ospiciului, plimbându-se sau ocupânduse cu grădinărie şi altele".

— „Cinematograf?"

— „Da. Evident însă că spectacolele nu au nimica comun cu ceeace ştiţi dv. că este spectacolul de cinematograf. In tot timpul filmului e o vorbărie neîntreruptă, presărată cu obiecţiunile cele mai neaşteptate. Uneori comentând diversele scene, se iscă neînţelegeri, care degenerează de obiceiu în manifestări violente, între nebuni. Alte ori semuesc pe cei de pe ecran şi crezând că trăesc realmente îi strigă jos în sală, făcând uneori şi scandal, dacă filmul continuă şi fatal artiştii depe ecran, nu se supun. Cei mai interesanţi însă, în timpul spectacolelor, sunt fără îndoială erotomanii. Comentariile cele mai pornografice, care ne înspăimântă pe noi cei care-i supraveghiăm sunt adresate figurilor de pe scenă. La muzica patefonului însă, sunt mai înţelegători. Avem aci pacienţi cari ştiu să cânte binişor. Făcusem chiar o orchestră. Dar, dacă se întâmpla, şi se întâmpla cam des ca unul din ei să greşească, se isca în mijlocul cântecului o păruială şi o debandadă de abia puteam să-i liniştim".

— „Dar de grădinărie cum se ocupau?"

— „Să nu vă inchipuiţi că-i grădinăria pe care o cunoaşteţi dv. La noi în ospiciu e o altă lume şi fiecare cuvânt capătă o altă accepţiune. Aţi văzut-o singuri. Dacă încercăm să aranjăm o grădină, în două zile găsim florile în apartamente, îngropate între perne, iar în grădină plantaţi bolovani, bucăţele de tinichea, butuci şi tot ceeace le vine în cale. Dar flori nu le dă in cap să planteze".

* * *

Pornim să vizităm secţiunea bărbaţilor. De cum pătrundem în primul salon, un om ca de vreo 30 ani se apropie grăbit de noi şi cu voce ameninţătoare se spune:

— „Vă interzic să mai vorbiţi pe socoteala mea. Ordon să mi se dea gradul de locotenent, care mi se cuvine. Degeaba mă persecută domnul doctor".

— „Imi pare rău Voineo," intervine doctorul. „Tocmai tu să spui aşa ceva, când ştii că eu ţi-am acordat gradul de locotenent".

— „A, aşa mi l-aţi dat? Atunci vă mulţumesc. Trăiţi domnule doctor." Şi se depărtează mulţumit.

Suntem prezentaţi domnului intern al secţiunii, Eugen Mitrofan, care se oferă cu multă gentileţe să ne prezinte pacienţilor mai interesanţi. In momentul când ne pregătiam să plecăm, mai departe, un urlet înfiorător ne întâmpină. Am rămas locului înfioraţi.

— „E un biet pacient cuprins de furii" ne spune domnul Mitrofan. „Doriţi să-l vedeţi?"

— „Da" răspundem noi cu jumătate gură.

Intrăm într'o cameră albă şi curată, după cum sunt toate în acest spital. Trei oameni se căznesc să ţie fixat pe pat un bărbat, căruia nu-i poţi citi vârsta pe obraz, atâta este de descompus de furie. Urlă, asvârle cu picioarele, caută să apuce de gât pe îngrijitori. O mişcare abilă şi cearceaful îi încolăceşte pieptul şi braţele, şi-l fixează pe pat. Legăturile se strâng din ce în ce mai puternic. Urletele se inteţesc. Lacrimi nu stau în ochi.

— „După cum vedeţi cămaşa de forţă este o poveste. Nu se mai întrebuinţează de multă vreme. Când un bolnav este cuprins de furii, i se fac băi fierbinţi, care-l moleşesc şi în caz că furiile nu cedează, este legat cu cearceaful de pat".

Un tânăr doctor se apropie de patul pacientului, căruia îi curg din colţul buzelor bale roşite. Il mângâe, îi vorbeşte cu binele şi reuşeşte cu multă greutate să-l domolească puţin. Suntem atât de sdruncinaţi de această scenă, încât aproape nu mai ştim ce să facem. Ghizii noştrii îşi dau seama de aceasta şi ne invită să părăsim camera pacientului. Pătrundem într'un salon comun. Unul din pacienţi s'a transformat subit în doctor, comandant sau mai ştiu eu ce şi ordonă celorlalţi nebuni, lucruri din cele mai ciudate. Şi ce-i curios, e că aceştia se execută întocmai. Acuma le-a ordonat tuturor să se aşeze pe bănci şi de cum se ridică unul un „şezi jos" energic îl reaşează pe locul părăsit. Spectacolul acesta ne mai înseninează puţin.

UN PARTID POLITIC

— „Să nu credeţi că ospiciul nostru este ferit de influenţa politicei", ne spune domnul Mitrofan. „Avem aci chiar un partid politic, cu flecari, cu oameni cu vorbe mari, la fel ca şi în viaţa reală.

— „Dar cine-i şeful partidului? întreb eu de acum, puţin mai amuzat.

— „Maestrul Danielescu. Uite-l că se apropie de noi".

Un bărbat tânăr, ca de vreo 26 ani, uscăţiv, cu o privire vie şi inteligentă ne vine întru întâmpinare.

— „Uite Danielescule, domnii vor să facă politică şi nu ştiu în ce partid să se înscrie. Ia dă-le tu un sfat!"

— „Păi să se înscrie în partidul meu, domnule doctor!"

— „Cum să se înscrie în partidul tău Danielescule, dacă nu te cunosc şi nu le-ai ţinut măcar un discurs, aşa ca să vadă şi ei cât poţi".

Şeful partidului nu se lasă mult rugat şi urcându-se pe o masă, din apropiere, ne debită cel mai autentic discurs politic, copie fidelă a celor obicinuite de oricare alt politician.

„Iubiţi cetăţeni!

Cerem canalizare, cerem dreptate, cerem vot liber! Dar mai ales canalizarea care e de o importanţă capitală pentru politica noastră. Vrem să canalizăm pe Sf. Gheorghe, pe Sf. Ilie, pe Sf. Dumitru, să canalizăm totul, domnilor! Iubiţi cetăţeni! Cred că nu mă înşel atunci când vă spun toate acestea".

— „Mai departe Danielescule!"

— „Gata!" şi cu cel mai convins sughiţ, Danielescu îşi întrerupse discursul, ca ori şi care alt politician.

In timpul discursului ceilalţi nebuni îl ascultau cu sfinţenie ca şi cum ar fi priceput ceva. Ba unii au schiţat chiar şi aplauze vagi. (Remarcaţi cât de lipsită de exagerare e scena). In timp ce şeful vorbia, m'am adresat unui nebun, care se aşezase lângă mine:

— „Ce este cu domnul acesta?"

— „E! Este un inginer de lucrări!"
— „Ei şi ce vrea?"
— „Păi ştiu şi eu ce vrea?"
— „Da' dece-l ţine aicea?"
— „Păi (cu un ton confidenţial) e cam nebun, nu vezi ce face?"
— „Dar dumneata eşti infirmier aci?" întrebai eu.
— „Eu infirmier?" îmi răspunse el cu un ton furios, „eu sunt general", şi se depărtă de mine. Atunci m'am lămurit.

Trecând prin dreptul unei camere, auzim dinăuntru o voce plângătoare. Privim înăuntru. Un pacient numai în cămaşe, îngenunchiat, se închină comutatorului electric.
— „Ce-i cu acesta, domnule doctor?"
— „Să intrăm la el, e un mare vrăjitor. E Ivan P.".

De cum deschidem uşa, Ivan se repede spre noi:
— „Să-mi facă bae, domnule, să mă curăţ, că sunt sfânt".

Şi într'adevăr, avea nevoe, căci... i se 'ntâmplase o nenorocire, cari ni se întâmpla nouă des, în copilărie.

Ne vorbeşte într'aiurea şi nu disting decât unele invocaţiuni, care mai de care mai trăsnite.
— „Ia fă ceva vrăji, Ivane!"
— „Iacă domnişorule, vezi lampa din tavan? Uite eu mă rog la butonul ăsta şi lampa se aprinde. — Doamne, Dumnezeule, Sfinte, fă să se facă lumină!"

Şi se întoarse cu faţa spre lampă. Intre timp am învârtit butonul şi lampa se aprinse.
— „Iaca, vezi că s'a aprins?" îmi spuse Ivan triumfând. „Uite acum o s'o fac să se stingă! — Doamne, Dumnezeule, Sfinte, fă să se facă întuneric, Doamne!'"

Am stins lampa.
— „Iaca acuma o să fac să nu se mai aprindă, chiar dacă învârteşti butonul. Doamne, Dumnezeule, blestemă Doamne, dacă o fi să se aprindă!"

Mă făcui că învârtesc butonul, lampa nu se aprinse.
— „Bravo Ivane" interveni domnul intern Mitrofan. „Acuma o să-ţi se facă baie! Dar să fii de treabă".

Părăsim sanctuarul lui Ivan cu oareşcare satisfacţie.

Un pacient trece într'o poză majestoasă pe lângă noi.
— „Imi daţi voe să vă prezint pe prinţul Mihai".

Prinţul Mihai ne întinde binevoitor mâna.
— „Dar cum se face că dumneata eşti prinţul Mihai, că eu cunosc pe un altul?"

Mă priveşte puţin supărat, apoi îmi spune:
— „Prinţul Mihai sunt eu, Mihai de Hohenzollern din Regele Ferdinand şi Regina Maria şi celalt e Prinţul Mihai, dar eu sunt cel adevărat, am fost şi la Paris şi la Galaţi şi la Piteşti".
— „Dar ce zi avem astăzi, Mihai?"
— „Astăzi ? Păi o zi nearanjată încă".
— „Cum nearanjată, nu ştii cum se cheamă?"
— „Nu".
— „Dar pe dumnealui îl cunoşti?" şi-l arăt pe domnul intern Mitrofan, pe care pacientul îl vede zilnic.
— „Păi nu ştiu cine e".
— „Lipsă completă de memorie" îmi spune domnul intern şi aceasta din cauza alcoolismului, care face ravagii. La noi în spital un mare procent din pacienţi provin din alcoolici, sau luetici. Sunt cele două plăgi care ne bântue cu furie ţara".

Mergem la etajul întâiu, într'un salon mare, luminos, în care nu se află decât un singur pacient, care-şi dă în cărţi.
— „E căpitanul Z." ne spune ghidul nostru. „Staţi puţin de vorbă cu dânsul".
— „Imi daţi voe să mă prezint, domnule căpitan. Viu din partea revistei „Realitatea Ilustrată" şi aş vrea să stau de vorbă cu dv."
— „Dv. sunteţi dela ziar? Atuncea o să vă spun un lucru pe care vă rog să-l publicaţi. Pe mine mă persecută Rasputin, domnule. Ştiţi cine-i Rasputin ? Popa Cârnu ! Vine noaptea la mine în pod şi face chefuri şi tropăe ca să nu pot dormi. Şi atentează la viaţa mea".
— „Dar dece nu stai la masă cu ceilalţi, domnule căpitan?"
— „Păi cum să stau cu ei, că-s nebuni. Sunt paranoici, epileptici, mai ales epilepticii ăia au necaz pe mine şi vor să mă sugrume, zice că le-am luat dreptul".

In acest moment intră în salon un pacient cu cap de apostol, puţin încruntat, dar în general un astfel de aspect încât cu greu bănueşti că e nebun.
— „Il vedeţi?" îmi spuse căpitanul, „e un biet nebun, care se crede chemat să reformeze lumea şi zice că e al doilea Mesia. E, un paranoic, care se află într'un permanent extaz mistic".

Noul Mesia ne priveşte puţin încruntat, apoi ne spune:
— „Voi ştiţi cine sunt eu?"
— „Nu".
— „Eu sunt Crotara, sub numele cel nou de Mesia".

Colegul Berman a prins inimă şi începe să discute cu el:
— „Ia spune-ne şi nouă ceva din învăţătura dumitale".
— „Pe mine mă persecută palatul, domnule. De aia nu pot eu să-mi răspândesc învăţăturile. Le-am tipărit eu şi le-am împărţit dar le-au confiscat. Eu înţeleg să mi se facă o critică pozitivă, dar nu să mă critice fiindcă nu sunt în stare să mă priceapă. Că de aia trimit ei unde hertziene să mă persecute. Numai eu sunt noul Mesia".
— „Şi simţi totdeauna undele hertziene?"
— „Nu, nu le simt toată vremea".

Colegul Berman începe să-i facă teoria paraziţilor, şi discută cu aprindere reuşind să-l convingă, fapt care-l bucură atât de mult pe bietul pacient, încât îl bate prietenos pe umăr.

Un personagiu într'o atitudine mândră, cu barbişon şi mustăţi à la Napoleon III, intră înăuntru şi se plimbă cu paşi mari, majestuoşi, de-a lungul salonului. E „împăratul Cezar!"
— „Majestate!"

Impăratul răspunde printr'un „Hm" spus cu un ton atât de furios, încât socot prudent să mă depărtez cât mai repede.

Ghizii mei zâmbesc:
— „Nu vorbeşte cu nimeni. Şi dacă-i vorbeşti face o figură atât de înfiorătoare...

Mai stăm de vorbă cu Mitropolitul Mizilului, care făgădueşte fiecăruia câte zece pogoane şi trei ocale de aur, ne întâlnim cu Domnitorul Niculescu Florea Floru Flor, al doilea domn Cuza, care susţine că a clădit întregul ospiciu, cu o cheltuială de şapte miliarde şi părăsim pavilioanele cu bolnavi, spre a vizita muzeul ospiciului.

MOŞ ILIE

Moş Ilie are acelaş rol, pe care-l are renumitul Moş Grigore, la Institutul Medico-Legal. E îngrijitorul muzeului. Un bătrânel simpatic, care ştie să-ţi explice toate celea. Fotografiem interiorul muzeului cu obiecte de ale nebunilor, care mai de care mai curioase.
— „Vedeţi pantofiorii aceştia? Sunt ai lui Oancea Săracul, nu au mai mult decât 12 kilograme bucata, şi Oancea nu mergea decât cu ei în picioare. Intr'o bună zi, a fugit din ospiciu, cât mai era încă la Mărcuţa, şi l-am prins la câţiva kilometri depărtare".
— „Ia spune-mi, Moş Ilie, nu ţi s'a întâmplat, în atâţia zeci de ani, decând eşti în serviciul ospiciului, să fi avut ceva neplăceri cu nebunii?"
— „Oho, câte încă. Intr'o zi, un cârciumar care era internat la noi, un furios, dădu peste o sticlă de vin şi se îmbătă. Şi-a scos dantura din gură, şi-a aruncat-o, a vârît toate lucrurile ce le-a găsit în cale, în sobă şi când a intrat infirmierul să-l lege, s'a repezit să-l omoare. Mai omorîse el un infirmier mai înainte. De abia l-am legat atunci. Nu-i vorbă, după beţia ceea, nici n'a mai dus-o mult. A ţinut-o într'o furie, pânăce-a murit".

Privim obiectele expuse. Unele sunt lucrate cu foarte mult talent. Altele sunt astfel încât poţi recunoaşte starea mintală a autorului. Privim craniile diforme, înşirate în jurul pereţilor, scheletele a doi nebuni la care disproporţia dintre craniu şi trup sunt evidente. Plecăm.

In curte suntem întâmpinaţi de principesa Smaranda, o fostă învăţătoare, victimă a răsboiului. Susţine că-i numai răni, din cauza unei bombe şi ne vorbeşte într'o franceză mai mult sau mai puţin corectă.

A trecut de mult miezul zilei. Intr'un colţ al curţii măria sa Eleonora vrăjeşte un cârd de găini, care-i cam inspiră teamă. In alt loc fiul generalului C. comandă companiilor imaginare într'o limbă ciudată, pe care abia c'o înţelegem. Alţi nebuni râd la pomi, la uşi, la ferestre, aleargă fără nici o noimă, în sus şi în jos, rânjesc la noi. Ne luăm ziua bună dela gentilii noştri însoţitori.

Părăsim grăbiţi ospiciul. Atât eu cât şi colegul meu suntem atât de impresionaţi, încât abia că vorbim. Maşina aleargă sprintenă peste şosea. Imi pare c'am avut un coşmar înfiorător. Şi ca niciodată atât de sincer spontan, s'a smuls din pieptul nostru frântuara de rugăciune: ...„şi ne iartă nouă Doamne, păcatele noastre!" ALL.

act

Fotografia de mai sus, reprezintă doi polițiști coloniali englezi, din Nigeria. Interesant este contrastul, dintre uniforma pretențioasă și... picioarele goale.

Comandorul Worsley, șeful unei expediții engleze, care va pleca la Polul Nord.

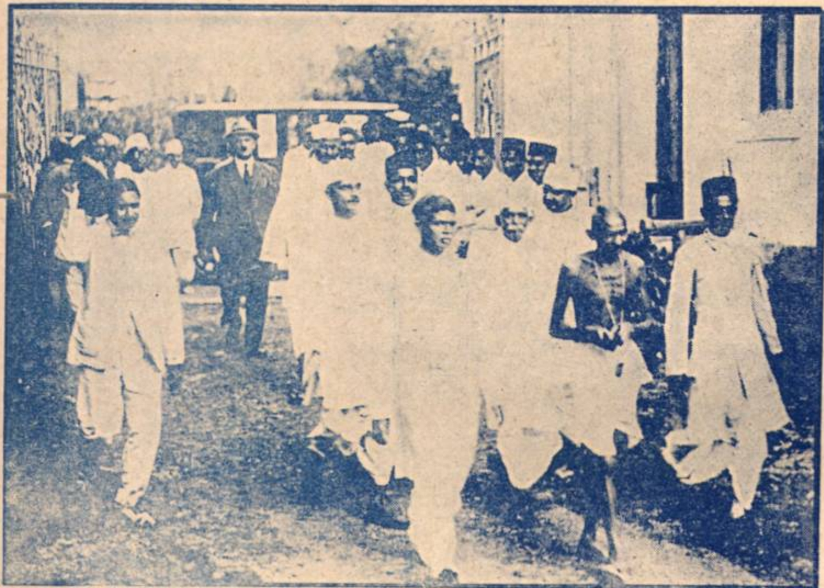
IN AMER SE BATE! *La 6 tie, au avut loc America, mari n festații comun S'a ajuns la b între poliție și n festanți. Iată ma un agent secre merican, aplică corecțiune, în stradă, unui c nist.*

Dăm alăturat, ultima fotografie a lui Primo de Rivera luată cu o zi înainte de decesul său, la Paris.

...ualitati

Marele luptător naționalist indian, Mahatma Gandhi, a pornit într'un lung turneu de propagandă, pentru rezistența pasivă, contra stăpânirii engleze.

Dreapta: *Surorile siameze Mary și Margarette Gibbs, care plătesc un singur bilet pe trenurile americane, au trebuit totuș să achite două locuri pe un transatlantic, care le-a adus în Europa.*

Stânga: *Studentele dela universitatea din Cambridge, au început antrenamentul de primăvară, pentru cursele de regate.*

ICA
Mar-
în
nani-
iste.
upte,
nani-
i sus
a-
ıd o
plină
mu-

Jos : *Ziarele anunță noui mișcări revoluționare în China. Se prevede un nou răsboi civil și cum starea de asediu, este decretată în toată țara, cea mai mică abatere dela rigorile legilor, este pedepsită cu moartea.*

Fotografia noastră înfățișează un aspect al Capitalei revoluționarilor, Canton. De-o furcă este atârnat capul unui executat, corpul său zăcând sub pari. Astfel de spectacole macabre, sunt oferite la tot pasul, pentru a intimida pe dușmanii partidului la putere.

Secretele spionajului

Din castel în tavernă

(Urmare și sfârșit)

O PETRECERE STRANIE

La orele opt seara, Von Rochberg veni s'o ia pe Vera dela clinică. Poloneza era îmbrăcată cu o superbă rochie de mătase „mauve" ce se lipia strâns de corp, purta un șirag splendid de perle la gât și în părul ei auriu, avea un pieptene lucrat numai în briliante.

Blonda aceea cu trăsături fine, cu figura ei specifică de slavă, cu corp de zeiță îl înmărmuri pe Von Rochberg, care deși trebui să se încline și să recunoască că avea în față o „frumusețe destinată Kronprinzului" nu se putu opri de a nu regreta că era forțat, s'o ducă pe strălucitoarea poloneză, într'o societate compromițătoare.

Un automobil al generalului de cavalerie, pus la dispoziția Kronprinzului, o aduse pe Vera și pe însoțitorul ei la „Valentin", restaurantul pe-atunci la modă. Von Rochberg o conduse pe încântătoarea femee, la primul etaj, unde într'un cabinet particular, se găsia Kronprinzul, împreună cu trei ofițeri și patru femei ispititoare. D-șoara Vera fu prezentată celorlalte *domnișoare*, a căror alură nu era decât bizară. In urmă, ofițerii admirativi și curtenitori, se înclinară în fața delicioasei invitate, în onoarea căreia stăpânul lor dădea ospățul.

Incepu să se servească mâncarea; *domnișoarele*, două germane din Wiesbaden și două franțuzoaice, femei de moravuri ușoare, vorbiau, ce-i dreptul, puțin cam tare, dar la început totul se petrecu într'o atmosferă plăcută iar Kronprinzul și ofițerii, erau cum nu se poate mai corecți, față de fiica industriașului polonez.

Din nenorocire, se bău prea mult.

Cavaleriștii iubiau băutura și nici cele patru *domnișoare* nu se dădeau înapoi dela așa ceva. Vera băgă de seamă, că atmosfera începea să se încarce și că discuțiile deveniau din ce în ce mai aprinse; mai multe gesturi obscene, fură deasemenea schițate. La șampanie, lucrurile amenințau să ia proporții.

Vera se ridică să plece; prințul imperial, beat peste măsură, îi strânse mâinile sdrobindu-i-le, îi sfâșiă rochia și desbrăcând-o, cu ajutorul unui ofițer, o aruncă pe masă. Ingrozită, Vera leșină.

Kronprinzul dete atunci ordin lui Von Rochberg s'o conducă pe sărmana poloneză la clinică, adăogând totodată:

„Mă socotesc eu cu ea mâine !"

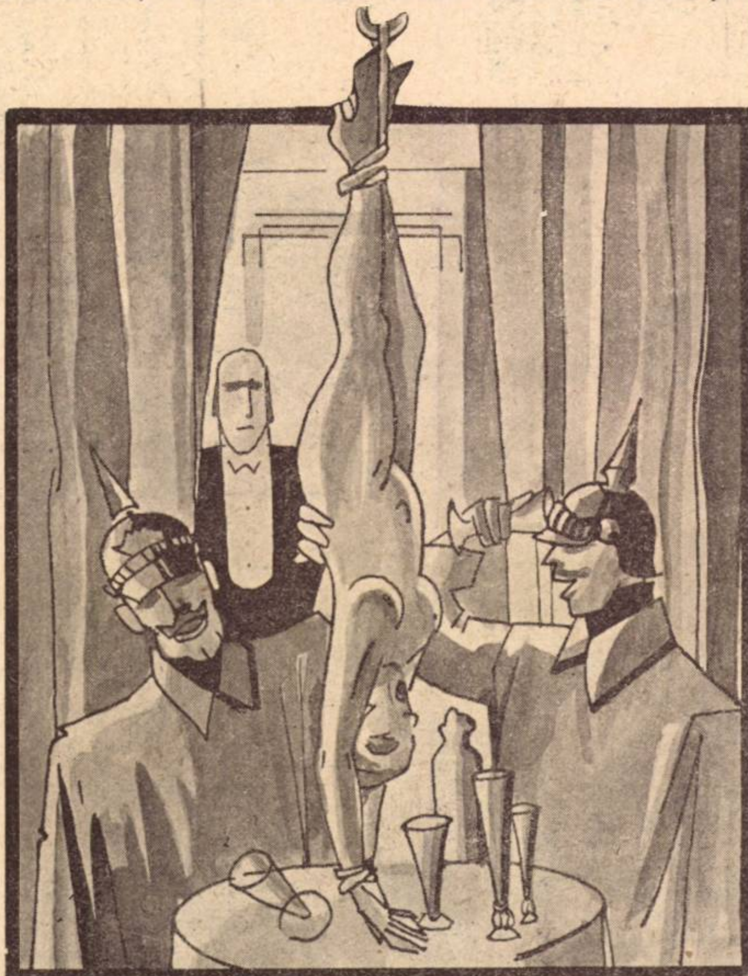
Infășurând-o pe nenorocita femee în pelerina lui, căpitanul dispăru pe ușa cabinetului tragic.

Scenele de orgie continuară la „Valentin". La orele patru dimineața, chelnerii se văzură nevoiți să ducă pe brațe, pe cele patru femei, la hotelurile respective și să facă apel de urgență la medici. Cele două franțuzoaice, deși erau *grav rănite* fură expulzate chiar a doua zi, iar una din ele, — care fusese agățată, nenorocita, cu picioarele în sus, de un cârlig al tavanului și batjocorită îngrozitor, muri de îndată ce-ajunse la Nancy. Cealaltă rămase mutilată și primi, — după o trecere de douăzeci de zile, dela înfiorătoarea scenă de orgie, — o sută de mii de mărci, ca despăgubire din partea ambasadei germane. Femeea aceasta mai trăește și astăzi, în împrejurimile Parisului, unde ține un mic restaurant. Celelalte două femei, de naționalitate germană, rămaseră multă vreme suferinde. Una a fost chiar operată. Ne este imposibil, să descriem aci, rănile pe care bestiile le cauzaseră femeilor.

SPIONAGIUL, CA ULTIM REFUGIU

In vreme ce orgia continua, Von Rochberg o transportase pe Vera la clinică, unde cu mare greutate, fu readusă la viață. Când își veni în fire, desnădejdea, rușinea și groaza ei, nu încetară de a se manifesta.

Incepu mai întâiu, să scoată niște țipete stridente. Se hotărî apoi să plece în Silezia, ca să ceară ertare

tatălui ei. Gândindu-se însă, la marea lovitură ce i-ar da-o acestuia, se resemnă și plănui să se sinucidă. Cadavrul ei ar provoca mai puțină durere, decât un corp pângărit.. Și nu era oare mai bine, ca tatăl ei să nu știe, ce destin nenorocit a avut fiica lui ?... Profitând de lipsa de atenție a supraveghetoarei, Vera luă foarfecii de pe noptieră și — cu mult curaj, — fără să scoată nici un geamăt, își tăie o vână de la mâna stângă, în timp ce sângele țâșnia cu putere, ea ținea cu tărie brațul ascuns sub cearșaf. Nimeni n'ar fi bănuit ceva și drama s'ar fi săvârșit, desigur, dacă infirmiera, văzând-o pe pacientă prea palidă, n'ar fi încercat să-i pipăie pulsul... Mâna Verei se afla într'un lac de sânge...

Fără să ceară niciun ajutor, cu o rară îndemnare și un sânge rece nemaipomenit, infirmiera scoase din trusă cleștișoarele de argint, apucă extremitățile vinei și în câteva secunde, reuși să le apropie și să împiedice risipirea sângelui. Abia în urmă, ceru ajutor... Vera era salvată dar și acum mai păstrează cicatricea și n'are nici o putere în mâna stângă.

Von Rochberg rămase toată noaptea la clinică apoi se întoarse la hotel. Aci, după ce își făcu un duș rece, spre a-și reveni, după o noapte întreagă de emoții și insomnie, se îmbrăcă în haine civile și se duse deadreptul la palatul unde locuia prințul. La orele zece, era primit în audiență !

Prințul imperial nu era deloc în bune dispoziții, ca întotdeauna după orgii, adică de două sute de ori pe an.

— Nu știu nici eu ce să fac cu această femee. Face acum pe rușinoasa după ce ea singură mi s'a aruncat de gât. Ce soluție am putea găsi ?

Von Rochberg povesti cele petrecute la clinică, iar când explică, cum grație intervenției infirmierei, viața Verei fu salvată, alteța cea detracată, isbucni într'un acces de furie nebună.

— „Sunteți toți niște idioți !" spuse el. „De ce-ați lăsat-o pe infirmieră să-și bage nasul. Dacă poloneza voia să se omoare, n'avea decât s'o facă; n'o împiedeca nimeni și ne-ar fi scutit astfel, de blestemata ei prezență !"

— Alteța Voastră m'ar putea prea bine însărcina, s'o conduc la tatăl ei !"

— „Dar ești curat nebun, după câte văd ! răspunse Kronprinzul. Tatăl ei va protesta, va face scandal, Berlinul va urla, Polonezii abia așteaptă acest prilej, ca să se revolte, Kaizerul mă va lua de guler și Cilli *(nevastă-sa)* îmi va face iar zile fripte ! Frumoase idei ai, n'am ce zice!"

— „Alteța Voastră nu găsește, că ar fi cu cale, să o trimită pe d-șoara Vera în Italia ?"

— „Dar d-ta nu găsești c'am cheltuit până acum destui bani cu ea?"

Ce mai putea răspunde Von Rochberg ? Rămase tăcut, în timp ce Kronprinzul pășia dealungul salonului, rumegând gânduri peste gânduri, în căutarea unei idei salvatoare. Creerul lui, meșter în combinații diabolice, găsi repede mijlocul de a se debarasa de poloneza supărătoare !

— „Am găsit, Rochberg ! Vei pleca cât mai curând posibil la Londra, împreună cu Vera și vei incorpora-o în serviciul de spionaj, care va avea grijă de ea. Vei primi chiar astăseară delegația scrisă.

Cu Kronprinzul nu se putea discuta nimic ! Căpitanul nu putea face, desigur altceva, decât să se plece în fața voinței șefului său. Pentru ca femeea să nu-i mai stea în cale și să nu mai aibe nici o cheltuială cu ea, o înrola în serviciul de spionaj, unde după cum știa, Vera avea să fie condamnată, să se supună la ordine foarte stricte și la cea mai neînsemnată abatere, putea să dispară fără urmă...

IN TAVERNELE LONDREI

La 4 Iunie 1914, Vera debarcă la Londra, unde sub amenințarea de a-și vedea fetița omorîtă, se lăsă să fie încorporată în serviciul excelentei profesoare de franceză, Pauline Müller, agentă de mâna întâia a lui „Nachrichten Bureau". Această Pauline Müller, era în strânse legături cu atașatul naval, al ambasadei germane. Ea dirija deasemenea, un institut onorabil de domnișoare, frecventat de englezoaicele ce doriau să învețe franceza și germana. Tot Pauline Müller avea la Liwerpool, Douvres și Londra, case suspecte, unde femei ușoare primiau deseori în gazdă funcționari ai statului și ofițeri ai armatei coloniale și ai marinei britanice.

Vera, constrânsă cu amenințări fu nevoită să participe la activitatea murdară a unei asemenea case suspecte. La 6 August 1914, poliția britanică de spionaj, „Intelligence Service" făcând o percheziție faimoasei Pauline Müller, la Londra, descoperi nenumărate documente compromițătoare, pe care la confiscă, precum și prezența mai multor femei fără rost, care fură arestate. Vera n'a fost arestată și lucru ciudat — o vedem lucrând apoi pentru „Intelligence Service".

* * *

In anul 1918, venind la Paris, poseda un automobil luxos, numeroase bijuterii și un apartament din cele mai elegante.

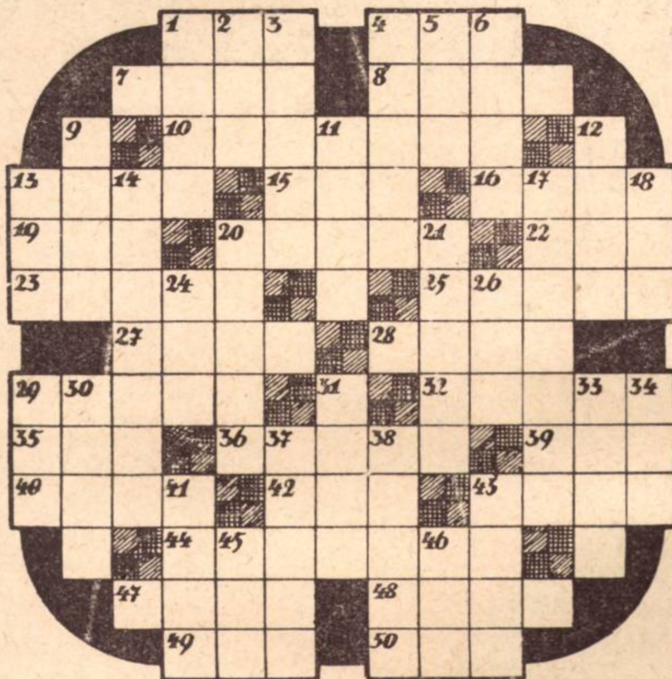
Tatăl ei, care din fericire își crede fiica moartă, a primit acum câteva luni „Legiunea de onoare", cu atât mai mult meritată, cu cât patriotul polonez a dat dovadă, în nenumărate rânduri, de mult devotament pentru Franța. Pentru păstrarea reputației acestui om cum se cade, am ocolit unele amănunte și adevăratul nume de familie, al acelei femei, care în analele spionajului, a scris pagini foarte emoționante și pe care „REALITATEA ILUSTRATĂ" le va reproduce în curând.

(In românește de *Gh. Tudor*)

Jocurile „Realității Ilustrate"

JOC DE CUVINTE INCRUCIŞATE

(10 puncte) de *Rebus*

ORIZONTAL: 1) Infirm. 4) Pronume. 7) Asirian. 8) Mare. 10) Erou grec, cu o voce foarte puternică. 13) Călugăr muntean, a compilat din cărți slavone o *Cronică*. 15) Interjecție. 16) Nimfă condamnată de Junona să repete finala vorbelor auzite. 19) Acela (pop.). 20) Substanță albă și lucitoare, cu care se acoperă dinții. 22) Arie franțuzească. 23) Filozof român. 25) Ziar românesc. 27) Țesătură. 28) Bucată de muzică pentru un singur instrument. 29) Creatorul filologiei germanice (1785—1863). 32) Locuitori din Europa. 35) Frâng. 36) Incovoiată. 39) Zăpadă. 40) Părintele lui Iacob. 42) Nume de femee. 43) Măgar. 44) Râu în Italia, pe care-l trecu Cezar cu armata în 49 a. Cr. 47) La nunți. 48) Mânătârcă. (Mold.). 49) Fluviu în Africa. 50) Piept de femee.

VERTICAL: 1) Munte în apropierea Olympului. 2) Cult. 3) Naturalist german (1787—1864). 4) Hidrocarbură. 5) Eu (lat.). 6) Vălul cel mare în care se acopere Sf. Daruri (pl.). 9) In acel loc. 11) Rassă. 12) Imagine. 13) Floare de un roșu aprins ce se găsește prin livezi. 14) Soția lui Socrate, femeie foarte cicălitoare. 17) Celebru poet epic portughez, autorul *Lusiadelor*. 18) Ceas. 20) Carne învelită în foi de varză. 21) Oraș antic ce susținu 10 ani asediul în contra Greciei. 24) Volum. 26) Membru al partidului conservator. 29) Culoare. 30) Scriitor român. 31) Puse pe cineva într'o funcțiune. 33) Filozof scoțian, unul din creatorii psicologiei (1710—1796). 34) Formă amplificată din *ia!* 37) Anemic. 38) Cel mai fecund poet german din sec. XVI, cismar din Nuernberg. 41) Floare mirositoare. 43) Arbore. 45) Mic canton elvețian. 46) Ca la No. 18.

Gratuit aparate de radio

In momentul în care voim să închidem revista, primim o foarte interesantă scrisoare din partea unei uzine americane.

Directorul ei, român de origine, vrea să răspândească și la noi în țară un număr considerabil de aparate de radio, în scop de reclamă.

Iată ce zice dânsul:

...„*Se știe că industria radiofonică americană este neintrecută în ceeace privește perfecțiunea aparatelor furnizate.*

Fără să avem intenția de a concura produsele românești, noi am rezervat un număr de 1500 aparate cu câte cinci lămpi amatorilor cari ne vor indica adresa lor.

Fiind deci un număr limitat de aparate, noi trimitem numai acelora cari ne vor înainta cât mai repede deslegarea exactă a problemei de cuvinte încrucișate alăturată, împreună cu cuponul respectiv al revistei.

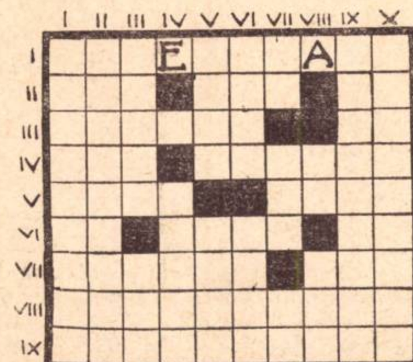
Deși deslegarea acestui soiu de jocuri este un sport practicat pe o foarte întinsă scară la noi, totuș sperăm că problema nu va fi deloc inacceptabilă!"...

(ss) **John Koodwings**

P. S. Adresa noastră este formată din literele de pe marginile careului, citite la rând. Va trebui deci să obțineți o deslegare foarte justă, altfel n'aveți de unde să știți adresa noastră.

★

După cum se vede, cititorii noștri se bucură de ocazia nepreţuită de a obține un aparat de radio, numai soluționând problema de mai jos, care are marele avantagiu de a fi compusă în românește:

Orizontal: II) Zeu la romani. (3). — Salutare! (3). — Vas (2).

III) Consimte (6). — Notă muzicală (2).

IV) Diviziune de timp, în istorie (3). — Numele ironic ce Englezii dau Americanilor din Statele Unite (6).

V) Pieptănat și lucitor (4). — Profet contimporan lui Ieremia (4).

VI) Posed (2). — Porecla poporului englez (4). — Pronume (2).

VII) Diviziunile unui sat (6). — Pasăre (3).

VIII) Recurseră (9).

Vertical: II) Referitoare la secrețiunile ochilor (9).

III) Mister (5) — Cea mai mică coardă a unui instrument muzical (3).

IV) (Fig.) Mergea cu mare iuțeală (5).

V) Soția unui lord (4). — (fam.) Mituește (4).

VI) Poseda (4).—Onest și franc (4).

VII) Pronume (2). — Fluviu, al doilea după Missisipi (3). — Pronume (2).

VIII) Patria lui Hipocrate (2). — Efect comercial (3).

IX) Impodobire (9).

N.B. Numerile dela sfârșitul fierei semnificații, indică numărul literelor cuvântului căutat.

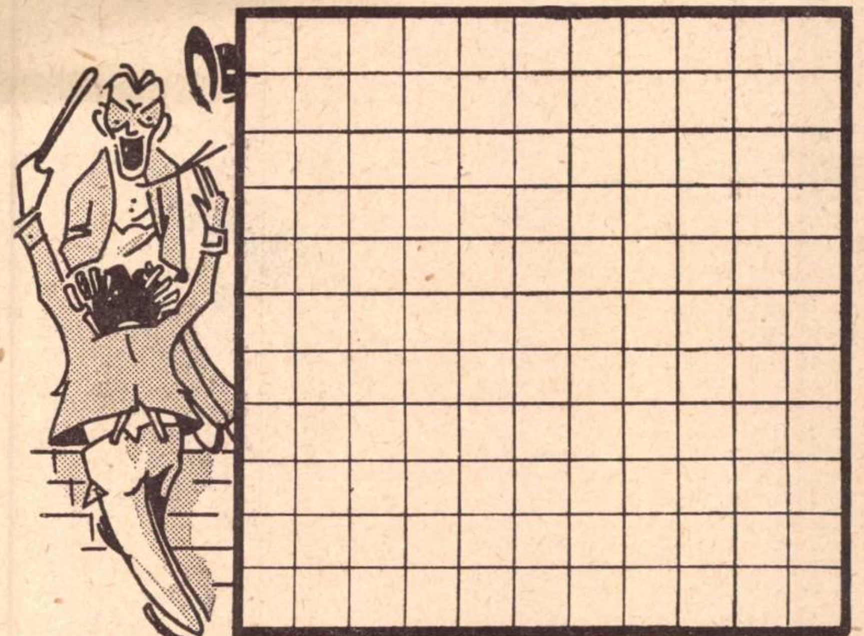
In colțuri se va scrie: sus litera **A** și jos **P.**

p. conf. NIC. GH. POPESCU

Matchul nostru de cuvinte încrucișate

In urma provocărilor intentate d-lui *Const. Lincu* (C. Massu), *Tg.-Frumos*, cu ocazia decernării titlului de „*campion al cuvintelor încrucișate pe 1930*", dăm mai jos un careu de 11/11 pătrățele albe:

Matchul va fi disputat între d-nii *Const. Lincu* (C. Massu) și *Nory Bedighian* (S. Breiman) Constanța, cu participarea d-lor subl. *Eugen Freamăt*, București; *Petre T. Iliescu*, Focșani; *Paul Enescu*, Craiova; *George Caiserliu*, Bacău; căpitan *I. Perovici*, Brașov; *Dorin Andrescu*, București *și Mugurel Aragon*, Râmnicul-Vâlcea. Iată cum:

CONDIȚIUNILE CONCURSULUI

1) *Se va complecta acest careu cu cuvinte existente în dicționarele uzuale.*

2) *Nu se admit nici un fel de erori, ca: inversări, anagrame, articulări, cuvinte incomplete.*

3) *In soluție, numărul pătrățelelor negre va fi sub 10 (zece), iar numărul cuvintelor de câte 11 litere, va fi peste 6 (șase).*

4) *Soluțiile se primesc până la 10 Aprilie inclusiv. La această dată vom alege soluția cea mai bună, publicându-i numai schema, fără să-i divulgăm și cuvintele, în așa fel, încât cititorii să vadă punctele realizate de autor.*

5) *După această dată, restul concurenților, va trebui să se reculeagă, trimițând fiecare câte o soluție superioară acesteia. Redacția noastră va alege și de data aceasta pe cea mai bună, și așa mai departe, până când va rămâne una care nu mai poate fi întrecută. Va fi lăsată până la o dată oarecare, când decernarea titlului de champion va rămâne definitivă.*

Odată cu această decernare, vom oferi învingătorului un premiu de 1.000 lei, în numerar.

REBUS

Deslegările se primesc până la 10 Aprilie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 161, 162, 163, 164 și 165, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Aprilie 1930.

REDACȚIO ȘI ADMINISTRAȚIA
București, str. Const. Mille 7 Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacțional:
NIC. CONSTANTIN
PREȚUL ABONAMENTULUI

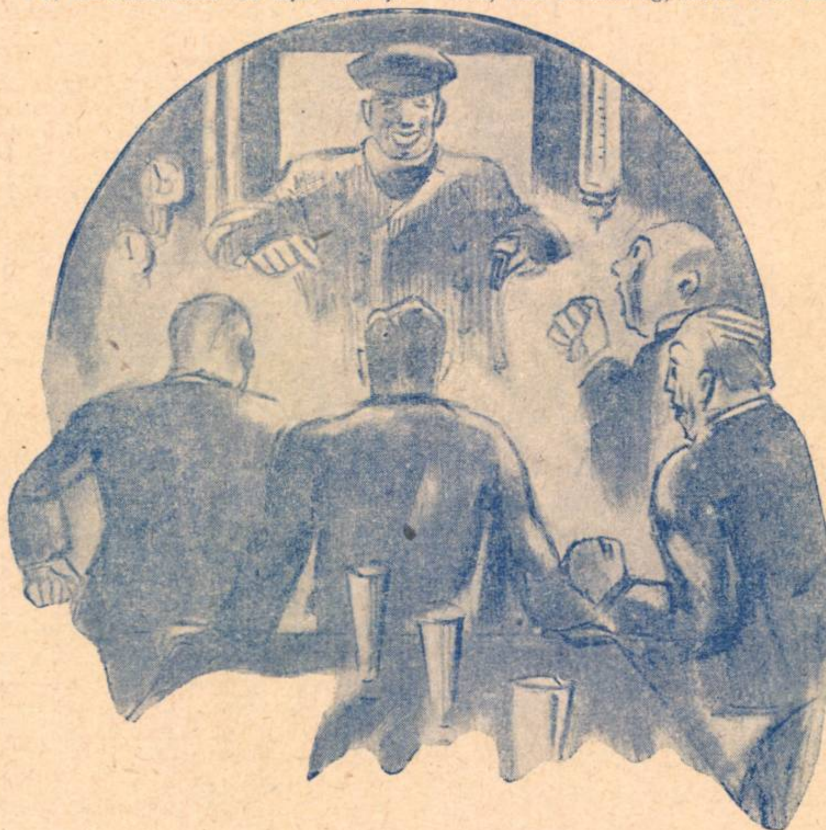
Pe un an	Lei 350
Pe șase luni	„ 180
Pe trei luni	„ 95
Pentru streinătate	„ 400

Rectificare

La problema din numărul 163, se va duce — din fiecare din tre cele trei puncte de sus, numai câte o linie, la fiecare punct aflat dedesubt.

Clipe de groază într'un submarin

de Dr. Erwin Stranik

„Prin urmare, domnilor ne scufundăm"...

— „Gentlemen", strigă Lloyd Hughes, când văzu că domnii săriseră îngroziți de pe locurile lor, „rămâneți pe scaunele dv. gentlemen! Cum v'ați putut pierde întreaga stăpânire de sine, în urma unei vești atât de simple? Dar ce s'a întâmplat în definitiv? Mașinile submarinului nostru, au încetat să mai funcționeze și primul meu secund, mi-a comunicat, că nu vom mai putea eși la suprafață... da, da, Mr. Smithing, știu precis ce înseamnă asta: când un submarin își pierde puterea de ascensiune, din diverse motive, atunci cade din ce în ce mai adânc până ajunge pe fundul mării. Pasagerii închiși la bordul său, pot trăi numai atâta timp, cât ajunge provizia de oxigen. Suntem 12 oameni la bord: 5 oameni de echipaj, 6 oaspeți și neînsemnata mea persoană; prin urmare, după calculele constructorului acestui submarin, mai avem elemente de viață, — recte oxigen — exact pentru un termen de 3 ore.

Aveți o figură extraordinar de albă, mai albă decât varul Mr. Ewerett Powell, și-mi dați voe să consider aceasta ca prea deplasat. Nu sunteți dv. conducătorul celor 5 prieteni, cu a căror prezență m'ați onorat în această călătorie de probă cu submarinul? Nu sunteți dv. acela, care s'a plâns cel mai mult de inutilitatea vieții ? Nu faceți un gest atât de descurajat cu mâna Mr. Dove, știu că vă amintiți foarte bine de trecut, dar vreau să vi-l mai trec odată în revistă, înainte de moarte. Mai avem doar timp, două ore și patruzeci minute, ce putem face altceva cu restul vieții noastre? Ședeți domnilor și fiți liniștiți!

Dv. sunteți cei mai puțin indicați, a repara mașina și orice încercare a unui necunoscător, ar accelera catastrofa. Beți mai bine ceva vin, sau șampanie, căci nu mai avem a ne feri de prohibiția alcoolului. Luați pildă de vitejia acestui băețaș, care destupă sticlele; peste două ore și treizeci două de minute, va fi mort, odată cu noi. Vedeți copilașul nu se teme, ci își îndeplinește datoria cu sfințenie; dopurile pocnesc de-acum!!! Ei, ce nu face omul, ca să-și înfrumuseteze ultimele clipe ale vieții.

Dar... eram cât pe aci să uit chestiunea, pe care voiam să v'o povestesc. Așa dar să începem: Dv. domnii mei. Ewerett Powell, Joe Smithing, Jan van Mayen, Bill Johnson, Herbert Mc Lean și Harry Dove, șase la număr, formați comitetul **„clubului celor sătui de viață"**, fondat de dv.

Enorm de bogați, chiar în valori americane, nici unul din dv. nu și-a câștigat personal averea, pe care a moștenit-o dela părinți, avere strânsă prin mijloace mai mult sau mai puțin cinstite, de părinții și bunicii dv. Mr. Roger Kahn, care prezidează cercul multi-milionarilor din New-York ar primi cu deosebită bucurie, pe oricare dintre dv. în cercul său; cele mai sărbătorite artiste din Hollywood și-ar părăsi cariera, pentru a deveni prietenele dv.... și totuș, nu... viața nu mai are nici o atracție pentru dv., găsiți plictisitor tot ce vă înconjoară, nimica n'are scop, cele mai prețioase bunuri le asvârliți ca pe trențe fără valoare și cele mai mari senzații ale lumii, abia dacă izbutesc să vă smulgă un zâmbet. De entuziasm, nici vorbă! Nici dragostea, nici ura, nici bucuria, nici durerea nu și-au putut găsi sălaș în dv. Este așa, domnii mei, sau exagerez?

Da, incontestabil că așa este și-îmi face o deosebită cinste, că dv. Mr. Mayen, întăriți cu gestul, afirmația mea. Dar cele ce v'am spus până acum, nu sunt deajuns. Știu mult mai multe.

Anume, îmi este cunoscut, că dv., toți șase, ați manifestat des intenții de sinucidere, din cauza dezgustului ce-l simțiți pentru viață. Spre exemplu, de foarte scurtă vreme, — crezându-se neobservat, — Mr. Johnson i-a spus d-lui Dove, că viața exasperantă pe care o duce, îl va sili să pună mâna pe revolver, la care Mr. Dove a răspuns că nu-i displace ideia și că dacă ar voi s'o pună în practică, să-l anunțe și pe el dinnainte, pentru a o executa în duet.

Allo, Mr. Mc Lean, v'a obosit atât de mult povestirea mea? Dar nu vei fi vroind să leșini? Repede un pahar de șampanie! Așa... asta face bine! Concentrează-te, domnule... Cred că vei mai găsi atâta putere de viață, câtă îți trebue pentru două ore și trei minute, timpul care ne-a mai rămas de trăit. Sunt ferm convins, că vei ști să rămâi acelaș bun camarad.

La dracu Mr. Powell, vrei să-mi spargi capul cu scaunul? Ei dacă începeți astfel, voiu fi silit, domnii mei, să întrebuințez alte mijloace, pentru a vă impune liniște. Cunoașteți revolverul meu. Am șase gloanțe în încărcător, și știți prea bine, că sunt un bun țintaș, prin urmare, ajunge câte un glonte pentru fiecare din dv., care ar încerca să mă atingă. Bravo... iată-i cum șed acum de frumos, ca niște copii cuminți în băncile școalei, gata să asculte mai departe aprecierile mele, ca o lecție de istorie.

Nu, Mr. Smithing, dacă vrei numai să bei, nu trag. Ia-ți liniștit paharul... noroc... să bem în sănătatea urmașilor noștri... Și acum să ne înapoiem la apropiata noastră moarte!

Ascultați cum lucrează mașiniștii, la pârghiile de ascensiune. Bieții băeți n'au să poată repara nimic. Căci acum, la o oră și patruzeci și cinci de minute înaintea morții dv., trebue să vă mărturisesc că **eu personal,** am stricat mașinăriile cu propria mea mână, într'un moment când am fost neobservat. Da, cu propriile mele mâini și ireparabil stricate.

Innapoi, Mr. Dove, sau îți trimit un glonte în inima grăsuță. Cum vei face un mic dans pe acolo ți-am luat piuitul, nu-i așa? Nu, nu, nu te legăna în speranța, că nu voiu deveni criminal! Căci ce este în definitiv un criminal? Un om, care poate fi condamnat, numai pentru faptul, de a fi răpit viața cuiva. Or, vreau eu să vă răpesc într'adevăr viața? Căci de foarte multe ori, ai voit să-ți faci seama singur. Și mai cu seamă, îți făcea o deosebită plăcere să declari tuturor gazetarilor cari veniau să-ți ia câte un interview, că-ți dorești moartea, care ar fi o binefacere pentru dumneata, un eveniment, care te-ar scăpa de monotonia traiului de toate zilele. Și dacă avuția și belșugul, în care v'ați scăldat, nu v'au putut insufla gust de viață, iată, domnilor, sătui de viață, ora, în care puteți avea ceeace doriați, fără bătae de cap și fără teama de a ezita în ultimul moment. Iată moartea, domnilor, acum puteți muri liniștiți.

Cum, Mr. Mayen? Procedeul meu, vi se pare nelogic? Adică, voiți să credeți, că dacă puțin îmi pasă de moartea dv., dece sunt atât de sigur de viața mea? Oh, dar vă asigur că voiu muri și eu, căci și eu fac parte din rândurile celor „sătui de viață"... adică voiam să spun, că desgustul pentru existența pe care o duc, a atins aproape acelaș grad ca și la dv. De-aceea am fost atât de mult atras de organizația clubului dv., când am sosit în America, din Anglia și am crezut că în societatea dv., voiu găsi aprobare, pentru planul proectat de mine ,adică pentru o dispariție originală.

Căci trebue să recunoașteți, că planul meu, de a muri asfixiați într'un submarin, are un ce original și oarecum excentric. Mi-am închipuit, că n'o veți lua decât drept o simplă glumă, dacă vă voiu sili întrucâtva, să terminați cu o existență stupidă, pe această cale, neobicinuită. Gândiți-vă, dv., pentru cari totul este fără rost, că aveți acum senzaționala ocazie, de a vă asfixia în foarte scurtă vreme, din cauza lipsei de oxigen. Vă rog, uitați-vă la ceas. Mai avem o oră și douăzecișipatru de minute. Nu e delicios?

Domnii mei, dacă ați ști, ce aspect comic aveți!! Păcat că n'avem aci o oglindă... dar poate are vreunul din domni... ar fi interesant să vă priviți. Sunteți pur și simplu caraghioși. Simțiți cum aerul se 'ngreunează din ce în ce? Mr. Johnson respiră de-acum foarte greu, iar Mr. Dove are 'ntr'adevăr, spume în colțurile buzelor. Trebue să mărturisesc: am crezut că acestea se 'ntâmplă numai în romane. Sau poate că vă goniți astfel teama, domnilor?! Ei, dar mi se pare mai curând, că jucați cu mine o comedie! Imi închipui, că doar nu v'o fi frică de moarte... sau vă ține în realitate, numai revolverul meu în șah? Ați dansa altfel ca nebunii ? Ce urli atât de nebunește, Mr. Mayen? N'ai ajuns încă la punctul culminant, al acestei aventuri extraordinare.

De-aceea atențiune, domnii mei. Ascultați, vă rog: pentru un singur om, există salvare.

In acest dulap, se află un costum de scafandru, — o invenție nouă, — care ridică în câteva minute, la suprafața apei pe cel care l-a îmbrăcat. Ne-am cufundat aproape de coastă, astfel că respectivul, are toate șansele de a fi salvat din această situație critică, fie de un vapor, fie de o șalupă sau barcă de pescari, fie înnot, — **în cazul**

cel mai grav. Dar nu poate părăsi submarinul, decât printr'o deschidere laterală, ceeace ar cauza însă moartea celorlalţi, căci în momentul în care el ar fi asvârlit în sus, interiorul bastimentului ar fi înghiţit de apele mării, care ar pătrunde prin aceeaş deschizătură.

Dammned... secundule... ia ajută-mă să leg pe domnii, căci gentlemenii, par să nu mai aibe respect, nici faţă de admirabilul meu revolver. Ia mâinile de pe dulap, Mr. Powell... nu vezi că-l sugrumi pe bietul Mayen? N'avea nici o grijă, căci nu va avea costumul, aşa cum nu-l vei avea nici d-ta. Aşa... leagă bine, secundule, nu te jena de loc. Şi d-ta, Mr. Johnson, vei face bine, să admiri spectacolul, pe care-l ai în faţă, din partea cealaltă a mesei. La oparte mâinile de pe dulap, sau... unu.. doui.. aşa, vezi, s'a făcut şi asta . Aşa dar, n'ar mai fi decât Smithing... dar nu... pe acesta n'avem nevoe să-l legăm, căci şi-a pierdut de-acum, orice urmă de energie

Şi acum, domnii mei ,având în vedere, că staţi iarăşi liniştiţi în faţa mea, — ce-i dreptul, cam fără voe, — vă voiu spune ce se va 'ntâmpla cu acest costum.

Il voiu îmbrăca eu!!!

Şi anume, din cauză că eu nu sunt gentleman şi nici n'am nimic comun cu această clasă de oameni. Apoi, n'am nici cea mai mică intenţie, de a muri.

Planul meu mai prevede, să iau dela dv., câteva cecuri, pentru sume foarte, foarte mari, cu care să mă 'ntorc pe uscat. Mai aveţi 45, minute de viaţă; pe urmă s'a terminat cu totul, şi banii tot nu-i puteţi lua cu dv. prin urmare, cel mai bun lucru ar fi, să-mi daţi mie ceva din ei. D-ta, Mr. Johnson, vei face începutul, aşa e? Carnetul de cecuri, îl ai la d-ta, nu-i aşa? Iată, eu îl scot din buzunar... Aşa... aici ai un stylo, dă-mi voie să-ţi desleg mâna dreaptă... bun... şi acuma scrie: d-lui Lloyd Hughes, 500.000 dollari. Cum, nu vrei? Dece te codeşti? Doar nu eşti căsătorit, n'ai moştenitori direcţi... Omule !! mai ai 36 minute de trăit, nici o speranţă de salvare şi tot nu vrei să faci un dar?

Şi d-ta, Mr. Mayen? Mi se pare chiar, că vrei să-ţi înghiţi carnetul de cekuri. Bagă de seamă, căci produce indigestie şi peştii mănâncă mai cu poftă, cadavrul unui om bolnav de stomac. Comic lucru, să-ţi mănânci cekurile, în loc să le dărueşti, înainte de moarte.

Dar vă atrag atenţiunea, domnilor, că veţi **trebui** să-mi daţi din banii dv., dacă nu voiţi să vă trimit câte un glonte, în piept. Hahaha, bietul Mr. Mc Lean, a început să se roage. Probabil că vrea să recâştige repede, ceeace a pierdut, din cele sfinte. Iar pe d-ta, sărmane Mr. Smithing, aş voi să te ajut, dar din cauza celorlalţi, trebue să dai şi d-ta bani.

Aşa... vedeţi prin urmare, domnii mei, că treaba s'a făcut! Cu 14 minute înaintea morţii dv., mi-aţi subscris cekuri, în valoare de trei miloane de dollari. Iată o sumă, cu care s'ar fi putut face bine multor nenorociţi şi care va fi întrebuinţată, tot pentru scopuri de binefacere. Acum, nu vă voiu mai plictisi cu prezenţa mea. Rămâneţi cu bine, sau mai bine zis: muriţi cu bine. **Mai am încă 9 minute** termen aşa că trebue să mă grăbesc, dacă vreau s'o mai şterg la timp... aşa... costumul îmi vine ca turnat..

Ah, ah,... mister Powell, ţi-ai desfăcut legăturile? Vrei neapărat să mă sugrumi? Ei, drace, o să ne spargem capetele reciproc.Nu e de mirare. D-ta, care n'ai ridicat încă până acum o mână, pentru a executa cea mai uşoară muncă, devii deodată un luptător respectabil... şi ce bine ştii să boxezi... bravo, bravo... par'că ai căpătat viaţă nouă, puteri noui... dar şi eu am învăţat pe vremuri Jiu-jitsu... aşa... dar dece-ţi strălucesc atât de tare ochii? Hait, iar m'ai prins **la strâm**toare... iar eşti stăpânul situaţiei... aproape să mă innăbuş... dar ce-i asta? Vrei să mă laşi, să mă ridic din nou? De ce nu loveşti?... Şi ce asculţi cu atâta atenţiune?

Da, da, am înţeles... auziţi un sgomot cunoscut, care vă redă încrederea. Nu, nu urechile nu vă 'nşală, motoarele submarinului nostru, lucrează din nou... ne ridicăm.... vedeţi cum coboară nivelmetrul.

Secund!! Secund!! poţi intra acum. Ţi-ai împlinit admirabil misiunea. Nimeni nu mi-a putut ghici trucul, experienţa mi-a răuşit de minune... da, da, domnilor, de ce mă priviţi atât de desamăgiţi? Toate câte le-aţi trăit în cele trei ore de groază, n'au fost decât o glumă, o glumă sinistră, ce-i dreptul, dar care s'a petrecut minunat, conform tuturor prevederilor.

Şi acum, dragă secundule, te rog să-mi ajuţi, să desleg pe onoraţii mei oaspeţi... aşa... la rând. Cum, poţi respira mai liber acum, Mr. Johnson?

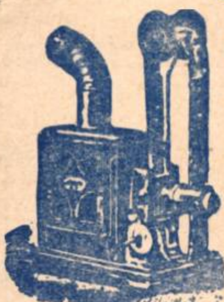
Privirile dv. mă străpung, domnilor, vă rog să fiţi siguri. N'aveţi însă dreptul, să-mi faceţi nici cel mai mic reproş. Mă simt absolut cu cugetul împăcat şi sunt foarte mulţumit de rezultatul acestei aventuri; căci gândiţi-vă: până acum, v'aţi tot jucat zilnic, cu gândurile morţii. Ei bine, în momentul în care v'am apropiat măcar imaginar de moarte, aţi recunoscut adevărata valoare a vieţii. Deaceea, am ales cel mai bun mijloc, de a vă face din elemente inutile ale societăţii, oameni regeneraţi şi utili celor mulţi. De-aci înnainte, în loc să fondaţi sucursale ale „clubului celor sătui de viaţă", veţi mulţumi Domnului, pentru fiecare zi nouă pe care vi-o va dărui, iar cekurile pe care mi le-aţi pus la dispoziţie cu atâta „bună-voinţă" vor constitui primul fond la crearea unui spital, pentru bolnavii de talia şi cu concepţiile dv.

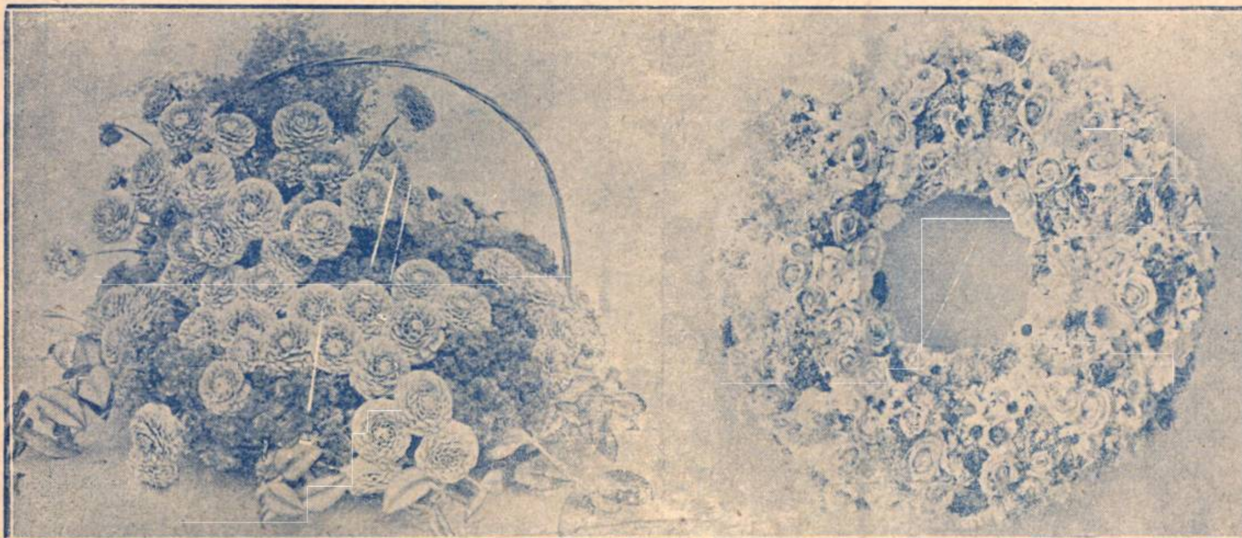
Vedeţi domnilor, cât de repede se urcă submarinul. Oh, desigur are o construcţiune extraordinară. Incă trei minute şi vom fi la suprafaţa mării, iar în cel mai târziu o jumătate de oră vom intra în port. Inainte de a ne despărţi, vreau să sper, că vom rămânea aceiaş buni prieteni, ca şi înainte de aceste trei ore de groază, pe care le-aţi petrecut în submarinul meu.

Pentru aceasta ridic ultimul pahar de şampanie şi vă rog să vă reveniţi şi să strigaţi cu mine:

„Trăiască viaţa!"

(In româneşte de LIVIU MIRON)

Rudyard Mullion

Cadavrul 13 P.

o aventură a celebrului detectiv Trevor Gex in România

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Ministrul plenipotențiar japonez Kaomi, duce spre Japonia un document secret.

După o serie de peripeții, el ajunge in România, însoțit de autor.

Acesta, impreună cu detectivul Gex și colonelul polonez Muranov, din serviciul de informații al armatei, urmăresc pe stradele Capitalei, pe spionul Igor Khan, care poartă un sac de piele, și ajung astfel la Hale.

* * *

Toată această scenă de hale, prezintă însă un interes secundar pentru noi, căci nu trebuia să pierdem nici o clipă din ochi pe Igor Khan. Or, iată că spionul se opri. Ne oprirăm și noi, pândind după scara masivă a unei hale. Khan se uită în toate părțile, ca să se asigure că nu-l vede cineva, se dete în spatele unui camion cu carne și svârli înăuntru conținutul sacului său de piele.

Dar în aceiași clipă, camionul se opri în poarta halei și se începu descărcarea hălcilor de carne. Un măcelar care se suise peste maldărul însângerat, ridică în lumină o mână de om mort și începu să strige la căruțaș:

— Unde ai încărcat asta?

— La abator.

— Păi nu vezi că e carne de om!?...

Ne apropiarăm. Măcelarii se strânseră și scoaseră din căruță două mâini și două picioare de om. Igor Khan purtase în sacul său, membrele unui cadavru de om, pe care măcelarul furios le inventaria acum, ridicându-le.

— Ce crimă a mai făptuit banditul de Igor Khan? am întrebat pe Gex, pe șoptite.

— Sunt mâini și picioare de femee! zise detectivul.

— După el!... Să nu-l pierdem.... a șoptit Muranow febril.

Ne continuarăm urmărirea pe cheiu.

Alte camioane cu vite tăiate veniau să stopeze la trotuarul din fața halei, însângerate, ca un șir de corăbii cu echipajul măcelărit de pirați, — la un debarcader.

— Hai să sărim asupra lui! propuse Muranow.

— Nu, se opuse Gex. El ne va conduce la un alt cuib de spioni și de asasini.

Trebue să-i prindem pe toți.

Simțiam o inexprimabilă groază, amestecată cu desgust.

Pe asfaltul din jurul halelor, gunoaele prezintă o variație infinită, de la hârtiile unsuroase, până la pârâiașele de sânge, ce se scurg din piramida de căpățâni jupuite, de vițel, de pe pavaj. Trecătorul simte un fel de sfârșeală, din cauza mirosului de carne, în timp ce capetele de vițel din piramidă, il fixează cu ochii turburi și limbile scoase, ca ai spânzuraților.

Negustorii, în urma noastră, începuseră numărătoarea pieselor. Hălcile sunt tăiate cu satârele pe „scaune", — pe trunchii de arbori groși, plini de sânge, ca o platformă de eșafod.

Abia trecusem de hale, și un iureș se produse. In frunte cu un gardist, care tropăia în cisme uriașe, venia in goană un convoi de măcelari, cari fugăriau un câine.

— A furat o mână de om!... A furat mâna de om!...

Un câine furase unul din „corpurile delicte" ale crimei lui Igor Khan!

Din cârciumile de pe cheiu, eșiră bețivii și femeile de stradă, în fuste albastre sau cu „boa" de fulgi. Eșiră și țiganii lăutari...

Și scandalul cuprinse tot cheiul, care duduia de tropote, de țignalele gardistului, de înjurăturile măcelarilor, răsetele publicului și chiuiturile lăutarilor...

SUB PODUL SENATULUI

Igor Khan înaintă pe cheiu, spre podul Senatului. Ajuns la pod, se opri, se uită în toate părțile, și spre uimirea noastră, escaladă balustrada podului, sări pe o mică platformă din zidărie, se agăță de un bloc-ornament și coborî pe o scară îngustă de piatră, malul Dâmboviței, dispărând sub pod!

In urma noastră blocurile Halelor se profilau în noapte, nelămurite, iar scandalul continua pe cheiu, în fața cârciumilor.

In punctul unde începe Calea Victoriei, Dâmbovița a fost podită pe o lungă distanță, iar apa trece pe sub pământ, ca acele râuri spaniole, ce-și sapă albia în formă de peșteri, ca să reapară la lumină, la câtiva kilometri.

La capătul acestei tăblii de beton armat, turnată ca o punte extravagant de lată dela un mal la altul al Dâmboviței, se află podul monumental, cu fațete arhitectonice, cu trepte pentru uriași, sclipitoare în lumina lunii, ca lespedele albe, de mausolee funerare.

In mijlocul ornamentațiilor de blocuri granitice, se deschide în semicerc negru, gura haotică a podului, din care iese fâșia de apă lucitoare și verde, ca o limbă înveninată de balaur.

Trevor Gex escaladă parapetul, după Igor Khan.

— Ce faci? îi șopti Muranow. Se spune că sub pod e un cuib de vagabonzi.

Dar fără să răspndă, Gex dispăru în cavitatea podului. Am sărit parapetul după el, în timp ce Muranow îmi zise:

— Mă duc să anunț poliția!

Ne-am oprit jos, la nivelul apei, pe un fel de trotuar îngust, în gura podului. Privirăm într'un fel de grotă săpată în malul Dâmboviței și am înțeles lucruri extraordinare:

Sub construcția monumentală și încăpătoare ca un palat, în cavitatea haotică fără ecouri, vagabonzii coborau nevăzuți, în fiecare seară, și cavitatea aceasta părea pântecul vast de întuneric al râului, care-i înghițea.

Vagabonzii puneau astfel stăpânire în fiecare noapte, pe acest „interior".

Dar construcția oferă foarte puțin teren plat, pe care ar putea să doarmă cu greu, fără să cadă în apă, câți-va alungați ai societății. De aceea, inventivitatea vagabonzilor bucureșteni a emis planul unei mici modificări în construcția podului, ca să scape atât de rigorile intemperiilor, cât și de ale „biroului de triaj". Au săpat, la nivelul apei, o gură de gang subteran, o firidă, în care s'au culcat,